

C:\Users\Plazma\Desktop\300\Svandrlik_Miroslav-Sance_jako_hrom.pdb

PDB Name: Svandrlik Sance jako hrom
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 21.10.2007
Modification Date: 21.10.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Miroslav Švandrlik

Šance jako hrom

(1)

Děda Truneček měl obdivuhodně hluboký spánek odjakživa. Když se tentokrát probudil, nadcházející ráno se právě ohlašovalo poetickými červánky na obloze. Na boudě se stavebním materiálem uličnický hvízdal kos. Nebo snad drozd? Ale něco nebylo očividně v pořádku.

Děda hlučně zívá, promnul si líné oči, a vzápětí žalostně záupěl. Dveře erární boudy, patřící k hlídanému objektu, byly dokořán otevřeny. Ukroucená petlice se povalovala na zemi coby zhola zbytečný předmět. A na první pohled bylo zřejmé, že pytlů s cementem, pečlivě narovnaných uvnitř, nápadně ubylo. Jako by je pozřelo obrovské, nenasytné zvíře.

"Azore!" zalkal noční hlídač vyčítavě a posadil se na improvizovaném lůžku. "Ty šelmo nezodpovědná - proč jsi mě neupozornil na to, že tady řádí zločinci? Kam se poděly tvé pralesní instinkty? Nebo ses dal podplatit nekalými živly?" Po věrném psu však nebylo ani stopy. Viník beze stopy zmizel. Bylo pravděpodobné, že ho pachatelé hanebného činu odvedli s sebou. To nevyžadovalo příliš úsilí, neboť vlídný a dobrácký podvraták Azor šel ochotně s každým, kdo mu nabídl kostku cukru, vuřtu nebo kolečko salámu. Měl už takovou družnou a vděčnou povahu.

"No tohle!" vzdychal děda zděšeně. "To je loupež století! Jak tak koukám, nejmiň dvacet pytlů je v tahu! Za tohle mě stavbyvedoucí docela určitě vyhodí!"

Měl pravdu, ačkoliv jinak všeteckými schopnostmi příliš neoplýval.

"Pane Truneček," řekl o několik hodin později stavbyvedoucí Dolana. "Že jste pracovní síla k ničemu, to jsem vlastně předpokládal. Jsou tady mnoholeté zkušenosti. Ale že si necháte ukrást i služebního psa, to mě přece jen trochu překvapilo. Bud ve vás není špetka odpovědnosti, nebo už prostě nemáte co dělat ve složitém a dynamickém pracovním procesu. Jděte teď laskavě domů, styďte se a ve zdraví si užívejte zaslouženého důchodu!"

To se lehce řeklo. Kdyby to záleželo pouze na dědovi Trunečkovi, docela rád by se Dolanovou radou řídil. Ale byla zde ještě bába Tyrpeklová a její názory nebylo možno jen tak lehce pominout, či dokonce mávnout nad nimi ledabyle rukou. Ať se to komu líbí, nebo ne, mínění báby Tyrpeklové bude nutno vzít v potaz. Koneckonců, o to už se postará ona sama! Den se zřejmě bude vyvíjet krajně nepříznivě.

Děda Truneček totiž měl do zaopatřeného kmeta, který už má vystaráno, dost daleko. Žil na hromádce s robustní důchodkyní, která mu s mimořádným úspěchem proměňovala život v očištěc. Ale jiné řešení nebylo. Do malého přízemního domečku, v němž bydlel ženatý syn s rodinou, se už děda prostě nevešel. A taky zde nebyl rád viděn, protože jeho nechuť k práci se projevovala nejen v socialistickém sektoru, ale i ve vlastní rodině.

Co se týče báby Tyrpeklové, rozhodně nebyla dědův typ. Ani vzdáleně. Měla však být třetí kategorie a potřebu stále někoho šikanovat. Neboťtík Tyrpekl zřejmě věděl, proč skočil z mostu pod mezinárodní rychlík. Kdekdok říkal, že si výrazně polepšil. Ale na druhé straně uvolnil místo dědovi Trunečkovi, který se proflákal až do let, kdy nemá nikdo právo sdírat z něho kůži.

Bába Tyrpeklová zpočátku nejevila žádné zvláštní nadšení. Toužila po pohledném, zachovalém a podnikavém důchodci s přiměřeným měsíčním příjmem, který si nadto dovede ještě nějakou tu stovku přivydělat. Děda Truneček byl spíše tintítko a výše jeho důchodu rozhodně nikoho nepodněcovala k závidění. Navíc o něm každý věděl, že není šikovný ani pracovitý a kromě toho ještě nezřízeně miluje veškeré cukrářské výrobky. Od punčových dortů až po rakvičky se šlehačkou.

Domluva o vzájemném soužití byla nadmíru zdlouhavá a složitá. Vdova Tyrpeklová měla spadeno na pracovitého důchodce Melichara, který stále seděl před dveřmi svého pečlivě obilného domku a pletl březová pometla, košíky a ošatky na pečivo. Měl uloženo v záloze přes šedesát tisíc a tvrdil, že jednou pojede na cestu kolem světa. Navzdory tomu, že se na něj Tyrpeklová svůdně usmívala, odolával jejím nástrahám a o nějakém sblížení nechtěl ani slyšet. Těto nechuti využil mladý Truneček se svou chotí. Přinesli bábě Tyrpeklové třenou bábovku a naléhali na ni, aby vzala dědu k sobě.

"To máte těžký," vrčela bába, "von není pro radost, ani pro užitek. I důchod má malej a v práci se nepřetrhne. Ledaže by si našel nějaký vedlejší zaměstnání! To bych potom dovedla přimhouřit oči!"

Děda nechtěl o vedlejším zaměstnání ani slyšet.

"Už jsem se nadřel dost," tvrdil, "a mám nárok na zaslouženou odpočinek. Starci tady nejsou k tomu, aby z nich někdo dělal otroky!"

"Jenomže my máme tři děti," upozornil ho syn, "a Mařena čeká čtvrtý. Ten tvůj pokojík budeme nutně potřebovat. Nebuď krkavčí táta a vyjdi té Tyrpeklové vstříc! Vždyť je to ženská jako lusk! Má temperament a automatickou pračku! Bude tě držet v čistotě a to ty máš ze všeho nejvíc zapotřebí!"

"Seš nevďěčnej syn," zlobil se děda, "kterej bez špetky soucitu předhodí starýho, neduživýho otce krvelačný šelmě. Myslíš, že nevím, kdo to je Tyrpeklová? Starej skočil z mostu, ačkoliv věřil, že sebevrazi přijdou do pekla!"

"Je to vdova s nejlepšší pověstí," oponoval syn, "která má, na rozdíl od tebe, svůj byt, což je v tomto případě rozhodující! Máš kliku, že ses k ní vůbec dostal!"

"Ještě u ní nejsem," huhlal otec, "a už mě chce vykořisťovat. Žene mě, mrcha chamtivá, do práce! Cožpak nemám svůj zasloužený důchod?"

"O tom bych se raději nezmiňoval," ušklíbl se mladý Truneček, "protože přesně odpovídá tomu, jak ses celý život vyhýbal práci!"

"Já že jsem se vyhýbal práci?" zděsil se stařec. "Já, kterýho namáhavá, vyčerpávající dřina připravila o zdraví? A takovou nespravedlnost se opovažuje vyřknout můj vlastní syn! Já jsem náhodou akorát neměl štěstí na dobře placený místa!"

"O tom raději nebudeme mluvit!" mávl rukou mladý. "Teď ale nastal čas, abys konečně udělal něco pro rodinu! Najdeš si nějaké zaměstnání a odstěhuješ se k paní Tyrpeklové!"

"Nikdy!"

"Táto, nezlob mě! Jinak budeš mít u nás peklo!"

"Ještě větší, než mám teď?"

"Mnohem větší!"

Děda Truneček žalostně vzdychl. "Že já jsem raději nezemřel na vojně na zápal slepého střeva! Proč mě tenkrát sebrali hrobníkovi z lopaty? Asi proto, abych se dožil takovejch trpkých konců!"

"Žít na hromádce s fešnou vdovou není žádný trpký konec!" upozornil ho syn. "A jako pracující důchodce získáš potřebné sebevědomí. Jde jen o to, abys potlačil svou vrozenou lenost a nechut' k práci, matce pokroku!"

Nakonec děda couvl a bába Tyrpeklová ho podmínečně přijala do své ušmudlané rezidence. Hned ho také vybídla, aby nemeškal a šel dělat přidavače u zedníků. Jenomže v tomto případě možnosti svého nového druhá pořádně přecenila. Děda, který byl po celý život dobrý jen k tomu u něčeho postát, nebo něco podržet, odmítl přijmout tak náročné zaměstnání. Na druhé straně si ale troufl zastat místo nočního hlídače. Alespoň nebude nucen sdílet v noci s bábou Tyrpeklovou manželské lože. Tato představa se mu jevila jako zcela nepřijatelná. Avšak ani Tyrpeklová nebyla proti hlídání důležitého objektu.

"V noci budeš vydělávat," pravila, "a ve dne mi pomůžeš v domácnosti. Starej člověk už nepotřebuje tolik spánku. Já například slyším v noci trávu růst. Jestli spím hodinku, dvě, tak je to moc!"

Ale děda Truneček byl z jiného těsta. Spát potřeboval. A hodně! Klimbal po celý den a v naprosto bdělém stavu byl pouze tehdy, když cucal lízátko nebo chroupal rakvičky se šlehačkou. Tyhle nemravnosti se mu ovšem snažila bába Tyrpeklová zatrhout.

"Necpi se sladkým," radila mu, "protože se ti zhoršuje skleróza. Když máš chuť na pamlsek, utrhni si na zahrádce rebarboru!"

To rozhodně nebylo dědovo gusto. Jeho vkus byl naprosto vyhraněný. Rád spal a ještě raději jedl sladké. Pak se ovšem nikdo nemůže divit, když v zodpovědném zaměstnání, kam ho postavila naše socialistická společnost, totálně zklamal.

(2)

Kdyby ještě v dnešní prozaické době fungovalo kouzelné zrcadlo, určitě by proneslo tuto větu: "Nejkrásnější ženou na světě není Sněhurka, ale Linda Vršťálová!" A sotva by se našel člověk, který by proti tomuto názoru něco namítl. Linda totiž byla opravdu nádherná kočka, za níž se ohlíželi i misogyni. Svých předností si ovšem byla vědoma více, než se slušelo. Dokonce do té míry, že se jejich zneužíváním dostávala do rozporu nejen s všeobecně platnou morálkou, ale i se zákony. Proto ji také nyní, a nikoliv bez rozpaků, zastavil mladičský strážmistr VB Dalibor Kubáta.

"Lindo," přitočil se k ní plaše, "musím s tebou mluvit."

"Soukromě, nebo služebně?" ušklíbla se.

"Pochopitelně služebně," řekl překotně. "To, co jsem k tobě kdysi cítil, již dávno odnes čas."

"To ráda slyším," přikývla. "Chceš zajít na chvíli ke mně?"

"Proboha ne!" vyhrkl. "Manželka by mě zabila!"

"O ničem se nemusí dozvědět."

"Někdo by jí to určitě donesl," obával se, "protože v tomhle městě nezůstane nic podstatného utajeno. Jestli ti to nevadí, postojíme chvíli na chodníku."

"Jak myslíš," pokrčila rameny. "Ta uniforma ti docela sluší. Vždycky jsem ti říkala, že máš postavu do stejnokroje!" Strážmistr sebou rozpačitě zavrtěl.

"Ale teď jde o tebe," pokusil se marně o přísný tón, "a je mi to velice líto!"

"Neříkej!" uchichtla se. "A co proti mně máte?"

"To si můžeš domyslet!" zabrblal. "Nežiješ řádným životem pracující ženy. Budiš veřejné pohoršení. Jestli se rychle nenapraviš, budeme tě muset stíhat pro příživnictví. To říkal kapitán Kareš."

"Mne - pro příživnictví?" podivila se. "To máte na tom vašem okrsku moc divné informace!"

"Náhodou..."

"Jestli chceš, ukážu ti občanku!" sahala ochotně do kabelky. "Na patřičném místě mám štempl jako hrom! Nemůže ho přehlédnout ani ten váš Kareš."

"Já vím," přikývl, "a tvůj zaměstnavatel je Dřevona. Pracuješ tam jako uklízečka."

"Velice správně," souhlasila. "Máš přesné informace."

"Jenomže tohle by ti mohlo projít v Praze," mračil se, "a to ještě kdo ví, jestli! Tady už jsme dostali hlášku, že za tebe pracuje důchodkyně Fikejzová. Dáváš jí celý plat a připlácíš jí pět stovek měsíčně ze svého. To přece není normální! A hlavně to odporuje zákonům."

"Podívej, Liborku," culila se, "přece bys nepřeháněl služební horlivost! Oficiálně jsem zaměstnaná, tak proč v tom chcete vrtat? Máte tak málo práce?"

"Protože na to občané poukazují!" vysvětloval. "A nepřestanou nás na tvůj způsob života upozorňovat, dokud přísně nezakročíme."

"Ale Liborku! Snad mě nechceš, lásko moje, zavřít? Uvrhnout do temného žaláře?"

"Nechci, ale nakonec k tomu dojde!" předpovídal. "Ocitla ses na šikmé ploše a ani se nesnažíš to tajit. Nikdy by mě nenapadlo, že si jednou zvolíš takový ponižující způsob života!"

"Jenom nebuď moralista," napomenula ho, "a vzpomeň si, jak silně jsi po mně toužil! Napsal jsi mi přes dvacet milostných dopisů, z toho nejméně patnáct veršovaných."

Kubáta se zarazil. "Doufám, že jsi je spálila!"

"Takové skvosty?" podivila se. "Vsadím se, že mají značnou literární hodnotu."

"Možná," připustil mladý strážmistr, "ale jejich obsah je poznamenán mladickou nerozvážností. Přecenil jsem tvé fyzické půvaby a neuvědomoval si, že máš vážné morální nedostatky. Jednou na to přijdeš sama!"

"Myslíš?"

"Docela určitě," přikývl, "protože smyslem života je práce, a té se soustavně vyhýbáš!"

"Kdybys, chlapče, věděl, co se napracuju," vzdychla, "a jak jsem vytížená, tak bys mě politoval!"

"To není prospěšná práce pro společnost," řekl, "a nemáš se čím chlubit. Ale to je tvoje věc! Sama sis zbabrala život!"

"Ten pocit právě nemám!" polemizovala, prohlížeje své nemalé půvaby ve skle výkladní skříně.

Dalibor Kubáta se zatvářil pohoršené.

"Mohlas to dotáhnout daleko," usoudil, "ale nakonec tě budeme muset zadržet jako příživníci a asociální živel!"

"A ty mě přijdeš osobně zatknout!" těšila se. "Povedeš mě městem jako četník Maryčku Magdonovou!"

"Nesrovnávej mě s buržoazním četníkem!" urazil se. "A uvědom si, že ti již poněkolkáté podávám pomocnou ruku."

Ještě není pozdě! Když se nad sebou zamyslíš..."

Ale Linda Vršťálová se nad sebou zamyslet nemínila. Žila životem, který jí plně vyhovoval, a nehodlala jej tudíž měnit.

"Ty jsi hodný chlapec, Liborku," zašeptala, "a máš zlaté srdce. Na tvou vášnivou lásku nikdy nezapomenu, a až budu sepsovat poslední vůli, vymíním si, aby mi tvé milostné dopisy převázané růžovou stužkou vložili do rakve! A taky se o tobě zmíním v Memoárech socialistické kurtizány!"

Mladý strážmistr se ošil a učinil prudké odmítavé gesto. Představa, že by se o takové věci dozvěděla jeho žárlivá manželka, ho upřímně vyděsila. A co by tomu řekl kapitán Kareš?

(3)

Zpráva o vykradení boudy se stavebními se rozkřikla dříve, než se dalo očekávat. Děda Truneček, nyní už bývalý noční hlídač, kráčel domů s hlavou plnou ponurých myšlenek a zdálo se mu, že si všichni na něj ukazují prstem. Taky nebyl daleko od pravdy. Před svým domečkem pletl pometla pilný důchodce Melichar.

"Tak co, Věno?" vykřikl skřehotavým hlasem. "Slyšel jsem, že ses porval s lupiči a zahnal je na útěk! Budou o tom psát v novinách?"

Truneček mávl rukou. "Ty, Melichare," houkl, "si hled' svých košťat a nepopouzej občany, kteří si tě nevšímají! A dej si pozor, ať jednou nevykradou tebe!"

Melichar se pochechtával a zlomyslně pokukoval po Trunečkovi, který se šoural k domovu se zřetelnými obavami, o jejichž naplnění ani trochu nepochyboval. Ze sousední ulice se zčistajasna vynořil pes Azor a s radostným štěkotem se vrhl v ústrety skleslému důchodci.

"Ty proradná bestie!" oslovil psa příkře děda. "Nestydíš se předstírat, že se tady vůbec nic nestalo? Tvou vinou jsem přišel o zaměstnání, a jak znám bábu Tyrpeklovou, tak taky o střechu nad hlavou! Mohl bys mi alespoň poradit, kam se teď mám vrtnout?"

Azor poradit nemohl, ale zato vrtěl ohonem, přátelsky pošťkával a skákal dědovi až na prsa.

"Teď už nic nenapravíš!" káral ho Truneček. "A my dva jsme spolu domluvili. Já už nejsem noční hlídač, ale soukromá osoba. Ty seš erární pes, a pokud tě za tu dnešní noc neutratěj, tak ti přidělej nového pána. Alou, kamaráde, já mám svých starostí dost!"

Děda ani v nejmenším nepřeháněl. Když se přišoural k domovu, zjistil, že má perfektně sbaleno a kufrý přede dveřmi. Vzápětí baba Tyrpeklová vyjukla z okna na vyjeveného dědu.

"Seš budižkničemu," osopila se na něj, "a s takovejma já spolky nevedu! Nakonec abych tě ještě živila! Tuhle! V tomhle domě a jeho okolí tě do nejdelší smrti už nechci ani vidět! Seš vagabund a na takový já volám Veřejnou bezpečnost!"

"Jen si nadávej!" pokýval hlavou děda. "Stejně jsi to všechno zavinila ty! Kdybys mě nechala vyspat ve dne, neusnul bych v noci! Lidské organismus spánek potřebuje, to je málo platný! Nespavostí trpěj akorát neurotici a to já zaplaťpánbu nejsem."

"Nejsi neurotik," připustila bába, "ale seš lenoch, darmošlap a přetřdilo! A taky mlsoun, kterej by se v jednom kuse cpal bonbónama! S takovým narušeným charakterem to musíš zkusit jinde!"

A se vši rozhodností přibouchla okno.

Děda ještě chvíli nerozhodně přešlapoval přede dveřmi, ale když viděl, že bába jen tak nezměkne, popadl kufrý a vydal

se s nesmírným sebezapřením k domku svého syna. Uvažoval také o demonstrativním skoku do řeky pod jezem, ale to posléze zavrhl. Koneckonců nebylo by to originální a připadal by si jako epigon starého Tyrpekla.

V domku už na dědu čekali. Snacha překotně pekla třenou bábovku, avšak nikoliv k přivítání ztraceného otce.

"Tys to zase vymňouk!" vybafl na nyní již nepracujícího důchodce Truneček mladší. "Ostudou nemůžeme vylézt z baráku! Ale nemysli si, že se nám pověsíš na krk! Teď půjdeme všichni za Tyrpeklovou, aby tě vzala zpátky!"

"Ale co má hrdost?" bránil se děda. "Přece se před tou hamížnou ženskou nepokořím!"

"Hrdost si můžeš strčit za klobouk," konstatoval syn, "protože je v dané chvíli k ničemu. Máš kde bydlet? Nemáš! Tak vidiš!"

"Bábovka je hotova," oznámila snacha, "ještě ji pocukruju a můžeme jít!"

"Tady se šlape po lidský důstojnosti," tvrdil plačtivě děda. "Když už nemáte špetku svědomí, tak mi vezměte aspoň ty kufry!"

"Vytáhnou z kůlny vozejk," rozhodl syn, "a vezmeme to k paní Tyrpeklové zadem, aby nás lidi neukukovali!"

"Tomu se stejně nevyhneš," mínila snacha, "když máš takového povedeného tatínka..."

V podstatě měla pravdu. Dědovo stěhování bylo pro mnoho lidí velice atraktivní záležitostí, a proto si ji nenechali ujít.

Bába Tyrpeklová už na rodinnou deputaci čekala. Nevrlé přijala bábovku a potom pravila:

"Já jsem dobrák ženská a nad spoustou věcí dovedu přimhouřit oči. Ale línýho chlapa doma nesnesu! Podívejte na Melichara, jak je přičinlivej! Jestli si Věna něco najde, tak ho vezmu zpátky. Jinak má u mne utrum!"

"Buďte bez starostí, paní Tyrpeklová," chlácholil ji Truneček mladší, "tatínek se po něčem poohlídne!"

"Ale nesmí to dlouho trvat!" rozhodla bába. "Protože má trpělivost s ním začíná být u konce!"

(4)

Doručovatel denního tisku Josef Kotál byl člověk pilný a svědomitý. Vykonával svou práci k plné spokojenosti občanů a nikdy na něj nebyly sebemenší stížnosti. Tentokrát měl ale smůlu. Jel na kole po pěšině kolem řeky a po pravém boku se mu plandala brašna s časopisy. Naproti němu kráčela dívka.

Nebyla to ovšem obyčejná dívka s běžnými parametry, nýbrž atraktivní a svůdná Linda Vršťálová. Její oděv, nesoucí pečeť pražského Tuzexu, všestranně zvýrazňoval přirozené půvaby a dráždil smysly pubertálních mladíků i životem usmýkaných starců. Linda Vršťálová - to byla pastva pro oči všech mužů bez rozdílu barvy pleti, politických názorů i náboženského přesvědčení. S tím se nedalo nic dělat.

Josef Kotál sexbombu minul, zdvořile zasalutoval, ale pak zcela zapomněl, že jede po úzké pěšině, vedle níž zeje prudký sráz svažující se k vodní hladině. Ohlédl se za Lindou a jeho smyslnost byla vzápětí krutě potrestána. V následující vteřině sjel z cesty a samozřejmě na tu nesprávnou stranu. Spadl z kola a v kotrmelcích se řítíl po svahu do řeky. Stačil ještě zoufale vykřiknout, ale to bylo to poslední, na co se na souši zmohl. Potom následovalo plácnutí do vody a doručovatel, změniv prostředí, počal kolem sebe zběsile tlouci všemi končetinami. Naštěstí zde nebylo tak hluboko, aby to ohrozilo jeho život. Zato časopisům, dosud uloženým v brašně, se vedlo zle. Na první pohled bylo zřejmé, že se už ke svým čtenářům nedostanou. Říční proud je unášel k nedalekému jezu a tak také s definitivní platností skončily, aniž by vydaly čtenářům potřebné informace.

"Zatra život!" cachtal se ve vodě potlučený doručovatel. "Tohle se musí stát zrovna mně! Jestli neumřu, tak už ty otročiny nechám! Na kolo mě od tyhle chvíle nikdo nedostane!"

Vlastně by to ani nebylo možné, protože velocipéd vypadal značně hůře než jeho majitel. Jeho další využití bylo sporné a málokterý kutil by se odvážil udělat z té změtí trubek a drátů opět solidní dopravní prostředek.

Nad srázem se objevila líbezná hlava Lindy Vršťálové.

"Pane Kotál," ozvala se dívka, "stalo se vám něco?"

Doručovatel chvíli přemítal, ale potom se rozhodl zůstat po krk ve vodě. Kdyby se nyní hrabal na souš, určitě by se před krasavicí zesměšnil a to nehodlal podstoupit.

"Zdá se mi, že mám kosti nadranc," prohlásil sípavým hlasem, "a není vyloučeno, že jsem si přivodil nějaká vnitřní zranění. Buďte tak laskavá a oznamte můj úraz na středisku. Ať pro mne přijede sanitka a dopraví mě na chirurgii!"

Dívčí hlava zmizela a stařec, potrestaný za svou vilnost, hlasitě vzdychal. Hodlal roli těžce zraněného hrát až do konce, neboť jediné to považoval za společensky přijatelné. Kdyby se vyhrabal na pěšinu a celý zmáčený se belhal k domovu nebo na poštu, stal by se směšnou figurkou a jeho příhoda by se několik dní přetřásala v hospodě. Když ho ale lapiduš naloží na nosítka a sanitkou dopraví k odbornému ošetření, bude na něj pohlíženo jako na oběť vážné dopravní nehody. Takovým postiženým lidem se nikdo neposmívá, a pokud ano, je považován za necitu a cynika.

Po několika minutách se havarovaný doručovatel konečně dočkal a všechno proběhlo tak, jak si to ve vodě naplánoval. Doktor Calábek na zdravotním středisku neshledal žádná větší poranění, a pacient mohl být propuštěn do domácího ošetření. Paní Kotálová se při spatření zbědovaného chotě chytala za hlavu a dojatě posmrkávala.

"Pepo," naříkala, "tohle se už nesmí opakovat! My přece nemáme zapotřebí, abys pro pár korun nasazoval život! Už tě do práce nepustím, i kdybys přede mnou klečel na kolenou!"

"Máš pravdu, Mařenko," dal se přesvědčit vykoupaný doručovatel, "už nemám ten fortel a hlavně postřeh. Co scházelo, abys teď šla do Pohřební služby vyjednávat můj funus? Víš co? Zajdi za poštmistrem a vyříd' mu, že jsem dosloužil! Ať si na tu práci najde někoho jinýho!"

Kotálová se okamžitě rozeběhla na poštu, ale příliš radosti poštmistrovi Laboutovi nezpůsobila.

"No to je rána!" hořekoval Labout. "Cožpak to jde, takhle ze dne na den seknout s prací? Občané vyžadují denní tisk a mají naprostou pravdu! To je jako by zničehonic najednou přestaly jezdit vlaky!"

"Občani mají pravdu," připustila Kotálová, "ale my ji máme taky. Pepa je raněnej a nervově vyčerpanej. Z kola má osmičku. Tak co na něm můžete ještě požadovat! Spíš byste mu měli za jeho dlouholeté služby udělit nějaké vyznamenání!"

Poštovník byl - ač nerad - nucen uznat, že nelze na Kotálovi žádat, aby déle sloužil.

"Ale co budeme dělat?" přecházel nervózně po místnosti. "Jak tuto nečekanou ztrátu nahradíme? To je zatra situace!" Naštěstí se řešení objevilo velmi nečekaně a rychle. Díky tomu, že bába Tyrpeklová posílala sestře do Šlapanic nakládané ryngle.

"Věna!" vykřikla radostně. "Dejte to Věnovi!"

"Věnovi?" podivil se poštovník. "Snad ne..."

"Věnovi Trunečkovi!" upřesnila svůj návrh Tyrpeklová. "Ten vás nezklame! On je přičinlivej a svědomitej. Když se zakousne do práce, tak chudák neví, kdy přestat! A o práci na poště mluví s úctou a obdivem. Listonoše si váží víc než ministra!"

Poštovník ovšem věděl své. Navíc byl informován o dědově selhání v úloze nočního hlídače. Doručovatele tisku však nutně potřeboval a nikdo jiný na obzoru nebyl.

"No dobrá," vzdychl. "Pošlete pana Trunečka ke mně!"

Bába radostně poskočila a uháněla domů.

(5)

Učitel Mašláň nemíval ve svém mládeneckém bytě příliš návštěv, a proto byl překvapen, když v pozdně odpoledních hodinách zazněl u dveří jeho bytu zvonek. Přijal to se smíšenými pocity, v nichž si navzájem konkurovaly mrzutost se zvědavostí. Otevřel dveře a vzápětí i ústa. Spatřil svého bývalého žáka a nyní strážníka VB Kubátu.

"Kubáto!" vykřikl pedagog radostně. "Jsem snad podezřelý z vyloupení skladiště stavebnin?"

"Ani v nejmenším," řekl příslušník, "ale přicházím s vámi projednat problém daleko závažnější. Alespoň si myslím."

"Pojď dál, Kubáto," vyzval ho učitel. "Opravdu tě, chlapče, rád vidím. Býval jsi dobrý, svědomitý žák, který neopisoval a nepokřikoval při vyučování. Pokud vím, nikdy jsi nekouřil na záchodě."

Strážník zavrtěl hlavou. "Jsem abstinentem i nyní," řekl pyšně, "už proto, že běhám sto deset metrů překážek."

"Přeskoč, přelez, ale nepodlez!" zvedl ukazováček Mašláň. "To bylo heslo, které jsem vám vždy vštěpoval! Jsem rád, že padlo na úrodnou půdu."

"Bohužel ne u každého," děl smutně Kubáto, "a proto jsem za vámi přišel. Snad mi poradíte."

"Poslouchám, Kubáto," oznámil mu pedagog. "Mé dlouholeté zkušenosti jsou ti plně k dispozici."

Posadili se k malému konferenčnímu stolu a Dalibor spustil.

"Mám teď řešit případ, který je zvláště pro mne nesmírně obtížný. Jde o Lindu Vršťálovou."

Pedagog vytáhl obočí jako hokynář roletu u krámu.

"Vršťálová, Vršťálová," pokyvoval hlavou, "žákyně nadaná, leč nedbalá. Občas bývala nepřipustně drzá. Dobře recitovala a psala znamenité slohové úkoly. Jednou se zamyslela nad tématem Čím budu a napsala, že se hodlá stát vedoucí brigády socialistické práce. Za to, pokud se pamatuji, obdržela podtrhnutou jedničku s hvězdičkou!"

"To jí tedy rozhodně nevyšlo," řekl s politováním strážník, "a obávám se, že na podobná dobrá předsevzetí dávno zapomněla. Vede život, k jakému jste ji ve škole nikdy nenabádal."

"Ach ano," přikývl Mašláň, "něco o tom vím. Po smrti rodičů značně zpustla, pokud se to tak dá říci. Fyzicky rozkvetla, mravně zchátrala. Dokonce se říká, že přijímá pány za úplatu."

"To je, bohužel, pravda," svěsil hlavu Dalibor, "a navíc nikde řádně nepracuje! Aby se vyhnula paragrafu o příživnictví, přihlašuje se v některém podniku jako uklízečka, práci za ni však obvykle vykonává důchodkyně, které Linda poskytuje jakési prémie ze svého pochybného příjmu. Tuhle mazanost jsme už prohlédli a nehodláme ji dále trpět."

"Tak tak," řekl učitel. "Podívejme se na Vršťálovou! Kdo by si to pomyslel! Spíše bych to předpokládal u Zuzany Patníčkové, která na školním výletě sváděla ženatého učitele Mouchu!"

"Patníčková se provdala za Svatopluka Vopičku," informoval ho strážník, "a stala se z ní řádná, pracující žena."

Nemáme s ní problémy. Zapojila se i do akce Zet."

"To rád slyším," usmál se spokojeně Mašláň, "neboť největší učitelovou odměnou je to, když o svých bývalých žácích slyší po letech chválu. Podívejte na Lumíra Sušenku! Býval sólistou v pěveckém kroužku a loňského roku málem zvítězil na Děčínské kotvě!"

"Máte pravdu," souhlasil Dalibor, "ale mně teď jde spíš o Lindu Vršťálovou. Ta zase u vás sólově recitovala, ale teď je to s ní pěkně nahnuté. Hrozně nerad bych viděl, kdyby nakonec skončila v nápravném zařízení!"

"To by jistě bylo velice smutné," připustil Mašláň, "ale jak se tomu dá zabránit? Vršťálová je již dávno mimo kompetenci školy. Nemohu jí nic přikázat, tím méně snížit známku z chování. To doufám chápeš, Kubáto!"

"Jistě," řekl strážník, "ale pokud si vzpomínám, měl jste kdysi na Lindu značný vliv. Když jste ji učil recitovat Maryčku Magdonovou, doslova vám visela na rtech. Kdybyste za ní zašel a domluvil ji..."

Učitel se zarazil.

"Ty myslíš, Kubáto," zamyslel se, "že bych i nyní, po tolika letech mohl mít na tu nešťastnou dívku nějaký vliv? Že by mě vyslechla a popřípadě mi otevřela své, jistě značně rozbolavělé, nitro?"

"Jsem o tom přesvědčen," řekl Dalibor, "a byl bych rád, kdybyste se o to pokusil. Ta dívka pouze tápe a ze správné cesty sešla jistě jen dočasně!"

"Taky si myslím, Kubáto," přikývl po chvilce přemýšlení pedagog, "a jsem rád, že jsi za mnou přišel. Toho úkolu, na jehož splnění závisí osud mladého člověka, se nezaleknu. Co nejdříve zajdu za Vršťálovou a podám jí pomocnou ruku!" A odhodlaně pohlédl na stěnu, kterou zdobil portrét Jana Ámose Komenského.

(6)

Mladý muž v tmavých brýlích opustil přepychově zařízený pokoj a vyšel před dům. Na chodníku se ještě otočil k Lindinu oknu, ledabyly zamával a nasedl do naleštěné simcy. Potom odejel.

Linda zívla, pečlivě uložila několik desetidolarových bankovek a šla se osprchovat. Pracovní doba jí právě skončila. Asi půl hodiny nato se ozvalo zabouchání na dveře. Návštěva tentokrát nebyla zdaleka tak atraktivní a nepřijela v zahraničním autě. Dokonce ani ve škodovce. Důchodkyně Fikejzová chodila za Lindou zásadně pěšky.

"Ahoj, babi," otevřela jí dívka. "Co mi nesete?"

"Špatný zprávy, děvenko," hrnula se dovnitř Fikejzová. "Někdo moc zlej si na vás zasednul! Vrátnej mě dneska nepustil do Dřevony. Prej tam nejsem zaměstnaná, a tudíž tam také nemám co uklízet. Na druhý straně očekávají, že se tam v plný parádě objevíte vy! Věřila byste, že je něco takového v civilizovaném státě možný?"

Lindu to nijak nevzrušilo.

"Jste nějaká bledá, babi," konstatovala pouze. "Víte, co byste potřebovala? Zdravý lesní vzduch!"

"Chcete mě snad poslat za mimořádný zásluhy na rekreaci?" ušklíbla se bába. "Pokud jde o mne, já bych to brala! Taková Šumava nebo Beskydy..."

"A co byste říkala práci právě v tom nejzdravějším prostředí, jaké si vůbec dovedete představit?" otázala se Linda.

"Nejsme přece povinny lizat schody a vysypávat odpadkové koše v Dřevoně!"

"To je tedy fakt," souhlasila Fikejzová. "Jak tak na vás koukám, máte to už zase promyšlený!"

Linda se usmála. "Odcházím z Dřevony ze zdravotních důvodů," řekla, "protože se mi tam špatně dýchá. Zejména nesnáším ty pachy z lakovny."

"Ani se vám nedivím!" šklebila se bába. "Takovej jemnej organismus pro to není uzpůsobenej."

"Nabídlo se tady takřka optimální řešení," pokračovala Linda. "Patnáct kilometrů odtud, ale s bezvadným spojením. Seznámila jsem se s mladým fešným myslivečkem, který má nouzi o pracovní síly. Jak mě spatřil, hned ho napadlo, že jsem jako stvořená pro sázení stromků a pro práci v lese vůbec. Zaměstná mě úplně bez řečí a naprosto mu nebude vadit, když za mne do práce bude chodit někdo jiný."

Bába se zamyslela. "No jo," řekla potom, "ale v lese jsou, děvenko, drsný podmínky. Už jste někdy zažila severák uprostřed panenský přírody? Nebo si vezměte podzimní lijavce! To není jako chodit s mokrým hadrem po fabrice!"

"Tím chcete naznačit, že o to místo nemáte zájem?"

Fikejzová se široce usmála. "Já se nebojím ničeho," prohlásila srdnatě, "ale tohle není žádná procházka růžovým parkem. Já už jsem v lese dělala, a tudíž vím, co to obnáší. Krom toho, marná sláva, nejsem už žádná mladice. A pak to patnáctikilometrový dojíždění! To je vlakem?"

"Autobusem."

"No budiž. Ale byla by to ode mne ohromná oběť. Rozhodně větší než tady v Dřevoně!"

"Taky bych to dovedla podle toho ocenit. Nebojte se, babi, že byste přišla zkrátka!"

Fikejzová spokojeně přikývla.

"Já vím, děvenko, že jste kavalírka," pochválila Lindu, "a máte cit se starejma lidma. Co se mne týče, skočila bych kvůli vám třeba do ohně!"

"Berete to tedy?"

"To víte, že jo. Vyřídíte tomu švarnému myslivečkovi, že na bábu Fikejzovou je stoprocentní spolehnutí!"

(7)

Děda Truneček prožíval krušné chvíle. Nikdy nepředpokládal, že roznáška denního tisku je tak obtížná a složitá záležitost. Ačkoliv se upřímně snažil, nemohl se do věci nějak vpravit. Tvrdit, že abonenti tisku neskrývali svou nespokojenost, by bylo slabé slovo.

"Pane Truneček," říkal dědovi poštovník Labout, "musíte si vynajít nějaký spolehlivější systém. Nelze běhat po městě a vyhazovat lidem do poštovní schránky to, co vás právě napadne! Lidé pak chodí za mnou a stěžují si!"

"Já se do toho vpravím, šéfe," sliboval děda. "Trochu se otkrám, rozhlédnu kolem a pak už to půjde samo. To víte, jsem v tomto směru začátečník. Nikdy jsem nic podobného nedělal."

"Ti před vámi byli taky začátečníci," bručel Labout, "a soustavných omylů se nedopouštěli! Takový Kotál například - to byl pracovník k pohledání. Nepamatuji se, že by si na něho přišel někdo stěžovat!"

"No vidíte - a mál jsem se vám utopil!" triumfoval děda. "Dodnes z té koupele v řece kašle a zápasí se zápalem plic. Toho mi za příklad nedávejte!"

"Tak si vezměte Pelikána!" nedal se poštovník. "Nebo Kramoliše! Kdyby jim ještě sloužily nohy, zaměstnal bych je od hodiny!"

"Jenomže jim nohy neslouží," řekl zlomyslně Truneček, "a tak musíte vzít zavděk dědkem Trunečkem. Já tomu však přijdu brzy na kloub! Při své inteligenci, pracovitosti a všeobecném rozhledu..."

Ale marná sláva! Nešlo to a nešlo. Právě naopak! Lidé nacházeli v poštovních schránkách stále častěji časopisy, které si neobjednali, a marně se pídili po těch, které je měli poučit nebo pobavit a roztýlit.

Nejvíce se zlobil dekoratér Prosek, který již po několik let odebíral Hádanku a křížovku. Věřil, že luštěním tajů odolává náporu sklerózy, a proto byl očividně zklaman, když místo oblíbeného časopisu vytáhl ze schránky Vlastu nebo Katolické noviny.

"Takovou neschopnost jsem ještě nezažil!" křičel na celou ulici. "Tady se promyšleně a záměrně podlamuje mé zdraví a to nebudu déle trpět! Jak mám mít přetrénovaný mozkový buňky, když jsem opět neobdržel Hádanku a křížovku? Přitom cítím, jak skleróza den za dnem nezadržitelně postupuje. Především jsem počítal králíky a nemohl se dopočítat. Dnes ráno jsem zase zjistil, že nevím, kolik mám synovců a neteří! Jestliže nebudu intenzivně luštit, dočkám se neblahých konců!"

Nespokojenců přibývalo a někteří se už také začínali bouřit. Kovář Pulda dokonce vyhrožoval dědovi fyzickým násilím. "To by ses nestyděl, Puldo," oslovil ho Truneček důstojným hlasem, "vztáhnout svou špinavou pracku na velebného kmeta nad hrobem? Jak tě to v rodině vychovali? Neučili tě účt k starším lidem? Vždycky jsem tě dosud považoval za

slušného člověka, teď však vidím, že jsem se velice mylil!"

"Dej mi, dědku, Svět motorů," hřímá Pulda, "a můžeš zase běžet. Kázání jsem si nepředplatil!"

A přidávali se další a další. Na chudáka dědu se hrnuly výčitky ze všech stran. Přidávali se dokonce i staří kamarádi.

"Na co sáhne, to zbabrá!" křičel Melichar a mával nad hlavou čerstvě upleteným pometlem. "Žádný zodpovědný úkol mu nemůžete svěřit! Podívejte se, jak dopadl, když dělal nočního hlídače! I služebního psa mu ukradli!"

"Kdo ví, jestli nebyl s těmi lupiči spolčenej!" ozval se vetchý stařeček Hvízdala, jemuž Truneček nedodal Mladý svět.

"Tyhle věci by měla Věřejná bezpečnost prošetřit!"

Děda cítil, že se v městě stává krajně neoblíbenou osobou. Vracel se domů zemdlen, uondán a zchvácen na duchu a na těle.

"Já s tím namouduši seknu!" vyhrožoval. "Nemám přece zapotřebí, aby se mnou spoluobčané jednali jako s onucí!"

"S ničím nesekeš!" krotila ho bába Tyrpeklová. "Protože dobře víš, že lajdáky a darmošlapy ve svém příbytku nesnáším! Vzala jsem tě k sobě s podmínkou, že budeš pracující důchodce, a na tom taky trvám! A neslevím z toho ani ň!"

"Tohle je ale k nevydržení," naříkal děda. "Každou chvíli něco popletu a zmotám. Je to na mne moc složitý! Lidé mi nadávají a to mě ještě více znervózňuje!"

"Musíš se snažit," řekla bába, "a hlavně bejt pečlivěj! S pečlivostí nejdál dojdeš! Komu se nelení, tomu se zelení! Korunky člověk potřebuje v každém věku a já jsem si tě sem nenasadila pro okrasu, nebo proto, abysme spolu třeli bídu!"

"Stejně mě vyhoděj!" předpovídal sklesle Truneček. "Doslechl jsem se, že Labout hledá za mne náhradu!"

"V tom případě," zvýšila hlas Tyrpeklová, "ti buď nebe milostivo! Vyletiš z práce, vyletiš i z bytu!"

(8)

Mladý strážmistr Dalibor Kubáta se vrátil domů a zjistil, že atmosféra je zde tak hustá, že by se dala krájet i velice tupým nožem. Manželka Miluše hleděla zavile a nepřátelsky.

"Vím všechno," prohlásila posléze, "a nemysli si, že přede mnou něco utajíš!"

"Nemám, co bych tajil," řekl Dalibor, jak se ostatně dalo očekávat. "Víš dobře, že jsem byl ve službě!"

Miluše se hystericky zasmála. "On říká randění služba!" vykřikla poté. "Nebo chceš snad popřít, že ses sešel s tou vyhlášenou štětkou Vršťálovou?"

Dalibor uznal za vhodné se okázale urazit.

"Nepopírám, že jsem promluvil s občankou Vršťálovou," připustil, "ale šlo o rozmluvu důležitou pro výkon mé funkce!"

"To se podívejme!" zaječela manželka. "Myslíš, že jsem padlá na hlavu? Že ti skočím na takovou naivní výmluvu? Proč by ses měl bavit s tou nestydou?"

"Protože je důvodně podezřelá z příživnictví," řekl Dalibor, "a já musím zjistit pravý stav věcí."

Na Miluši to neudělalo valný dojem.

"To ten případ světili tomu pravému!" vyprskla. "Pokud ovšem mluvíš pravdu! Pod tvým dohledem si bude Vršťálová žít jako ve vatičce, dokud ji neschvátí kloubový revmatismus! Myslíš, že nevím, co mezi vámi bylo?"

"To už je dávno pryč," mumlal strážmistr. "Byla to doba her a malin nezralých. Už se na to skoro nepamatuju."

"Ale pamatuješ!" pošklebovala se. "Když někomu napíšeme tolik milostných dopisů, že by to klidně vydalo na tlustou knihu, tak nám to hned tak z hlavy nevyprchá! Stejně se jednou dočkáš toho, že tě s tou tvou slavnou korespondencí bude vydírat!"

Dalibor se zachmuřil, neboť tato nežádoucí eventualita ho už napadla rovněž. Linda to sice prozatím ani v nejmenším nenaznačila, ale u padlých dívek si člověk nemůže být jist vůbec ničím. Přesto nyní zahučel, že je to nesmysl.

"V každém případě tě charakterizuje už to, že s tou vykřičenou rajdou chodil!" špičkovala Miluše. "Nevybral sis slušnou holku, ale takovou, která skončí v kriminále! O co ti šlo? Jen se přiznej! Na jedné straně píšeš básničky a na druhé straně tě přitahují nemravná a smyslná individua, s nimiž se řádný občan ani nezastaví na ulici!"

"Když jsem s Lindou chodil," řekl Dalibor, "recitovala ve Svazu mládeže a proti jejímu chování nebylo vůbec námitek."

"Ty žádný námítky, jak se mi zdá, nemáš ani nyní!" soptila. "Proč se s ní vybavuješ na ulici? Proč ji nezavřeš, až zčerná?"

"Protože dodržuji služební postup a socialistickou zákonnost," vysvětloval. "Nemohu zavírat lidi na potkání!"

"Ona není jen tak někdo," zvyšovala Miluše neustále hlas. "Je to černá ovce našeho města! Na tu není třeba brát žádné ohledy! Kde si vůbec myslí, že je? V Soho? Nebo v Hongkongu? Tam by možná pro své sexuální rejdy našla pochopení, ale u nás ať s tím nepočítá! Pokud jí ovšem její bývalí milenci nepůjdou na ruku!"

"Víš ty vůbec, co je to zákonnost?" pokusil se o protiútok strážmistr. "Chápeš, jakou má příslušník zodpovědnost?"

"Vím, co je to slušnost," odvětila rozhodně jeho žena. "A nade všechno si cením spořádaného manželství. To své si nedám rozvracet, a jestli se nějaká Linda Vršťálová o to pokusí..."

"Můžeš být klidná," chlácholil ji manžel, "tu teď zajímají jenom peníze a z toho kapesného, které mi poskytuješ, bych si takový luxus nemohl ani dovolit."

"Lituješ toho?" zeptala se bojovně. "Jenom se neostýchej a řekni mi to. Já to vydržím! Už jsem o tobě ztratila veškeré iluze!"

Strážmistr Dalibor Kubáta žalostně vzdychl. Cítil se ukřivděn a ponížen, ale nevěděl, jak se proti zcela evidentním nespravedlnostem postavit. Tak alespoň otevřel chladničku a napil se oranžové limonády nevalné chuti.

(9)

Děda Truneček věřil nebezpečí. Neušlo mu, že poštovní Labout stále o čemsi vyjednával s důchodcem Mařatkou, a byl proto vážně znepokojen. Mařatka patřil k číperným pracovitým staříkům, kteří nehodlají odpočívat ani na smrtelné posteli. Vydělával korunky, kde se dalo. Přidával na stavbě, jezdil na chmel a vypomáhal v cukrovaru. Měl také trochu

smůly. Na ulici ho pokousal pes podivné rasy a pak kamsi zmizel. Zřejmě by se to obešlo bez následků, kdyby Mařatku nenapadlo, že za své poškození vysoudí těžké peníze. Začal hledat agresivní psisko a především jeho majitele, ale neuspěl. Jeho případ se však dostal do středu zájmu senzacechtivé veřejnosti. Ozvaly se hlasy, že pes byl docela určitě vztekly. Tuto možnost nemohl Mařatka ani kdokoli jiný vyloučit, a tak to pro starce dopadlo velice bledě. Po absolvování řady bolestných injekcí byl předán na infekční oddělení věhlasného špitálu, kde odborníci sledovali jeho reakce. Těžko říci, jak to vlastně bylo, protože izolovaný Mařatka zuřil, jako by ho pokousal přinejmenším vztekly medvěd. Nemohl přenést přes srdce fakt, že mu lékaři zabráňují zapojit se do pracovního procesu a zvyšovat životní úroveň své rodiny.

Nyní byl však čilý důchodce opět zcela zdravý a poohlížel se po vhodné příležitosti. Se zájmem vyslechl lákavou nabídku poštmistra a Labouta, který se chtěl za každou cenu zbavit nešikovného dědy Trunečka, na něhož docházelo stále více stížností. Mařatka prozatím váhal.

"Není to těžké zaměstnání," připouštěl, "ale má jeden háček. Člověk se potlouká ulicemi a vstupuje na cizí dvorky. Všude je plno psů. Dříve by mi to nevadilo, ale dnes už vím, co to obnáší, když se vám taková nedisciplinovaná šelma zahryzne do lýtky!"

Pošt mistr tvrdil, že stařík vidí situaci příliš černě, poněvadž doručovatelé denního tisku bývají pokousáni jen velice zřídka. Bylo zřejmé, že je jen otázkou času, kdy Mařatku zviklá. Nervozita dědy Trunečka byla tudíž zcela pochopitelná.

"To jsem to dopracoval," mumlal si pro sebe. "Nakonec se budu třást i o tu zatracenou pochůzku! Kdybych byl alkoholik, hned bych si zašel do hospody na velkou mysliveckou!"

Jenomže děda alkoholikem nebyl. Neměl morální zábrany, ale vysoký krevní tlak. Pravidelně užíval Neocrystepin a lihoviny zcela pomijel. Zato miloval všechno sladké tureckým medem počínaje a šlehačkou s jahodami konče. V podobných dobrotách by se snad dokázal ujist. Zřejmě by to tak dopadlo, nebýt báby Tyrpeklové.

"To by ses nestyděl utrácet za dory jako nějakej mlsnej školák?" hartusila. "Když máš rád sladký, udělám pekáč semlbáby nebo švestkovéj koláč! Takový lidi, který neudrží korunu, nepatřej do slušný společnosti!"

Pro dědu nebylo snadné zatajit před bábou pár drobných, ke kterým různým způsobem přišel. Právě nyní mu cinkaly v kapse tři koruny, jež mu daroval jeho velkorysý vnuk Mojmír.

"Nepůjdu do hospody," rozhodl děda, "ale rozšoupnu se v cukrárně. Dám si věneček a lízátko! Snad je to špatnost, ale mně už na ničem nezáleží!"

A vykročil tak odhodlaně, že si připadal jako chrabrý bojovník v první linii.

(10)

Cukrárna v domě U tří šišek byla po rekonstrukci jako vyměněná. Už to nebyl jenom tmavý krámk, plný voňavých a sladkých pochoutek. Probouráním stěny a úpravou nového interiéru vznikl zde pohledný lokál, kde bylo radost posedět. Návštěvníky nemusel nikdo příliš lákat. Dam, které rády posedí při kafičku a rakvičce se šlehačkou, je všude dostatek. Cukrárna prosperovala a zákazníci byli plně spokojeni. Vedoucí Doliňák se však mračil. Měl pocit, že on a jeho žena přišli přitom zkrátka.

"Takhle s námi nikdo nesmí jednat!" zlobil se. "Dříve jsme s mámou měli jenom krám a teď nám k tomu přidali sál jako sokolovnu. Musíme vařit kávu a čaj. A kdyby jen to! Chce se na nás, abysme sbírali špinavé nádoby a umývali je. Já už namoutěduši nevím, jestli jsem cukrář, nebo pingl a umývač nádobí!"

Když se Doliňák dost vynadával, sedl si ke stolu a napsal obsažný dopis vedení podniku. Vyličil svůj krušný život v nových podmínkách a svou ženu označil jako moderní otrokyni. Také naznačil, že oba manželé vážně uvažují o změně místa.

Odpovědi se rozezlený cukrář dočkal poměrně záhy. Jeho stížnosti byly uznány za opodstatněné. Rozšíření podniku a zvýšení plánu tržeb přímo volalo po další pracovní síle. Jenomže kde ji vzít? Ať se sám Doliňák po někom vhodném poohlédne!

Za této situace navštívil cukrárnu děda Truneček. Posadil se do lokálu, poručil si věneček s lízátkem a rozhlížel se kolem jako milionářský nabob. Až se podivil, jak ve svých vlastních očích povyrosl.

"Kafičko si nedáte?" houkl Doliňák.

Děda zavrtěl hlavou. Když má někdo v kapse tři koruny, nemůže rozhazovat na všechny strany.

"To je taková vymoženost," vysvětloval vedoucí, "z který mě co nevidět klepne pepka. Nebo se sesuju na nově vyparketovanou podlahu s infarktem myokardu. Já, vyučený cukrář s mnohaletou praxí, musím poskakovat kolem stolků jako pikolík a obsluhovat hosty! A nejen to! Musím nádoby zase sebrat a opláchnout je v dřezu! To je přímo urážka lidský osobnosti! Z kvalifikovanýho řemeslníka udělaj rázem poskoka!"

"A že vám nedají někoho k ruce?" podivil se děda. "Takhle se tady uštvete!"

"No právě!" souhlasil Doliňák. "Však jsem jim to taky napsal! A víte, co mi odpověděli? Abych se sám po někom poohlídnul!"

"A uděláte to?"

"Cožpak mám čas běhat po městě a shánět pomocnou sílu?"

Děda se zamyslel.

"Když se to vezme kolem a kolem," řekl, "ono by to u vás nemuselo bejt špatný. Je tu teploučko a voní tu vanilka. Ta pomocná síla by se nepřetrhla, takovej fofr tady zase nemáte."

"Navíc by si tu smlsla," doplnil ho vedoucí. "To víte, všechno nevyjde na sto procent. Tu se přelomí rakvička, jindy se rozmáčkne indiánek. Takové zboží nemůžeme předložit hostům a tak se najedí lidi kolem. Pokud ovšem vůbec ještě sladký snesou!"

Děda se olízl jako hladový pes.

"A ta pomocná síla," soukal ze sebe, "to by měla bejt ženská?"

"Ženská, mužskej, mně je to jedno," mávnul rukou Doliňák, "hlavně, aby tu už byla a já se mohl věnovat odborný činnosti!"

(11)

Bába Tyrpeklová moc spokojená nebyla a dědovo nové zaměstnání přijala s krajní nedůvěrou.

"Seš fluktuant," osočila dědu, "a osoba práce se štítící! Doručovatel denního tisku - to už je skoro jako listonoš! Kdo ví, jestli bys neměl nárok i na erární čepici! Ale tohle? Budeš v cukrárně holka pro všecko a určitě ti dají i zástěru!"

"A co Mařatka?" zaútočil děda. "Ten by mi určitě to doručovatelský místo vyfouk a co potom? Kam bych se vrtnul? Mařatka je podlízavej a podlej. Pořád se motal kolem poštního a docela určitě mě pomlouval."

"Úplně stačilo, když mluvil pravdu!" ušklíbala se. "Celý město si povídá o tom, jak každou chvíli něco zmotáš! Ses tady už lidem pro smích!"

"No vidíš!" řekl Truneček. "A navíc mi to místo nevyhovovalo zdravotně. Jsem starej člověk, prolezle revmatismem a jinejma smrtelnejma chorobama. Měli by mne poslat do lázni a obložit teplým bahnem. Místo toho se potuluju sychravejma ulicema a roznáším časopisy. A to přímo za nelidských podmínek. Jak dlouho bych to mohl vydržet?"

"Seš rozmazlenej!" mínila Tyrpeklová. "Můj táta ještě v devadesáti štípal v lese pařezy!"

"Byl zkrátka jinej typ!" vysvětloval děda. "A je to docela správný! Lidstvo - to je takovej obrovské orchestr, kde se lidi navzájem doplňujou. Jeden hraje na pikolu a druhý na bombardón! Každý má vlohy k něčemu jinýmu!"

"Ty je nemáš k ničemu!" posoudila ho příkře. "Já jsem to tušila od samýho začátku! Jenomže jsem měkká, povolná a dobrosrdečná a nechám se od každýho ukecat! Proč jsem si tě vlastně pověsila na krk? Měla jsem to zapotřebí?"

Scházelo mi něco? Jenomže přišli vaši a div přede mnou neklekli na kolena! Já se holt nedovedu dívat na cizí neštěstí - povolila jsem a takhle to dopadlo!"

"Podle mne to dopadlo dobře," tvrdil děda. "A až ti to dojde, tak mé rozhodnutí uvítáš! Z toho doručovatelství by mě co nevidět vyhodili, a co potom? Zase bys vyváděla a stavěla mi kufr za dveře! Takhle jsem se předešel a našel si solidní zaměstnání, pro důchodce jako dělané. Budu v teple a nepředřu se. Finančně nebudu škodnej. A navíc sem tam dostanu nějaký cukrářskej zmetek, takže neutratím za sladký!"

"Stejně ti jde především o ty mlsoty!" vrčela bába. "Na ty tě nachytali především! No, mně to může bejt jedno. Z mýho mlsat nebudeš. Ale to ti povídám, ať se v tomhle místě držíš! Buď pracovitej a koukej si napravit reputaci!"

"Já si nic napravovat nepotřebuju!" polemizoval děda. "O mně se všeobecně ví, že jsem solidní a slušnej člověk. Nebyl jsem trestanej a nejsem rozvedenej. O rodinu jsem se postaral, i když ne zrovna podle jejich představ."

"Jenom se nevytahuj!" vyštěkla bába. "To, čím se chlubíš, jsou samý samozřejmosti. Kriminálnika nebo holkaře bych si do baráku nevzala. Ale to, že ses líný a nešikovný nemehlo, je fakt, kterej mi jen tak nevyvrátíš!"

(12)

Učitel Mašláš teď neustále myslel na Lindu Vršťálovou. Nikoli jako na sexuální objekt, ale jako na pokleslou dívku, které je třeba otevřít oči a ukázat jí skutečné a trvalé hodnoty. Je nutno jí poskytnout životní perspektivy, o jejichž existenci zřejmě nemá ani tušení.

"Chudák dívka," mumlal dojatě, "jak asi trpí! Sešla z pravé cesty a nyní tápe v bludišti falešných představ. Kubáta má pravdu. Mojí povinností jakožto jejího bývalého třídního učitele je promluvit jí do duše. Jistě pochopí, že mi jde pouze o její dobro!"

Posléze se rozhodl a vydal se za padlou dívkou. Došel až před její dům, ale tam zjistil, že situace je komplikovanější, než původně předpokládal. U vchodu byl zaparkován tmavomodrý saab, který napovídal, že Linda Vršťálová není doma sama. Učitel smutně pokýval hlavou.

"Taková nadaná žákyně!" vzdychl. "A takto promarní svůj talent! Přitom byla jedinou dívkou ve třídě, která bezchybně dovedla určit přičestí minulé trpné!"

Chvilí nejistě přešlapoval na chodníku a zíral do oken, zakrytých luxusními záclonami. Tak ho spatřil řezník Kočvara, známý svými neuváženými výroky.

"Tak co, pane učiteli?" zahlaholil bodře. "Snad tady nečekáte na kousek sexuálního povražení? To je jako u zubaře, co? Než se jeden dočká, to by zatím výrost! Tohle ale potrvá dlouho, pane učiteli, ten mládenec přijel tak před čtvrthodinou!"

Zachechtal se a odcházel. Učitel Mašláš za ním hleděl pohoršené, ale také nešťastně. Uvědomil si, že postávání před domem, kde bydlí Linda Vršťálová, může člověka v očích veřejnosti morálně deklasovat.

Ale což teprve, napadlo ho, kdybych vstoupil přímo do jámy Ivové? Určitě by někdo zahlédl, jak vcházím dovnitř, a komu bych potom vysvětlil, že mé úmysly byly čisté a ušlechtilé? Mnozí občané by uvažovali podobně jako řezník Kočvara a zařadili by mne mezi morálně nepevné jedince. Ne, ne, návštěvu u Vršťálové si v žádném případě nemohu dovolit!

Otočil se a spěšně se vzdaloval od vykřičeného domu. Bylo mu však jasné, že tím vůbec nic nevyřešil. Rozběhl se, ale nepřeskočil.

Co teď? říkal si. Mám snad Vršťálové napsat dopis a pozvat ji do svého vlastního bytu? To by bylo stejně riskantní jako uskutečnit návštěvu u ní. Její neblahá pověst by na mne vrhla nepěkné světlo. Kdo by mi věřil, že jsem si tu dívku pozval za účelem převýchovy?

Učitel Mašláš byl dokonale bezradný. Jak podat nešťastníkovi pomocnou ruku, a přitom se nekompromitovat? Je vůbec nějaké přijatelné řešení? Začínal o tom pochybovat. V nouzi nejvyšší si však vzpomněl na svou představenou, ředitelku Hrdličkovou. Tato moudrá dáma vyřešila již ne jeden složitý pedagogický případ a jistě si poradí i s tímto. Nemýlil se. Ředitelka Hrdličková vyslechla učitele Mašláša velice pozorně.

"Číníte dobře, kolego," pravila, "že se o tu bývalou žákyni zajímáte, ačkoliv to nespadá do vašich povinností. Také je od vás svědomité, že nečiníte nic živelně a ukvapeně. Obavy, s nimiž jste se mi svěřil, jsou plně na místě. Navrhuji vám

proto, abyste se se slečnou Vršťálovou sešel ve škole."

"Ve škole?" podivil se učitel.

"Pochopitelně po vyučování," upřesnila svůj návrh ředitelka, "a to ve třídě, do níž dívka kdysi chodila. Napište jí dopis a pozvěte ji do míst, na něž má jistě - také díky vám - ty nejhezčí vzpomínky."

"To je znamenitý nápad!" vydechl obdivně Mašláš. "Školní atmosféra, z které vyzařuje duch učitele národů Jana Ámose Komenského, může již sama od sebe žákyni Vršťálovou ovlivnit. Četl jsem o zavilých zločincích a zarputilých delikventech, kteří se rozeštkali nad neumělou fotografií z dětství. Proč by to nemohl být právě tento případ? Vršťálová bývala citlivá dívka a báseň Širé, rodné lány přednášela vskutku procítěně! Sám bych to lépe nedokázal! Ano, to je opravdu optimální řešení! Až Vršťálová překročí práh třídy, v níž prožila tolik překrásných chvil, určitě jí do očí vhrknou slzy dojetí. Zamyslí se nad sebou a bude připravena vyslechnout mé výtky, jakož i následné rady!"

"Přeji vám, kolego," řekla ředitelka, "abyste měl v tomto smyslu naprostý úspěch. Povinností nás, pedagogů, je rvát se o duši každého jednotlivého žáka. Vršťálová klopýtla, ale vy jí opět pomůžete na nohy!"

"Pomohu!" slíbil učitel a stiskl s dojetím ředitelce ruku. "Neboť věřím, že má v sobě dobré srdce a zdravé jádro, schopné lepšího vývoje!"

(13)

Linda Vršťálová četla učitelův dopis nejméně pětkrát a stále z něj nebyla moudrá. Nakonec usoudila, že ji bývalý třídní zve na rande a ostýchá se to napsat na plné pecky. Také se nelze jeho opatrnosti divit, protože na každé povolání přikládají posuzovatelé jiný metr. To je všeobecně známá věc. U důstojníka například předpokládáme - a tradice to vyžaduje - galantnost a dvorné chování vůči ženám. Když důstojník zůstane v dopravním prostředku sedět, ačkoliv nad ním stojí či visí na drzadlech dámy, neseme to s nelibostí. Říkáme si, že mohu-li být galantní rakouští oficíři, měli by si tyto kvality osvojit i dědici jejich profese v dnešní době. Za to jim rádi promineme skleničku pálenky navíc a nepozastavíme se příliš ani nad případnou manželskou nevěrou. U učitele je to ovšem něco jiného! Drsné slovo, které promineme dlaždiči, betonáři, barabovi, nebo i důstojníkovi, nejsme ochotni tolerovat u vychovatele mládeže. Ten má číst hodnotné knihy, navštěvovat divadelní představení a sbírat léčivé byliny. Pokud se pedagog zhluká, pje nemravné písně, nebo dokonce vyhledává známosti s pochybnými ženštinami, jsme ochotni pozvednout hlas tak vysoko, až nám přeskočí do fistule.

Tak vida, jak se nám vybarvil pan učitel! zasmála se Linda v duchu. Stále hovořil o vznešených myšlenkách klasiků, a přitom myslel na tyhle věci. Jako každý mužský! Dost možná, že jsem se mu líbila už tenkrát ve škole. Učil mě recitovat, jak na Starých Hamrech pět vzlykalo sirot, a zatím si říkal, že by nebylo špatné trochu se se mnou pomazlit. Ale nic si samozřejmě nedovolil. Na takové přestupky jsou u učitelů strašně vysoké tresty. To už je pomalu lepší vyloupit poštu! Poté Linda uvažovala, má-li pedagogovo pozvání přijmout. Neměla ve zvyku chodit za svými zákazníky sama, ale na druhé straně Mašlášovy obavy a ostych plně chápala. Plachý učitel by se jistě nerad dostal do lidských řečí.

Koneckonců, vždy je možné učinit výjimku, která potvrzuje pravidlo. Jenom jestli to bude stát za to! Ví vůbec učitel, že taková legrace s pohlednou dívkou první kategorie taky něco stojí?

Je to přece ale starý mládenec, říkala si Linda, a příliš neutráci. Tu a tam si koupí sbírku básní nebo symfonii na gramofonové desce. Žije střídavě a tak může mít slušné úspory. Jenomže k čemu jsou staršímu člověku, který je sám, peníze na vkladní knížce? Zřejmě uznal, že marnost nad marností, všechno je marnost, a proto si chce na stará kolena alespoň trochu užít! Po téhle stránce asi moc velké zkušenosti nemá. Kdysi se ucházel o knihovnici Šantrůčkovou, ale pohádali se spolu o ideové vyznění Dostojevského a ona si pak z trucu vzala vedoucího drogerie Preclíka. Z knihovny odešla do manželova krámu, ale necítí se tam dobře. Rozhodně rozuměla víc Dostojevskému než kosmetice. A učitel Mašláš už zřejmě o ženskou ani nezavádil. Ačkoliv nesmíme toho starého vykuka podceňovat! Z dopisu, který mi nyní poslal, lze usoudit, že v tom dovede chodit. Je opatrný, až rafinovaný. Na jedné straně překypuje seriózností a rezervovaným chováním, a na druhé straně...

Linda se uchichtla. Pocítila dokonce jistou zvědavost a touhu přijít záhadě co nejdříve na kloub. Z učitele Mašláne se tím pádem stala tajuplná bytost, které stojí za to podívat se na zoubek. A Linda Vršťálová se s definitivní platností rozhodla to zkusit.

(14)

Bylo pozdní odpoledne a poslední poškolák opustil budovu základní devítileté školy. Všude panovalo ponuré ticho. Školní pomůcky, lavice, tabule i busty velikánů odpočívaly, aby příštího dne mohly opět účinně rozšiřovat vědomosti dychtivých, popřípadě i poněkud lenivých školáků. V sedmé B seděl za katedrou učitel Cyril Mašláš a nervózně si upravoval kravatu. Čekal na vyhlášenou krasavici, bohužel ovšem i dívku nevalné pověsti, Lindu Vršťálovou. Napsal dost srozumitelně, jak mu na této schůzce záleží a jak velkou jí přikládá důležitost? Sexbomba měla již dvanáct minut zpoždění.

To je celá ona! napadlo učitele. Vzpomínám si na nedělní dopoledne, kdy jsme s recitačním kroužkem zajížděli na výroční schůzi JZD Kypré lány. Autobus byl řádně přistaven a žáci se s halasem hrmuli dovnitř. Jediný, kdo tehdy chyběl, byla žákyně Vršťálová. Čekali jsme na ni devatenáct minut! Ano, více než čtvrt hodiny! Ačkoliv jsem kladně hodnotil její výrazný recitační talent, přísně jsem ji tehdy pokáral. Řekl jsem, že přesnost je vlastností nejen králů, ale i vzorných žáků!

Tu se ozvalo zaklepání na dveře.

"Vstupte!" řekl pedagog Mašláš a znovu si upravil kravatu.

Výzvu nebylo třeba opakovat. Klikla cvakla, dveře se rozletěly a Linda Vršťálová vznešeně vstoupila. Byla nejen krásná a oslňující, ale především sexy. Svůdně se usmívala a na svého bývalého učitele vyzývavě kývla.

"Vítám tě, Vršťálová," pravil učitel Mašláš, "jsem rád, že jsi znovu našla cestu do míst, kde jsi získávala cenné vědomosti!"

"Čao, miláčku!" pozdravila Linda. "Jsi stejný fešák, jako před léty dvaceti pěti. Nebo to bylo později?"
"Mnohem později," zamračil se pedagog, "a dobře se na to pamatuji. Bylas živá a temperamentní, ale pokud vím, nikdy nebylo nutné snížit ti známku z chování."
"Ale už tehdy jsem ti byla sympatická!" usmívala se Linda.
"Sympatická - to ano. Psalas velice zdařilé slohové úkoly. Dobře jsi recitovala a mělas značné umělecké sklony."
"A toužil jsi po tom mě mít?"
"Jak prosím?"
"Jestli tě někdy, myslím tenkrát, napadlo, že by nebylo špatné se se mnou vyspat!"
Mašláš vyskočil ze židle.
"Vršťálová," zasupěl, "takový tón si rozhodně vypošuji!"
"Tedy tě to nenapadlo?" culila se. "Nebyl jsi můj malý prasáček?"
"Ovšemže ne? Jsem vychovatel a nikoliv chlípák! Nikdy jsem ani ve snu nepomyslel na některou ze svých žákyň!"
"No dobrá," řekla, ačkoliv bylo vidět, že mu příliš nevěří, "ale teď už dávno tvoji žákyní nejsem. Kdy sis to vlastně uvědomil?"
"Vlastně nikdy," přiznal se. "Stále za tvé chování cítím jistou odpovědnost. Chápu své povolání jako poslání, z něhož není možné se vyvléct!"
"Jen to nepřeháněj, miláčku," mávla rukou. "Jestli souhlasíš, skočíme rovnýma nohama do žhavé současnosti. Kam mě vlastně míníš pozvat?"
"Jak to kam? Přece..."
"Nikde tady nevidím postel!"
"Také jsi ji zde čekat nemohla, Vršťálová! Tady není noclehárna, ložnice, ani..."
"A kde se tedy chceš se mnou milovat?" zeptala se. "Poslyš, kantore Halfare, ty divochu, že ty máš v úmyslu nějaké extravagance, které ještě neznám! Chceš mě mít v lavici a budeš si představovat, že znásilňuješ dívenku, která je dosud pod zákonem! Nebo mě dokonce přivážeš k tabuli? To by bylo náramně vzrušující!"
"Vršťálová!" zařval učitel. "Ty jsi úplně ztratila soudnost! Jak si můžeš myslet, že mám zájem o vztah na této úrovni?"
"A o jakou úroveň ti tedy jde?" divila se. "Chceš mi snad nabídnout ruku?"
Učitel se otrásl.
"Pozval jsem tě," pravil, snaže se o maximální důstojnost, "abych ti jakožto své bývalé žákyni důrazně domluvil. Chci ti sdělit, že velice nelibě nesu, když se dozvídám, jakým pohoršujícím způsobem života žiješ! Řítiš se do propasti a mám o tebe ještě větší starost než o žáka Zulíka, který vykrádá samoobsluhy!"
"No ne!" otevřela ústa. "To se mi snad jenom zdá!"
"Rád ti podám pomocnou ruku," pokračoval Mašláš, "když půjdeš do sebe a projevíš snahu se napravit. Ještě není pozdě! Je přece tolik možností, jak se žít poctivě a přitom důstojným způsobem. Jsem ochoten ti pomoci při výběru vhodného zaměstnání..."
"Pánové!" vydechla. "Takového nádherného cvoka jsem ještě neviděla!"
"Cože?"
"Seš sladkej!" pohladila ho po pleši. "A tak tě miluju, že na tobě ani nebudu požadovat náhradu za ušlý zisk!"

(15)

Děda Truneček záhy poznal, že chleba je všude o dvou kůrkách. Dokonce i v cukrárně. Výhody, kterých si všiml hned zpočátku, samozřejmě zůstaly. Místnosti byly příjemně vytopeny a všude to vonělo kávou nebo vanilkou. Děda se však stal poskokem a děvečkou pro všechno. To ovšem mělo neblahý vliv na jeho sebevědomí.

Jako noční hlídač se cítil mnohem lépe. Měl pocit, že mu na stavbě vše podléhá, a navíc mohl ustavičně komandovat služebního psa, který dědu plně respektoval. Po neblahé noci, v níž došlo k loupeži, si stařec sice nepolepšil, ale přece jen přijal důstojné zaměstnání. Roznášení novin - to je služba, ale nikoliv posluha. I když ho deptala spousta problémů, přece jen měl stále vědomí, že stojí na společenském žebříčku pracujících důchodců výše než Melichar, který plete před domem pometla a zavile pozoruje kolemjdoucí.

Nyní se však všechno změnilo. Děda měl na starosti úklid lokálu, rovnání židlí, výměnu ubrusů, oplachování nádobí a další pomocné práce, jejichž výkon skutečného muže nijak nezdobí. Postupně se také stále intenzivněji prosazovala jeho vrozená nešikovnost a neobratnost. Tu škobrtl o nohu židle, strhl ubrus, vylil kávu hostovi do klína, nebo při mytí nádobí porozbíjel část šálků či tácků. Šéfstvo to ovšem neslo velice nelibě.

"Vy jste, dědku, jako hrom do police!" zlobil se cukrář Doliňák. "Rozbijete víc nádobí než v Alcronu a jak já mám ty škody nahoře zdůvodňovat? Vždyť to vypadá, že to tady rozkrádáme a chystáme nějaké nevěstě výbavu!"

"Já to nedělám schválně, pane mistr," hájil se děda. "Už nejsem žádný mladík, ruce se mi třesou a taky špatně vidím. Až budete v mém věku..."

"Jenom se nevymlouvejte na věk!" hartusil cukrář. "Nedovedete se na práci soustředit a myslíte na kdovíco! Vy nejste užitečná a platná pracovní síla, ale hotový neštěstí pro podnik!"

Nejhorší bylo, že tyhle drsné výtky slyšeli často i hosté. V lokále ustavičně sedělo při kávě a zákuscích několik paniček, které vděčně přijímaly Doliňákovy zlostné invektivy na Trunečkovu adresu. A nenechávaly si je taky pouze pro sebe. Tak se tyto nepříjemné kritiky dostaly nakonec až k uším báby Tyrpeklové.

"No, tys to dopracoval!" ušklíbla se potměšile, když se schvácený stařec vrátil domů. "Jsi lidem akorát pro smích!"

Nemyslela jsem si, že z tebe bude vzorový pracovník, ale taky jsem nečekala, že se proměníš v postrach cukrárny! Přej už chybí akorát to, abys ji nešťastnou náhodou zapálil!"

"To jsou pomluvy!" tvrdil děda zlostně. "A roznášejí je po městě zlí lidi. Jako by těch pár nakrápnuťejch hrnků stálo za to! Tuhle jsem se dočetl v novinách, že do sebe narazily dvě nákladní auta. Jedno vezlo vajíčka a druhý míšenskej

porcelán. Tomu už říkám škoda!"

"Jenomže tamta škoda se nás netýká," poučila ho bába, "zatímco ta tvoje nešikovnost bude hltat z našeho hrnce! Doliňák ti přej začne rozbitý nádobí předepisovat k náhradě, Myslivečkova žádá, abys jí zaplatil čistírnu za pokecanej kostým, a kdo ví, co ještě bude následovat! Šel jsi pracovat proto, aby sis přivydělal a ne abys ještě doplácel!"

"Ještě nedoplácím," řekl Truneček, "a na žádný placení nepřistoupím! To radši pověsím práci na hřebík!"

"S tímhle teda nepočítej!" vykřikla Tyrpeklová. "Protože flinky tady přechovávat nebudu. Sám sis to zaměstnání vybral, tak si nemůžeš na nikoho stěžovat! Jak sis ustlal, tak sis lehnul! Nevážil sis dobrýho bydla na stavbě a utekl jsi od zodpovědnosti z pošty. Stal ses dobrovolně sluhou a podle toho se s tebou taky jedná!"

"Třeba bych našel něco lepšího..." brblal děda. "Volnejch míst je přece všude habaděj..."

"Ale ne pro tebe!" šklebila se bába. "Protože tys vyhlášený nedělák a lenoch! Cvrlikají si o tom vrabci na střeše. Kdo by si takovýho chlapa nasadil do podniku, ten by musel bejt padlej na hlavu!"

Děda se zatvářil ukřivděný.

"Proč já musím mít na starý kolena takovej všivěj život?" zaúpěl. "Místo abych v klidu a pohodě užíval zaslouženéj důchod..."

"To už jsme slyšeli," houkla na něj bába, "a jestli se ti tady nelíbí, klidně si zažádej o přijetí do domova důchodců! Ale počítej napevno s tím, že tě tam dědci utlučou čepicema! V slušný a spořádaný společnosti se s tebou nikdo mazlit nebude!"

(16)

Strážmistr Dalibor Kubáta byl zklamán. Sliboval si od učitele Mašláně mnoho, ale ten přes všechno své úsilí Lindu Vršťálovou nepřevychoval. Sám byl nucen to přiznat a učinil to velice zkroušeným hlasem.

"Je mi to velmi líto, Kubáto," soukal ze sebe rozpačitě nešťastný pedagog, "ale tento úkol je nad moje chabé síly.

Vršťálová je zkažená holka a svou mravní bídu si vůbec neuvědomuje. Je cynická a arogantní. Chvějí se o její další vývoj."

"Myslíte tedy..." šeptal strážmistr, "že není schopna jít do sebe?"

"Je to zcela beznadějný," vzdychl Mašláš, "a já marně přemítám, kde se stala chyba. Snad již v útlém dětství došlo k jakési frustraci. Nebo se Vršťálová tajně vzrušovala nevhodnou četbou. Nelze vyloučit ani zhoubný vliv špatných kamarádek. To už dnes těžko zjistíme, neboť Vršťálová odmítá v tomto směru spolupracovat."

"A co budeme dělat?" zeptal se smutně Dalibor.

"Já už nemohu dělat nic," svěřil hlavu pedagog, "a obávám se, že posléze dojde k nejhoršímu. Vše k tomu směřuje. Budeš muset zasáhnout ty jakožto zástupce zákona!"

Tahle slova mladého strážmistra příliš nepotěšila. Jestli se na něco netěšil, pak tedy na chvíli, až bude muset zatknout svou bývalou a také - alespoň z jeho strany - velikou lásku. Je to totéž, jako by Romeo zatýkal Julii, nebo Cyrano z Bergeracu Roxanu!

"Na shledanou, Kubáto," loučil se s ním učitel, "a přeji ti mnoho úspěchů při převýchově mladých delikventů!"

Dalibor vzdychl a smutně odcházel domů. To ještě netušil, že doma bude mít dříve než chutný oběd na talíři opět Lindu Vršťálovou. Miluše ji nikdy neměla v lásce, ale nyní se jí stala přímo utkvělou představou.

"Kdy už zavřete tu Vršťálovou?" otázala se manžela dříve, než se stačil přezout. "Je to ostuda, že takové prohnilé individuum stále ještě běhá po svobodě! Dělá si z vás všech legraci! Musíte mít opravdu hroší kůži, když se na to můžete dívat a trpět to!"

"Co je k obědu?" otázal se Dalibor.

"Tak odpovíš mi, nebo ne?" zlobila se Miluše. "Ptala jsem se, kdy už zatočíte s tou Vršťálovou!"

"Jednak nejsem povinen se s tebou bavit o služebních věcech," řekl manžel, "a za druhé máme celou řadu jiných závažných případů, které musíme řešit přednostně. Hospodářská kriminalita je například mnohem nebezpečnější než údajné příživnictví jisté dívky."

"Jak to, údajně?" vyjekla Miluše. "Údajná je možná hospodářská kriminalita, ale tohle je přece naprosto evidentní a přímo do nebe volající! Ta ženská nikde nepracuje a živí se, nechci říct čím!"

"Je zaměstnána. V občanské legitimaci má razítko od zaměstnavatele."

"Pche! To je finta, což víš stejně dobře, jako já. V Dřevoně za ni pracuje důchodkyně Fikejzová."

"Ano, jistě nesrovnalosti zde byly. Ale podnik tuto záměnu neměl umožnit. Není přece správné, jsou-li do závodu vpouštěni lidé, kteří tam nemají co dělat!"

"A za to všechno může právě Vršťálová! Platila si Fikejzovou a podmázla i vrátného."

"To není prokázáno!"

Miluše vyprskla: "A co teď? Chceš snad tvrdit, že ta holka chodí normálně do práce?"

"V občanském průkazu má nové razítko," řekl nejistě Dalibor, "a podle něho pracuje jako lesní dělnice."

"A ty tomu věříš?" zajеčela žena.

"Prozatím nebyl prokázán opak."

"Tak ho prokaž!" naléhala. "Od toho tady přece jsi!"

"Nemohu dělat, co se mi líbí," vysvětloval. "Na to, abych šel patnáct kilometrů odtud vyšetřovat věc, která je zdánlivě v pořádku, musím dostat rozkaz. Ale ne od tebe!"

Miluše se ocitla v infarktové situaci.

"Ty tu holku kryješ," křičela, "protože jsi do ní stále ještě zamilovaný! Nemůžeš zapomenout na její vášnivá objetí a sexuální triky, kterými tě okouzila. Kam já se na ni hrabu, co?"

"Nesmysl!"

"Žádný nesmysl, ale holá skutečnost. Tak ty potřebuješ rozkaz. A proč ti ho tvůj velitel nevydá?"

Dalibor pokrčil rameny: "Zřejmě dosud nikdo neupozornil na podezření z trestného činu."

"Tak?" podivila se. "V tom případě si buď jist, že to upozornění hodně rychle dostanete! A pak už z toho nevycouváš!"

(17)

Miluše Kubátová zřejmě dovedla prorokovat. Už po třech dnech řekl kapitán Kareš: "Opět nás občané upozorňují na chování té Vršťálové. V dopise, který je podepsán Přátelé mravnosti, píše, že jmenovaná zase neplní svou pracovní povinnost a dává se v zaměstnání zastupovat jinou osobou. Podívej se na to!"

"Jistě," řekl Kubáta, "ale ta Vršťálová není zaměstnána ve městě. Pracuje jako lesní dělnice patnáct kilometrů odtud."

"Tak si trochu prověřáš plíce," pravil kapitán. "Nemůžeme se od té holky věčně nechat tahat za nos!"

A tak tedy strážmistru Daliboru Kubátovi nezbylo nic jiného než podniknout malý výlet na lesní správu v Krhavé Plané. Dalo mu dost práce, než objevil přímo zodpovědnou a kompetentní osobu. Lesní Kavan byl omšelý hezoun ve středních letech. Na Dalibora hleděl zpola ironicky a zpola shovívavě.

"Ptejte se na cokoliv," vyzval ho, "jenom ne na to, kdy budeme hotovi s polomy. To dneska namoutěduši nevím."

"Nejde mi o polomy," vysvětloval strážmistr, "ale o Lindu Vršťálovou."

"Neznám."

"Jak to, neznáte? Je přece u vás zaměstnána jako lesní dělnice."

"No a?" zvedl obočí Kavan. "Myslíte, že si pamatuju všechny báby, který mi tady sázejí stromky, nebo vysekávají klesti?"

"Nejde o bábu," děl téměř uraženě Dalibor, "ale o mladou, vysoce atraktivní ženu."

"Pro mne je každá bába," trval na svém lesní, "už proto, že v těch hadrech, pláštěnce a šátku žádná atraktivně nevypadá. Kdyby u nás pracovala Yveta Bartošová, tak by jí to tedy taky moc neslušelo. Já ty naše krasavice od sebe ani nerozlišuju. Ptáka na obloze poznám po letu, ale dělnice mi musí den co den nahlásit své jméno a já jí docela rád věřím, že k nám nepřišla pracovat pod pseudonymem."

"Ale stát by se to mohlo, nemyslíte?"

Kavan překvapeně zavrtěl hlavou: "A proč by, prosím vás, někdo takovou pitomost dělal?"

Dalibor prozatím nehodlal nic vysvětlovat.

"Linda Vršťálová tedy u vás pracuje?"

Lesní zalistoval v tlustém notesu a delší dobu v něm usilovně pátral. Posléze řekl: "Jo, pracuje a je to dřič. Má vynikající pracovní výsledky!"

"To se dost divím," vyhrkl strážmistr překvapeně.

"Co je psáno, to je dáno," zaklapl notes Kavan. "Já jsem na zaměstnance pes a nikomu práci nepřipisuju."

"Věřím vám," přikývl Dalibor, "a je Linda Vršťálová dnes v zaměstnání?"

"No a proč ne?"

"Je nebo není?"

"Samozřejmě je. Ráno si vyzvedla vercajk a maširovala do terénu."

"Mohl bych ji vidět?"

"Za určitých okolností ano."

Dalibor na lesního pátravě pohlédl: "Co míníte těmi určitými okolnostmi?"

"Nechci vás zastrašovat," usmíval se Kavan, "ale naše ženy nejsou zaměstnány na zahradě hájovny. Ta Vršťálová, nebo jak se jmenuje, pracuje přibližně sedm kilometrů odtud. Skoro bych řekl za devaterými horami, devaterými lesy a devaterými řekami."

"Kterým směrem?"

"Jihovýchodním. Terén je dost neschůdný."

"Risknu to," rozhodl se strážmistr. "Pokud někde bídně zahynu, sdělte to mé ženě a kapitánu Karešovi!"

(18)

Dalibor Kubáta nebyl na dlouhou chůzi v členitém terénu zvyklý. Ne že by byl naprosto zhýčkaný - běhal přece sto deset metrů překážek. Ale pochodovat lesními houštinami, zakopávat o kořeny stromů a rozdírat si oděv i kůži o trní a suché větve - na to přece jen zvyklý nebyl. Brzy se mu zdálo, že ho lesní Kavan podvedl. Sedm kilometrů nemůže být přece tak nekonečně dlouhých!

Proč to vlastně všechno dělám? tázal se sám sebe a vzápětí si odpovídal: Ze služební horlivosti! Ve škole jsem býval odporný šprt a nyní překonávám sám sebe, abych dostal od velitele pochvalu! Jenže žádné stromy nerostou do nebe a já si tady docela určitě zlomím nohu. Ne-li obě!

Obával se zbytečně. Po mnoha útrapách a po řadě nepříjemných zážitků se přece jen dopotácel do míst, kde si nepřipadal tak docela osamělý. V ústrety mu zazněly ženské hlasy. Sbor lesních dělnic se pokoušel o poslední televizní hit, ale nikoliv s jednoznačným úspěchem.

Daliborovi to ovšem nevadilo. Nepřišel sem posuzovat uměleckou úroveň zpívajících žen, ale hodlal splnit stanovený úkol. Neměl jiný cíl než co nejrychleji zjistit, pracuje-li zde skutečně Linda Vršťálová.

Nechodme však zbytečně dlouho okolo horké kaše a řekněme si jasně: nepracovala! První, na koho upocený a unavený strážmistr narazil, byla důchodkyně Fikejzová. Byla oblečena do tmavé záplatované kombinézy a hlavu měla obtočenu hadrem jako nějaký maharádža. Zadýchaný Dalibor měl co dělat, aby ze sebe vypravil pozdrav.

"No ne!" podivila se bába. "Co vy tady, pane vachmajstr?"

"Nejsem vachmajstr!" zabublal nespokojeně Kubáta. "Zaspala jste zřejmě celou společenskou etapu. Jistě víte, proč jsem za vámi přišel!"

"Za mnou?" žasla. "Za starou, ošklivou bábou takovej fešnej mladík?"

"Nebudeme hrát divadlo v přírodě!" rozhodl strážmistr. "Na to ani jeden z nás nemá patřičný talent. Hledám lesní dělnici Lindu Vršťálovou a místo ní nacházím vás. Můžete mi tu podivnou záměnu nějak vysvětlit?"

"To víte, že jo," vlídně přikývla Fikejzová. "Ona slečna Linda je takovej pracant a přímo bych řekla dřič. Lesní Kavan vám může dosvědčit, jak je tady s ní náramně spokojenej. Kdo ví, jestli jí nakonec nedají nějaký metál nebo diplom, aby si ho doma mohla pověsit na zeď. No a dneska ráno se slečně udělalo špatně. Rozbolela ji hlava, měla těžkej dech, a tak na práci v lese nebylo ani pomýšlení."

"Proč nešla k lékaři?" otázal se Dalibor. "To je nejpřirozenější, co člověk v takové situaci udělá."

"Víte, ona snad vůbec není normální!" vzdychla bába. "Už nemyslí pomalu na nic jinýho než na tu dřinu v lese! Pořád má strach, že něco zmešká a nesplní normu. Kdyby šla k doktorovi, určitě by ji nechal několik dní doma a to by asi těžko přenesla přes srdce. Kdo by vyčistil tady tu paseku? A tak mi povídá: Babi, já si den dva odpočinu, vezmu si horkej čaj s acylpyrinem a do lesa nepůjdu. Vy to tam uděláte za mne a lesní správě nevzniknou alespoň žádné problémy. Taková je slečna Linda, prosím! Je přímo posedlá socialistickou morálkou a je přímo zděšená zhoršujícím se životním prostředím. Za žádnou cenu nechce připustit ekologickou katastrofu!"

"Paní Fikejzová," zamračil se strážmistr, "žádám vás, abyste se mnou nemlátila o zem!"

"Cožpak bych si něco takovýho mohla vůbec dovolit, pane vachmajstr?" vykulila oči Fikejzka. "Já říkám jen to, co je pravda. A vůbec už nechápu, proč takovou věc vyšetřujete! I kdybych za slečnu Lindu zaskočila častěji, komu se tady škodí, nebo děje křivda?"

"Vy pracujete načerno," konstatoval stroze muž zákona, "zatímco ona se neoprávněně fláká. A potom: co když v lese dojde u vás k úrazu? Spadne na vás strom, nebo se zřítíte do nějaké rokle..."

"Taky by mě moh sežrat medvěd!" napovídala mu bába. "Ale řeknu vám rovnou: víc než jeden den vám nepřiznám! Za vzornou pracovníci Lindu Vršťálovou jsem zaskočila poprvé a naposled! Navíc v tom nejlepším úmyslu!"

"Beru vaši výpověď na vědomí," přikývl Dalibor, "a až vás tady nachytám příště, bude to podruhé."

"Přesně tak!" souhlasila Fikejzová. "Já totiž strašně ráda vypomůžu mladějm, přičinlivejm lidem."

(19)

"Vy na mně chcete nemožné věci!" tvrdil o několik hodin později lesní Kavan. "To si mám nechat každé ráno nastoupit všechny báby do dvojřadu a zkoumat podle fotografií, jestli některou z nich někdo nezastupuje? To by taky se mnou mohly pěkně vyběhnout! Co se té Vršťálové týče, opakuji, že jsem s ní plně spokojen! Její pracovní morálka je vynikající a pracovní výsledky si zaslouhují pochvalu."

"Spokojen jste s Fikejzovou," opravil ho strážmistr, "ale ta u vás není v pracovním poměru."

"Není-li zde zaměstnána," řekl Kavan, "nemohu s ní být spokojen. Pro peníze si chodí Vršťálová!"

"Ale hned je předává Fikejzové."

"To je vyloženej její věc, co dělá se svými penězi!"

"Berete to stále na lehkou váhu," vyčetl mu Dalibor, "ačkoliv zde může jít o trestný čin příživnictví."

"Pořád nechápu, kdo a na kom se příživuje," vrtěl hlavou lesní. "Náš podnik nemá rozhodně důvod podnikat akce proti pracovníci, která patří k nejlepším."

S myslivcem zkrátka nebyla rozumná řeč, a tak se Dalibor Kubáta, utmácený a vyčerpaný, vrátil do města.

"Tak co?" zeptal se kapitán Kareš.

"Dle očekávání. Místo ní pracovala Fikejzová."

"No vida."

"Ale tvrdila, že se to stalo poprvé. Vršťálové prý nebylo dobře, a tak za ni zaskočila."

"Výmluva."

"Bude na své výpovědi trvat."

"A lesní správa?"

"Těm je to jedno. Jim stačí, že někdo pod určitým jménem pracuje. Nemají chuť se v téhle věci angažovat."

"Vůbec se nedivím," usmál se kapitán. "Přátelé mravnosti totiž odhalili velice zajímavou skutečnost. Pokud jim lze ovšem věřit. Tvrdí, že lesní Kavan je jedním z důvěrných přátel slečny Lindy Vršťálové a občas ji navštěvuje v jejím bytě."

"To by zcela vyvracelo jeho výpověď o tom, že není schopen jednotlivé pracovnice od sebe rozeznat."

"No právě! Podívej se na to!"

Dalibor opustil kancelář, ale cítil, že starostí mu neubýlo. Je tedy nutné vydat se po nové, horké stopě.

Je mi líto, Lindo, řekl si v duchu, ale tohle nemohu nechat jen tak. Nad tvou krásnou hlavou se stahují černé mraky! Ale spravedlnost je něco, co přesahuje nás oba, a já se jí nemohu postavit do cesty!

(20)

Když děda Truneček přijal místo v cukrárně, domníval se, že právě vstupuje nebeskou branou do rajske zahrady.

Představoval si, že jeho mlsota a záliba v sladkých pochoutkách bude konečně v plné míře ukojena a saturována. Těšil se, jak si den co den nape břícho šlehačkovými dorty, punčovými řezy nebo roládami. I v tomto směru byl bolestně zklamán.

Ne že by k sladkému nepřišel vůbec. Jenomže to, co mu Doliňák předložil, sotva stálo za řeč. Pár nevábne vypadajících úlomků piškotu nebo zbytek dortu, po němž jako by se přehnalo stádo hovězího dobytka. Lepší neprodejné kousky dával totiž mistr lidem, kteří si nějak získali jeho sympatie. Nejvíce Trunečka hnětlo, že byl den co den obdarováván doručovatel denního tisku Mařatka.

"Tady máte rakvičku, dědo," usmíval se na něj Doliňák, "protože na vás je spolehnutí. Jste přesnej jako hodiny."

"Však jsem taky bejval na vojně četařem," chvástal se Mařatka, "a na my cimře musel bejt vždycky vzornej pořádek!"

Lenochy jsem netrpěl, simulanty jsem hnál k raportu! Všechno muselo zařezávat! Taky jsem dostal pochvalu před

nastoupenou jednotkou!"

Děda si strčil pochutinu do úst, zasalutoval a už upaloval plnit své další povinnosti.

"Vějtaha pokousanej!" bručel si pro sebe Truneček. "Jestli je nad námi nějaký pánbůh, tak tohle mizeru musí roztrhat dogma nebo bernardýn! Za co mu vlastně dává ten Doliňák ty dorty? Mně vždycky ucmrdne křapáč, který by nehodil ani psovi, a pana Mařatku uplácí mírně pomačkanejšma rakvičkama! To je nějaká spravedlnost?"

Truneček se upřímně zlobil a zlost ho téměř vůbec neopouštěla. Už proto, že kolem sebe viděl nepřehlednou spoustu lahůdek, na nichž si pochutnávali jiní. Zejména mlaskající a prsty si olizující báby mu šly silně na nervy.

"Nejhorší je," mumlal zlostně, "že báby se dožívají v průměru vyššího věku než muži. Kdyby bába Tyrpeklová natáhla brka, žil bych si jako cikánský baron. Takhle ale nemám téměř žádnou naději. Jinak bych měl svůj byt a celý důchod bych prodortoval. Ale copak můžu v takový štěstí vůbec doufat? Bába mě přežije a já budu až do smrti ten nejubožejší mezi ubohejšma! Dědci hynou jak ta ozdoba luk a baby se vznášejí nad obzorem!"

Pak však došlo k události, která měla nedozírný vliv na další rozvoj dědovy osobnosti. Stalo se to jednoho sobotního rána. V cukrárně bylo prázdné. Jediný host, paní Mrskáčková, která špatně viděla, a tak nechala na ubrusu četné stopy nejen po kvalitní kávě, ale i po několika druhích dortů, právě odešla.

"Cožpak Mrskáčková - ta si žije!" konstatoval závistivě děda. "Manžel rozváží zeleninu a ovoce. To dneska sype! Ale když už se po ránu musí cpát dortama, mohla by se alespoň naučit jíst jako dáma! Takhle abych pořád měnil ubrusy! Chtěl jsem si polepšit a dřu se víc než otrok na kávovejch plantážích!"

Truneček strhl se stolku špinavý ubrus a zamířil do dílny za cukrárnou pro nový. Když tam doškokbrtal, místnost zela prázdnotou. Ale zato ležel na stole veliký tác s čerstvými větrníky se šlehačkou. Nejméně třicet kousků! Děda zamžikal hladovýma očima a v ústech mu začalo slinit jako onomu pověstnému psu akademika Pavlova.

"Pánové!" vydechl. "To je ourodička! Ty se mistrovi povedly!"

Nemohl od té nádhery odtrhnout oči. A právě proto se zřejmě dostavil ten zvrhlý a nebezpečný nápad.

"Kdybych si jeden vzal," napadlo dědu, "a ty vedle trochu poodsunul stranou, mistr by určitě nic nepoznal. A já bych si nějakou lahůdku za tu dřinu tady přece zasloužil!"

Rozhlédl se, napnul uši a zjistil, že odnikud nehrozí žádné nebezpečí. Pak se připlížil k tácu a rychlostí blesku se zmocnil toho největšího větrníku. Pozřel ho rychleji než žralok sardinku.

"To je dobrotá!" zajíkl se blahem. "Musím si dát ještě jeden! Do druhý nohy."

Po čtvrtém větrníku začal mít starosti o utajení svého činu. Podaří se mu ještě nějak zakamuflovat hrozivě zející mezery mezi jednotlivými kusy? Vzápětí dostal nápad.

"Otevřu okno," řekl si, "převrátím tác a svedu to na kočku. Na tu hnědobílou, co chytá v parku sýkorky!"

Ze srdce mu spadl kámen, a tak už se mohl cpát větrníky naprosto bez zábran. Po dvanáctém kousku cítil, že je zcela syt. Ale sluší se poslouchat svého vlastního žaludku, když se naskytla tak jedinečná příležitost? A tak děda pokračoval v konzumaci a jeho ostrážitost úměrně s požitým množstvím dortů stále klesala. Vůbec si nevšiml, že právě ve chvíli, kdy ládoval do úst šestnáctý větrník, vstoupila do dílny Doliňáková.

"Zloděj!" zaječela mistrová koloraturním sopránem. "Táto, je tady zloděj!"

Děda sebou vyděšeně trhl a učinil to tak nešikovně, že shodil na podlahu tác se zbývajícími větrníky. V té chvíli vstoupil právě Doliňák. Jedním pohledem odhadl situaci.

"Tak tohle si teda vypijete!" zasyčel na dědu. "Podezíral jsem vás už dávno, ale teď jste byl přistižen při činu. Víte, co jste provedl? Sežral jste majetek v socialistickém vlastnictví!"

(21)

Děda Truneček dostal opět padáka. Jenomže teď to bylo o mnoho horší. Cukrárnou neopouštěl totiž jako liknavý hlídač, ale přímo jako přistižený zloděj. Dříve, než všech šestnáct zcizených větrníků dokonale strávil, šušalo si o tom celé město.

"Já jsem věděl, že to s ním takhle dopadne!" radoval se Melichar pletoucí pometla. "Zahálka je matkou všech smrtelných hříchů a Venca byl linej už od dětství. Jednou jsme spolu pásli husy a on, lajdák, usnul na strništi! Co můžete od takovýho člověka čekat? Vůbec bych se nedivil, kdyby měl prsty i v tý krádeži cementu!"

Mnozí dávali Melicharovi za pravdu. Děda Truneček se nyní jevil jako nevzděčný zločinec, který si v cukrárně nevážil dobrého bydla. Také bába Tyrpeklová si na dědovi rádně smlsla - snad ještě více než on na těch šestnácti větrnících se šlehačkou. A jako obvykle mu postavila kufr před dveře.

"Nevyhazuju tě poprvé," zahřímala, "ale zato naposled! Neodvolatelně a s definitivní platností! Žádná delegace s třenou bábovkou mě už neusmíří! Jsem poctivá vdova a nebudu žít pod jednou střešou se zlodějem cukroví! To bych nemohla hanbou ani vystrčit hlavu před barák! Syp se odtud, kriminálníku, a přespávej si třeba pod mostem!"

Děda se sice nadechl, ale k polemice se neodhodlal. Věděl, že v tomto směru nemá nyní nejmenší šanci. Vzal kufr a neradostně se ploužil k synovu domku. Mnoho si od toho nesliboval, ale neměl potuchy, kam by se měl jindej vrátit. Jeho obavy byly plně opodstatněné.

"Ty se odvažuješ k nám přijít," vykřikl dotčeně syn, "přesto, že jsi zostudil celou naši rodinu? Nestydíš se pohlédnout nám všem do očí?"

"Stydím," přikývl děda, "ale nevím, ke komu jinému bych měl jít. Seš můj syn a já jsem tvůj rodič. Když jsi před pětatřiceti léty ukrad sousedovic klukovi tříkolku, tak jsem ti to taky odpustil. Proč by ses mi teď nemohl revanšovat?"

"Protože tyhle dva případy nejdu srovnávat!" rozhodl Truneček mladší. "Já jsem byl tehdy nerozumný kluk a ty ses dospělý člověk, za své činy plně zodpovědný! Navíc jsi mne tenkrát seřezal řemenem, což ti, bohužel, nemohu oplatit. Nikdo mne však nedonutí, abych ti poskytl asyl pod svou střešou!"

"A nechtěl bys mi, synáčku, poradit," řekl děda, "co má zhejralej stařec dělat, když ho odevšad vyhazují? Bába Tyrpeklová mi navrhla, abych šel pod most, ale to se mi dvakrát nezamlouvá. Bojím se ondat. Co mi radíš ty?"

"Jdi do domova důchodců!"

"Jen tak mírnichts-týrnichts? Myslíš, že tam na mne čekají?"

"Tak se ubytuj v hotelu," pravil syn, "a požádej výbor o urychlené vyřízení žádosti."

"A kdo zaplatí hotel?" zajímal se děda.

"Můžeš zase něco vyloupit," usklíbl se syn. "Jsi přece profesionál!"

Děda obrátil oči v sloup: "Jak se nebesa mohou dívat na takovej krutej nevďěk!" žasl. "Člověk v bolestech zplodí dítě a nakonec se dočká toho, že ho cynický potomek odkopne jako prašivýho psa!"

"Zbytečně to dramatizuješ," míní syn, "a mé kamenné srdce stejně neoblomíš! My tě tu nechceme a hotovo! Už proto, že bys měl špatný vliv na výchovu našich dětí!"

"No, to je konečně důvod, kterej musím uznat!" připustil rodič. "Mohli by z těch chudátek vyrůst lupiči a co potom? Rodiče by ronili krvavý slzy a za všechnu tu spoušť by mohl dědek! Mějte se tu hezky a nevzpomínejte na mne ve zlým!"

Starý Truneček popadl znovu kufry a vydal se na další pouť městem. Prozatím ještě nevěděl, co udělá, ale rozhodně se mu nechtělo jít do hotelu ani škemrat o přijetí do domova důchodců. To raději uškrtí bábu Tyrpeklovou a nechá se zatknout pro úkladnou vraždu! Když však promýšlel toto zajímavé řešení, dostal nápad nesrovnatelně lepší.

Proč bych se nemohl dostat do ústavu pro duševně choré? pomyslel si a div nadšením nevykřikl. Starej Hořava tam byl devět let a moc si liboval. Strava pestrá a vydatná, zacházení vlídný. Po každém obědě sladkej moučník. A spousta zajímavých lidí kolem! Člověk tam potká Rudolfa II., Robinsona Crusoe i Káju Mařika. Tohle by rozhodně stálo za pokus!

Chyběla pouhá maličkost. Bylo třeba přesvědčit lidi kolem, že je opravdový, nefalšovaný blázen. Ale jak toho dosáhnout? Má vylézt na sloup vysokého napětí a zpívat vánoční koledy? Nebo by bylo lepší pořídit si prak a vytloukat výkladní skříně? A co kdyby...

Děda radostí poposkočil. Ano, to je ono! Tohle určitě zabere! Půjde teď na náměstí, svlékne se do nahá a vykoupe se v barokní kašně přímo před radnicí! To by bylo, aby okamžitě nezavolali záchranku!

(22)

Strážmistr Dalibor Kubáta opět potkal Lindu Vršťálovou. Ne že by ji iniciativně vyhledával. Ale když už se to stalo, neodolal, aby jí trochu nedomluvil.

"Lindo," řekl, "je načase, aby ses vzpamatovala!"

"Z čeho, prosím tě?"

"Z toho bludu, že se ti nemůže nic stát. Počínáš si rafinovaně, ale stejně to nikam nevede. Už jsme zjistili řadu věcí, které ti v konečném řešení ublíží."

"To konečné řešení je co?"

"Tvé obvinění z příživnictví."

"Hm. A to, že jsem zaměstnána, nejste ochotni vzít na vědomí?"

"Musela bys skutečně pracovat a neplatit si místo sebe dábiny. Nebo..."

"No?"

"Také by ses mohla vdát," řekl Dalibor, "a být ženou v domácnosti. Jenomže to se ti asi nepovede."

Linda se zamyslela.

"A kdyby se mi to povedlo," zajímala se, "tak by bylo všechno v pořádku?"

"Podle zákona ano," řekl Dalibor, "protože bys měla legální zdroj příjmů a manželská nevěra není trestný čin. Je to pouze tragédie. Tady ale sotva najdeš někoho, kdo si vezme..."

"Prostitutku?"

"Řeklas to sama!"

"Nejistě. V každém případě ti, Liborku, děkuji za dobrý tip!"

Pokynula mu a vydala se ke svému luxusnímu bytu. Byla provázena řadou kradmých i zcela patrných mužských pohledů, což jí však nijak nevadilo. Spíše by jí byla znervóznila jejich naprostá absence.

Navzdory úsměvu, který z její tváře nemizel, neměla právě nejlepší náladu. Věděla, že to má nahnuté. Mnohé místní dámy jí nemohly přijít na jméno a jejich typicky ženské denunce ji přece jen mohly ohrozit. Jak dlouho bude ještě moci předstírat úlohu pracující ženy? Libor se v jejím stíhání sice nepřetrhne, ale jak ho znala, také nezanedbá své povinnosti. Vyhledky tedy nejsou zcela radostné. S babi Fikejzovou se už zřejmě tahle opera hrát nedá! Nedaleko náměstí spatřila Linda dědu Trunečka, který vlekl dva rozměrné kufry.

Taky nemá lehký život! napadlo ji. Je sám, odevšad ho vyhazují a teď prý ani nemá kam složit hlavu...

Děda s kufry se dovlekl až k ní.

"Dobrý den, pane Truneček," pozdravila ho, "kam s těmi kufry?"

Děda na ni překvapeně pohlédl.

"Á, slečna Linda!" zaskřehotal. "Tak jako vy bych se chtěl mít aspoň pět minut před smrtí!"

"Nepřeháníte?"

"Ani trochu. Vy jste holka jako lusk a ještě to v životě parádně rozbalíte. Já jsem ale právě skončil."

"Proč ten pesimismus?"

"Protože je na místě," řekl děda a položil kufry na chodník. "Bába mě vyhodila, syn se mě zřekl a tak už mi moc šancí nezbejvá. Aspoň si myslím, že jsem žádnou nepřehlíd."

"A kam jste vyrazil s těmi kufry?"

"Ani se neptejte! Stejně bych vám to neřekl. Ne snad proto, že bych byl tajnůstkář, ale některějma věcmi se člověk nerad chlubí."

"To znamená, jestli tomu dobře rozumím, že na cíli své cesty příliš netrváte!"

"Netrval bych, kdyby existovalo nějaký jiný řešení. Třeba v podobě nějaký dobrosrdečný báby."

"A musela by to být zrovna bába?"

"Nemusela. Taky by to mohla být Sněhurka. Ta by však zřejmě dala přednost sedmi trpaslíkům. Nebo devíti? Ne, přece jen sedmi... devět bylo kanárů!"

"Jestli opravdu nemáte kam jít..."

"To jste uhodla docela přesně. Nemám."

"Tak byste mohl jít ke mně," usmála se Linda. "Budete překvapen, jak veliký mám být!"

(23)

Děda Truneček se tedy nesvlékl na náměstí do nahá, ale odnesl svá objemná zavazadla do bytu Lindy Vršťálové. A od té chvíle nestačil vyvalovat oči.

"To je nádhera!" vzdychal. "Jako v nějakém americkém filmu! Kdepak by se s vámi mohla srovnávat bába Tyrpeklová!"

"Koňak?" zeptala se Linda. "Nebo raději něco sladkého?"

"Dneska raději ten koňak," řekl děda překvapivě, "ačkoliv normálně alkohol nepiju. Ale sladkého jsem měl už habaděj a nějak ty dojmy musím taky spláchnout!"

Stalo se. Přesto si stařec připadal, jako by ho vystřelili náhle do vesmíru. Stále jenom kroutil hlavou, nervózně poposedával a tu a tam se pro jistotu štípl do stehna. O tom, že nesní, ho přesvědčovaly jen dva kufry stojící za dveřmi.

"Víte, slečno Lindo," mumlal okouzleně, "vy jste taková hezoučká, že bych se na vás mohl koukat od rána do večera."

Druhou takovou v městě nenajdete! A kdo ví, jestli v Praze!"

"Opravdu?" usmívala se.

"Na to můžete vzít jed, já se v tom vyznám. Dva roky jsem dělal vrátnýho v kabaretu. Ale vy jste, jak se teď říká, absolutní jednička! Taky se na ulici každej za vámi otočí!"

"Vy taky?"

"Já první!" přiznával děda. "Ale dělám to nenápadně, abych nevypadal jako vilnej stařec. Takový tvary - to už dávno není pro mne!"

"Jenom se nepodceňujte!" nabádala ho. "Historie zná přece celou řadu případů, kdy v sobě našli zalíbení lidé různého věku."

"Jenomže ti dědkové, který lapili do svezích tenat mladou kůstku," vysvětloval děda, "byli buď milionáři, nebo umělci. Já jsem spíš umělec než milionář, protože jsem kdysi napovídal v ochotnickém spolku Mošna a taky jsem hrával v kapele na klarinet. Jenže tahle slavná minulost dneska nikoho neoslňuje. Já už jsem na tom tak špatně, že jsem si nedokázal udržet ani bábu Tyrpeklovou!"

"To snad není žádné neštěstí!"

"Je a není. Hlubokej citovej vztah to nebyl, ale měl jsem tam aspoň k dispozici kanape."

"Jste pozoruhodně skromný člověk."

"Tomu mě naučil život," vysvětloval děda ochotně, "protože sám od sebe bych takovej nebyl. Ani by mě to nenapadlo! Já bych byl spíš rozhazovačnej, fintivej a bůhvíco ještě. Jako kluk jsem si vždycky představoval, že se stanu lvem salónů, ale nějak jsem se k tomu nepropracoval. Chyběl mi buď talent, nebo štěstí."

"Ještě to můžete dohonit!"

"Jestli mě přijmou do jistýho ústavu," sliboval, "tak se o to pokusím. Ale žádný eldorádo si od toho neslibuju."

Linda mu nalila další sklenku koňaku.

"Člověk nikdy neví, kdy a kde ho potká štěstí," mínila, "a my jsme se s ním možná střetli právě ve chvíli, kdy jsme se potkali v ulici nad náměstím."

"Já teda určitě," souhlasil Truneček ochotně, "protože dřepím v teple a ještě k tomu piju koňak. Měl jsem to naplánováno úplně jinak. V tuto chvíli bych už vypadal jako hashrman v Lucerně."

"A líbí se vám tady?"

"Komu by se nelíbilo v nebi?" zaslzel.

"To ráda slyším," řekla, "a teď dávejte bedlivý pozor na to, co vám řeknu: budete-li chtít, můžete tu zůstat!"

"Přes noc?"

"Až do konce života."

"No ne - jako podnájemník?"

"Jako můj manžel!"

Děda na ni zkoumavě pohlédl.

"Třeba mám slabý srdce," řekl posléze, "a takový fóry by mě mohly snadno zabít!"

"Nejde o fór," ujistila ho, "ale o docela vážně míněnou nabídku. Jste přece vdovec, že ano?"

"To jo. To jsem," přikyvoval. "Ženu jsem pochoval před patnácti léty."

"A já jsem zase svobodná. Nic nebrání tomu, abychom spolu bok po boku vykročili na radnici!"

"Ale jak byste k tomu přišla?" vyhrkl. "Vy jste mladá, krásná a bohatá. Já jsem starěj, ošklivej a na vkladní knížce nemám ani na funus. To přece nejde vůbec dohromady!"

(24)

Děda se mýlil. Dohromady to šlo docela dobře, a když Linda vyjevila starci svůj perfektně promyšlený plán, nestačil ani lapat po dechu. Nicméně podstatu věci posléze pochopil.

"Takže by to vlastně byla taková rafinovaná finta na úřady," konstatoval. "Vy byste provozovala živnost a já bych na to nalezl firmu."

Linda se poněkud zasmušila.

"Takhle vulgárně bych to neviděla!" řekla téměř káravě. "Šlo by prostě o dobrovolné - a věřím, že i příjemné - soužití dvou lidí, kteří mají v mnoha směrech společné zájmy. V každém případě se můžeme báječně doplňovat. Podívejte, pane Truneček, vy vedete velice politováníhodný způsob života. Jste prakticky bez bytu, družka se vás zřekla a příbuzní vám radí, abyste šel do domova důchodců. Váš příjem je malý."

"Slabý slovo," zahučel děda, "ale co s tím mám dělat?"

"No vidíte!" pravila. "Já mám zase zcela jiné problémy. Provozuji nejstarší řemeslo, jakému se kdy ženy věnovaly a které nezmizí, dokud bude vynášet víc než klepání na stroji, prodej ponožek nebo píchání injekcí. Nestěžuji si, životní úroveň mám, jak vidíte, vysokou."

"To jo," souhlasil děda. "Ale je vám přáno, jste hodná ženská."

"Právě, že mi přáno není!" oponovala. "Stále mi někdo mává před nosem paragrafem o příživnictví. Ti nemravové mě nutí, abych byla zaměstnána! To je přece absurdní! Mé povolání je náročné na čas i na fyzické síly. Musím se dobře vyspat, spoustu hodin spotřebuje také osobní hygiena plus líčení atd. Cožpak je možné, abych se vláčela ještě někam do fabriky?"

"Absolutně vyloučeno!" přikývl horlivě děda. "Už proto, že to, co děláte, není obyčejný povolání, ale přímo poslání!"

"S těmi zaskoky babi Fikejzové zřejmě dlouho nevydržím," pokračovala Linda, "a taky se nechci věčně handrkovat s úřady. Potřebuji klid a pohodu. Nejlepší a nejschůdnější cesta k tomu cíli je, když se vdám a stanu se ženou v domácnosti. To není, pokud jsem zjistila, nic protizákonného!"

"Taky si myslím," řekl děda chápavě. "To by všichni závistivci ostrouhali kolečka!"

"Proto potřebuji vhodného manžela," usmála se, "a vybrala jsem si vás. Jste příjemný, milý, ušlechtilý a inteligentní člověk, který měl v životě spoustu smůly, což se dá nyní lehce napravit. Já už se o vás postarám. Obléknu si vás, že budete vypadat jako ze škatulky! Budete pánem svého vlastního času, a pokud se týče vašeho důchodu, můžete ho pro mne za mne celý promlsat!"

"Pánové!" vydechl děda. "Cožpak je něco takového vůbec možný?!"

"Jak by ne!" řekla sladce. "Vydělám dost pro nás oba a hravě vás užívím. Budete se u mne mít jako v bavlnce! Tak co, berete to?"

Děda přemýšlel, div mu nepraskla hlava.

"No jo," vysoukal ze sebe nakonec rozpačitě. "Ono manželství nejsou ale jen tyhle finanční záležitosti! Ne že by se mi váš návrh nezamlouval, ale přece jen..."

"Tak se přece vymáčknete!" vybízela ho.

"Podívejte, slečno Lindo," ošival se, "já nejsem žádné sexuální maniak. Když jsem byl na hromádce s bábou Tyrpeklovou, tak jsem se jí nedotkl ani prstem! Dokonce mě to ani nenapadlo. Ale tohle je něco docela jiného! Jak jsem starý, plesnivěý dědek - při pohledu na vás mám spoustu hříšnejch myšlenek. Až se za to stydím!"

"Není zač se stydět," děla vlídně. "Takové tužby jsou docela přirozené i u mužů mnohem starších."

"Jenomže bývají zřídka naplněny!" rozvíjel děda podstatu problému. "Málokterej dědek dospěje k nějakému uspokojení. Ale koneckonců - sejde z očí, sejde z mysli! Stařec si sedne někam do kouta a dá si místo holky viržinko nebo větrník se šlehačkou a taky je mu dobře. Ale jak by to bylo s náma? To není jen tak být v jednom bytě s takovou krasavicí, jako jste vy! Z toho by mohlo pro jednoho vzejít pěkný utrpení! Neurotický stav, bolesti hlavy a kdovíco ještě! Vy nejste ženská, vy jste dráždilo!"

Linda to vzala jako lichotku.

"Jestli vám dobře rozumím," přerušila ho, "jde vám o to, zda budu vůči vám plnit své manželské povinnosti."

"Přesně o to," souhlasil, "a to se vším, co k tomu patří!"

Docela vážně přikývla.

"I na to budete mít právo," řekla. "Mně jde hlavně o to, že mi umožníte, abych si jinak žila zcela podle svých představ a nikdo mě už kvůli tomu neobtěžoval."

"V tom případě to беру!" rozjasnil děda vrásčitou tvář. "Je to hanba hanbou, ale jestli necuknete..."

"Necuknu, Vendo," slíbila.

"Lindo," rozkašlal se. "Tohle je přece má životní šance! Šance jako hrom!"

"Moje taky, Venoušku," zabušila mu na hřbet. "Uvidíš, že svého rozhodnutí nebudeš litovat!"

(25)

Linda Vršťálová probírala dědovu garderobu a byla s ní zjevně nespokojena. Většinu ošuntělých svršků odkládala stranou mezi nepoužitelné a sepisovala, co všechno bude třeba dokoupit.

"Především si pořídíš společenský oděv," rozhodla nakonec, "a v tom se se mnou oženiš. Chci, aby to bylo co nejdřív, a tak se musíme spokojit s dobrou konfekcí. Naštěstí máš poměrně souměrnou postavu."

"Jak to - poměrně?" málem se urazil děda. "Jsem chudý jako kostelní myš, ale se svou postavou bych mohl jít na výstavu! Nemám ani deset deka sádla navíc, přestože mám rád sladký!"

"Přesto je třeba zvýraznit postavu pěkným oblekem," vysvětlila mu. "Jako můj manžel musíš o sebe dbát!"

"V tom se na mne můžeš spolehnout!" slíbil děda sebevědomě. "Protože já jsem vždycky šel s módou. Až na ty poslední chvíle, kdy mě nelítostnej osud odsunul na vedlejší kolej. Předtím - to bylo něco docela jiného! Věřila bys tomu, že jsem byl v mládí potápka? To už ti asi teď nic neříká, ale tenkrát potápky něco znamenaly! To bylo takový módní hnutí zhejralý zlatý mládeže a já můžu hrdě prohlásit, že jsem budil veřejný pohoršení jako málokdo! Když jsem byl požádán o ruku své budoucí ženy, tak mě její tatík hnal ze dveří bejkovcem. Takovej odpor jsem vzbuzoval v lidech nedotčených moderní kulturou! Po svatbě jsem se samozřejmě usadil, ale oblečení jsem nezanedbával. Má žena se za mne nikdy nemusela stydět. Chátrat jsem začal teprve jako odstrkovaný vdovec s malým důchodem. Říká se o mně, že

jsem se v životě nikdy nepřetrh, ale to není pravda. Já jsem akorát měl rád volnost. Hrál jsem karty o peníze, posluhoval u kolotoče, dělal vrátnýho a prodával kytky před hřbitovem. Jednu dobu jsem vystačil z toho, že jsem pávům z okrasných zahrad vytrhával ze zadku péra a prodával je dámám do klobouků. Život se mnou zkrátka smežkal hned tak a hned zase onak. Nestěžuju si, protlouk jsem to s veselou myslí. Až v důchodu mi to začalo trochu haprovat, ale o tom ti už přece nemusím vykládat."

"Neboj se," řekla Linda, "po mém boku se zase dostaneš do formy. Ale svatba musí být co nejdřív!"

"Moje řeč! Štěstí se nemá nikdy odkládat!"

"Těšíš se?"

"To víš, že jo! Starej Melichar pukne závistí! To je ten, co plete pometla!"

Při této představě se děda rozhiňal a nebyl k utišení. Už se viděl jako ženich a překypoval optimismem. Svou velkou šanci hodlal proměnit beze zbytku a bez zbytečných zábran. Všechny jeho dosavadní problémy zmizely jako mávnutím kouzelného proutku. Bába Tyrpeklová, Melichar, Mařatka, Doliňák - ti všichni se najednou změnili v nicky, jimiž není třeba se vážně zabývat a na které je zbytečné brát ohled. Truneček cítil, že znovu vstupuje na jeviště života, a tentokrát v žádné podřadné roli.

(26)

V městě vstupovalo do manželského svazku přibližně stejně lidí jako kdekoliv jinde v republice, málokterý sňatek však upoutal na sebe větší pozornost než právě připravované spojení Lindy Vršťálové s Václavem Trunečkem starším. Jen několik málo apatických jedinců odbylo zprávu o nevidané události lhostejným pokrčením ramen. Mezi tyto jedince v žádném případě nepatřila bába Tyrpeklová. Ačkoliv se jí to vlastně už vůbec netýkalo, měla náhle pocit, že bude sňatkem podvodně připravena o svůj majetek. Okamžitě se rozběhla k Trunečkovům a zabušila na dveře s takovou razancí, že všechny děti, kromě jednoho, začaly strachem plakat. To jediné, které se nevyděsilo, nebylo doma.

"Už jste to slyšeli?" zaječela Tyrpeklová a popadla mladého Trunečka za klopy saka. "Co s tím budete dělat? Jak tu strašlivou ostudu chcete vůbec přežít?"

"Já si nohu za krk nedám," odvětil poměrně klidně Truneček, "protože mne už nic nemůže překvapit. Dědek dal zkrátka všem svým výstřednostem korunu a já mu v tom nemůžu nijak zabránit. Je to smutný, ale je to fakt!"

"No tohle!" zavřeštěla bába. "Dýk vy snad vůbec nechápete, co se děje! Ostuda se valí nejen na vás, ale i na mne! Bude se říkat, že ode mne utekl k hetěře a vy jste mu nepodali pomocnou ruku!"

"Což je ovšem pravda," přikývl syn. "A vlastně je dobře, že je táta zaopatřenej. Dožije aspoň stáří v klidu a pohodě!"

"Hlavně ve smrtelným hříchu," prohlásila téměř slavnostně Tyrpeklová, "kterej je mimoto ještě v příkrým rozporu se socialistickou morálkou! V tomhle ho přece nemůžeme jen tak nechat! Je to lenoch a budižkničemu, ale je přece jen třeba mít s ním soucit!"

"Ten jste měla mít, když u vás bydlel!" vyčetl jí Truneček mladší. "Proč jste ho stále vyhazovala?"

"Protože zlobil!" huhlala bába. "A taky byl málo přičinlivej. Chtěla jsem ho svou přísností vychovat a přimět ho, aby se polepšil! Byl by z něj bejval řádněj občan naší socialistické společnosti!"

"To se vám tedy povedlo!" pochválil ji. "Zahnala jste toho chudáka do úzkých, a tím i do náruče mravně narušené ženy. Co se nás týče, jsme v tomto případě absolutně bez viny. Nás nemůže nikdo nařknout z nedostatku péče. Dělalí jsme, co jsme mohli!"

"Jen se z toho nevykrucujte!" hudrovala Tyrpeklová. "Kdybyste byl opravdu uznalej, musel byste přijmout svůj díl viny! Já jsem ho vyhodila, to je pravda. Starej, uvážlivej člověk nesežere přece půl cukrárny! Ale vy jste mu v tomto důležitým okamžiku vůbec nepomohli! Nepodali jste mu ruku, po který se tak zoufale natahoval jako ten nebohej utopenec, co se pokoušel chytit stébla slámy!"

"Kdybyste ho byla nevykopla, nemusel se po ničem natahovat!" odsekl Truneček.

"Já jsem ho vykopla pouze podmíněně! Doufala jsem, že za něho zase přijdete orodovat! Kdybyste se přikolíbali se štrůdlem a flaškou ajerkoňaku, tak bych se nakonec dala přemluvit. Já jsem uznalá ženská, která nechce mít někoho na svědomí!"

"To ovšem říkáte až teď, když už je pozdě!"

"Proč by mělo bejt pozdě?" divila se bába. "Vždyť ten chudák se tak hříšně rozhodl jen proto, že neměl, kam by hlavu složil. Ta flundra, s kterou je nucen se oženit, se mu určitě hnusí! Když za ním zajdete a řeknete mu, že u mne je kanape volný..."

"A proč mu to neřeknete sama?"

"Protože by to vypadalo, jako že dolejšám, a to já nemám přece zapotřebí. Povězte mu, ať mi koupí nějaký ten dáreček, najde si vhodný zaměstnání..."

Truneček mladší chvíli uvažoval a posléze přikývl.

"Dobrá, paní Tyrpeklová," řekl, "seznámím tátu s vašimi podmínkami. Ale měla byste vědět, že si od té akce moc neslibuju!"

(27)

Synův odhad byl zcela přesný. Děda, vymydlený a vyšvihnutý v novém oděvu, nechtěl o nějakém vyjednávání ani slyšet.

"Baba Tyrpeklová," pravil, "to je má temná minulost. Propast, do který už do konce života nespádnou, i kdyby mne tam strkalo celý město. Tuhle dámu jsem definitivně odepsal a kdo o ní přede mnou promluví, je můj úhlavní nepřítel. Jasný?"

"Jasný!" děl syn celkem chápavě. "Neřítíš se ale náhodou do propasti ještě mnohem horší, než byla ta, z který ses s takovým úsilím vyhrabal? Když někdo spadne až na dno Macochy, tak už mu nikdo nepomůže!"

"Já o žádný propasti nevím," šklebil se děda. "To, co vidím, se podobá spíš rajský zahradě, Žiju si jako v bavlnce a

jsem rozhodnut v tom pokračovat třeba dvacet let!"

"Jestli si to příliš neidealizuješ!" zapochyboval skeptický potomek. "Spojení, k němuž se tak intenzivně připravuješ, není zase tak příliš perspektivní."

"Proč by nebylo perspektivní?" podivil se otec. "Můj zdravotní stav je velice dobrý a doktoři tvrdí, že se bez nesnází můžu dožít devadesátky. Pokud k tomu ovšem budu mít optimální podmínky! Musím dodržovat určitou životosprávu, hodně spát a hlavně nepracovat!"

"Vést zahálčivý život," řekl syn, "to bylo vždycky tvoje..."

"A to se mi také dokonale splní až teď, po Lindině boku," vpadl mu do řeči děda, "protože dříve pro mne nikdo neměl ani špetku pochopení! Všichni se jen tetelili rozkoší, když jsem trpěl a huntoval si tělo. A tomu je teď, můj milý synáčku, definitivně konec! Šmytec a bašta - rozumíš? Teď už ani nepřiložím lopatku do kamen! Už jen proto, že Linda má ústřední topení."

"A to si seš tak jistý, že tě bude pořád takhle rozmazlovat?"

"Nejen to!" triumfoval kmet radostně. "Navíc mne bude šatit a živit. To máme přesně dojednaný. A spoustu jinejch věcí, který nejsem povinen ti tady vykládat!"

"No dobrá," řekl syn, "ale co tvá pověst? To ti nevadí, že se o tobě bude mluvit jako o pasákovi?"

Děda se ušklíbl.

"Špatně se o mně mluvilo skoro pořád," pokrčil rameny. "Nikdy jsem o sobě neslyšel nic dobrého. I od tebe jsem vyslechl mnoho drsnějších slov, když jsem se dopustil toho 'otrěsného zločinu' v cukrárně!"

"To přece nemůžeš vůbec srovnávat!" oponoval Truneček mladší. "Když jsi zbaštil větrníky se šlehačkou, podlehl jsi své vrozené mlsnosti a spáchal tak jednorázový přestupek, na který by se bylo rychle zapomnělo. Ale k čemu se chystáš nyní? K trvalému soužití s mladou dívkou nevalné pověsti!"

"Nebo taky znamenité pověsti - podle toho, kdo ji hodnotí a z jakýho zorného úhlu!" zvedl ukazovák děda. "Podle mnoha na slovo vzatých a renomovaných odborníků je Linda Vršťálová formát!"

"Táto," pokoušel se potomek o bodrý a srdečný tón, "já ti přece přeju jenom to nejlepší. Ale tenhle krok by sis měl ještě dobře rozmyslet!"

"Nemám si co rozmyslet," usmíval se sebevědomě děda. "Podívej, co jsem byl: ubohej, ušlápnutej důchodce, kterýho nestydatě vykořisťovala obézní bába s nohama do iks! Když mě vyhodila, neměl jsem se kam vrtnout, protože vlastní rodina přede mnou zavřela dveře! No - a teď konečně budu, ať se vám to líbí, nebo ne, svým vlastním pánem!"

"Ale za jakou cenu?" káral ho syn. "Vyškrtneš se ze seznamu slušnejch lidí!"

"Zato však budu chránit čest padlý dívky!" triumfoval děda. "Neboť - čím byla Linda Vršťálová, než mne poznala? Nezavírejme oči před fakty a přiznejme si na rovinu, že štetkou! Dokonce jí hrozil trest vězení pro příživnictví! To všechno se teď ale změní: bude z ní mladá paní, žena v domácnosti a snaživá a šetrná hospodyňka, která hravě vystačí s manžellovým nevelkým důchodem. Je samozřejmé, že by se ráda zapojila do pracovního procesu, to však - bohužel - nebude možné. Jsem starý a nemocný člověk, o něhož je třeba obětavě pečovat. Správně by měli o Lindě jako dobré samaritánce natočit výchovný pořad pro televizi!"

"Na stará kolena se z tebe stal odporný cynik," konstatoval syn. "Nevadí ti ani to, že podle tvého chování budou lidi posuzovat celou rodinu! Ještě na tvé pravnučky si budou lidi ukazovat prstem..."

"A kdybych šel do sebe, co bys udělal ty?" řekl děda. "Smíloval by ses nad opuštěným kmetem a přijal bys ho pod rodinnou střechu?"

"Proč já?" zděsil se potomek. "Víš přece, jak jsme tam všichni namačkaný! Ale paní Tyrpeková říká..."

"Ta dáma již neexistuje," uzavřel děda debatu stroze. "Alespoň ne pro mne! Já teď vidím soumrak svého života v těch nejružovějších barvách a odporný kanape madam Tyrpekovy v něm nemá ani kousek místa. Doba u ní strávená je pro mne jen močálem plným rašeliny, v němž jsem se jednou topil, když jsem hledal houby na Blatech!"

(28)

Strážmistr Dalibor Kubáta to také neměl lehké, neboť jeho žena Miluše se patřičně rozhořčila.

"S tím snad musíte něco udělat!" zlobila se. "Přece nemůžete jen tak nečinně přihlížet takové morální spoušti!"

"Svatba není morální spoušť," řekl manžel.

"Takováhle svatba ano!" tvrdila. "A vaší povinností je tomu zabránit."

"Uvažuj hlavou!" poradil jí Dalibor. "Jsou oba svobodní občané? Jsou! Jsou rozdílného pohlaví? Nepochybně. Jsou plnoletí? Nesporně. Existují nějaké zákonné překážky, které by bránily uzavření sňatku? Neexistují!"

"Ona je děvka a on je senilní a nesvéprávný dědek!"

"Svobodná děvka se může provdat. To jí nelze zakázat. A senilita není žádný zločin. Taky nesvéprávnost by bylo nutné nejdříve prokázat!"

"Tak ji prokažte!"

"To není naše starost."

"Já se z tebe zblázním!" zapištěla. "Kdybych já byla příslušnicí, tak bych ti ukázala, jak se bojuje s nepravostí! Proč toho dědka nezavřete?"

"Není k tomu důvod."

"Jak to, že ne? Odcizil a zbaštil plno větrníků se šlehačkou."

"Nešlo o trestný čin, ale o pouhý přestupek. Způsobená škoda byla nepatrná."

"A co ten cement?"

"Cement?"

"Ukradli přece cement na stavbě, kterou měl hlídat. Říká se, že byl se zloději společen!"

"Kdo to říká?"

"Lidi."

"To není podklad k obvinění občana. My potřebujeme fakta a hlavně svědky."

"Takže ho nezavřete?"

"Pro tohle zřejmě ne."

"A co si tedy posvítit na ni?" navrhovala vzrušeně. "Cožpak to není příživnice?"

"To nepopírám."

"Tak za mříže s ní! A rychle!"

Dalibor Kubáta zavrtěl hlavou.

"Prozatím bychom jí mohli dokázat jen to, že některé směny nechala za sebe pracovat jinou osobu."

"Některé směny? Všechny!"

"Můžeš mít pravdu, ale Dřevona i lesní správa by se takovému obvinění bránily. Nemohou připustit, že nemají řádný trvalý přehled o tom, kdo vlastně u nich pracuje."

"To znamená, že by tu couru kryly?"

"Zřejmě."

"To je neskutečné!" zuřila Miluše. "Ale já vím, co za tím vězí, mne neoblafeš. Všichni mužští té holce fandí! Ty taky!"

"No dovol!"

"Nedovolím! Víš, co prohlásil vedoucí samoobsluhy Vdolek? Že za renesance byl v našem starobylém městě nevěstinec a nejméně dvě krčmy s dámskou obsluhou. Takže činnost té Vršťálové se zřejmě považuje za udržování dávné tradice, a my bychom měli snad dokonce být pyšní na to, že máme svou profesionální štetku!"

"No a co? Mám zatknout vedoucího samoobsluhy?"

"Cítovala jsem ho proto, abych tak demonstrovala váš mužský přístup k takovým věcem. Říkej si, co chceš, ale mně je jasná i vaše taktika. Chcete ji krýt tak dlouho, dokud se neprovdá a nebude zcela v bezpečí!"

(29)

Miluše se do značné míry mýlila. Muži nebyli ve svých názorech zdaleka tak jednotni, jak se domnívala. Sňatek Lindy Vršťálové s dědou Trunečkem schvalovali jen někteří. Například řezník Kočvara.

"Mně se tohle řešení moc líbí," pochvaloval si, "protože povyrostu ve svých vlastních očích. Taky jsem občas za Lindou zaběhl, moc často to nebylo, protože ta holka má nekřesťanský ceny. V jistých okamžicích mě to však dost deprimovalo. Pro zdravýho, silnýho chlapa, kterej je pořád ve formě, je do jistý míry ponižující, když musí jít za prostitutkou. I když je to taková fešanda, jako je naše Linda! Ale teď to bude všechno jiný. Když půjdu za vdanou paničkou, tak to psychicky neodnesu a nebudu mít žádný mindráky. Takhle půjde o běžnej nešvar naší doby, kterej se všeobecně trpí!"

Důchodce Melichar měl ovšem podstatně odlišné názory.

"Na světě není vůbec spravedlnost!" hartusil popuzeně. "Já jsem pracovitej, příčinlivej člověk, což mi nikdo neupře. Mohl bych se taky klidně povalovat a vyseďávat po hospodách, ale nedělám to. Pletu pometla, košíky a před velikonocemi i pomlázky. Když jsem řezal vrbový proutí, spadl jsem do potoka a nastyl tak, že jsem z toho mohl mít smrt. A jaká je má odměna? Řekněme si rovnou, že žádná! Alespoň ne na tyhle zemi! A podívejme se na Věnu Trunečka! Co ho znám, je to lenoch a levák k pohledání. Jak vidí práci, tak uhne a obě ruce má levý. Důchod má malej a stejně mu ho dali jen z milosti. Kdyby měl brát důchod podle svých zásluh, tak by musel ještě doplácet. No - a podívejme se! Místo aby po těch ostudách, co už tady napáchal, skočil v zoufalství do řeky, nebo se pověsil na jabloni, klidně se na starý kolena ještě ožení! A s jakou mladicí! I když je to rajda, je mladá a hezká. Na takovou by Truneček neměl mít nárok! Já se tady netroufám ohlídnout ani za čtyřicetiletou a on si bude užívat s takovou dorostenkou! To by se mu mělo zatrhnout. Celej život se jen flákal, a tak by se mu měly odepřít veškerý radovánky!" Ani učitel Mašláň nebyl přípravou nerovného sňatku nijak nadšen. Často o tom hovořil s kolegy ve sborovně a dával všem najevo, jak velice ho tato událost hněte.

"Truneček není můj žák," říkal, "a tudíž za jeho ukvapené činy necítím žádnou odpovědnost. Ale ta Vršťálová! Zklamala mě víc než podnikavý žák Papánek, který zfalšoval tiket Sportky a byl za to spravedlivě potrestán. U Papánka mě to nepřekvapilo, poněvadž již v šesté třídě falšoval podpis svého otce v žákovské knížce. Jednáním Vršťálové jsem svrchovaně zarmoucen. Tato nadaná dívka jednou neblaze skončí, a bude to velká škoda, protože patřila k mým nejlepším recitátorům. Když si vzpomenu, jak procítěně přednášela Erbenovu Polednici, je mi jejího morálního pádu opravdu líto!"

Linda Vršťálová měla ovšem v těchto pohnutých dnech již docela jiné starosti než přednes Polednice. Připravovala vlastní svatbu a to, jak každá ctižádostivá žena potvrdí, není žádná maličkost!

(30)

Děda Truneček se na budoucí život upřímně těšil, ale to bylo jediné, čeho byl schopen. S jeho iniciativou se v žádném případě nedalo počítat. Linda si uvědomovala, že jakákoliv jeho účast na přípravách velkého dne by mohla končit nenapravitelnou katastrofou. Proto učinila to, co bylo v dané situaci nejmoudřejší. Zásobila dědu dorty se šlehačkou a všechno, co se mělo odehrát, připravovala sama. To ovšem se jejího snoubence ani v nejmenším nedotklo. Děda se v takových případech nikdy neurazil. Měl už takovou šťastnou povahu. Přišel pouze s jedním jediným návrhem a ani ten se mu nepodařilo prosadit. Napadlo ho totiž, že by mu na svatbě mohl svědčit starý Melichar. Ten však vyskočil od pometa, jako by ho uškla zmije.

"Ty starej hambáři!" vykřikl uraženě. "Když už v sobě nemáš ani špetku studu, tak do svých nekalejš záměrů aspoň nezatahuj poctivý a slušný lidi! Já jsem chodil na náboženství a při birmování jsem dostal od tatínka stříbrný hodinky!"

"Jen se nedělej, Melichare," bránil se děda. "Víš dobře, že seš slušnej jen vodsad' až pocad'. Kdo to vyprávěl necudný vtipy, když jsme se vraceli z pohřbu krejčího Fatynky?"

Melichar se poněkud zarazil, ale potom znovu vybuchl:

"Neplet' sem, Venco, dvě rozdílné věci!" zlobil se. "Vyprávění vtípů je jedna věc a provádění pobuřujících, mravně závadných činů je věc druhá. S tím na mne nechod'! Jdi domů a dej si moc velké pozor, ať tě pánbůh nebo SNB nepotrestá! Vono se chodí tak dlouho se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne!"

"Tak ty mi to tedy neodsvečíš?"

"Ani za milión!"

Děda Truneček pokrčil rameny a odešel domů, kde si postěžoval Lindě na zarputilost a nerudnost starého kamaráda. "Závidí ti," děla stroze Linda, "a bude ti závidět ještě víc, až uvidí, jak se ti v manželství povede! A se svědkem si nedělej žádné starosti! Odsvědčí ti to bábi Fikejzová."

Děda Truneček se poněkud zamračil. Neměl sice nic proti bábi Fikejzové, ale Melichar by byl rozhodně lepší. V nedělním obleku vypadal přece jen důstojněji.

"A kdo půjde za svědka tobě?" zeptal se.

"Lesní Kavan," řekla. "Náramný fešák a můj dobrý přítel."

S povzdechem se znovu sklonila nad hromadu papírů.

"Nechala jsem natisknout svatební oznámení a teď píšu seznam hostů. Mám pozvat i tvého syna s rodinou?"

"Nikdy! Za to, že mě považuje za prašivou ovci v rodině a vykládá to lidem na každém rohu, mu nedám ani lžici polívky, natož pak biftek s velkou oblohou!"

"Dobrá, nepozvu je. Máš v tomto směru ještě nějaké jiné přání?"

Děda bezradně rozhodil rukama.

"Moc se v tom nevyznám," přiznal se. "Ženíl jsem se naposledy před čtyřiceti lety a od ty doby se ledacos změnilo."

Tenkrát ještě Jára Pospíšil zpíval Oslí serenádu!"

"Chápu," přikývla. "K oltáři tě zřejmě vedla maminka nebo tetička."

"Samá voda," řekl děda. "Maminka mi napohlavkovala a vyhodila mě z domova, protože jsem si nevzal dívku, kterou mi doporučovala. Asi jsem to ale měl udělat. Ta dívka měla rodinnou školu a dvacet tisíc věna. S nebožkou jsem to v tomhle směru dvakrát necht. Byla temperamentní, leč nemajetná. Její otec všechno prohrál v kartách."

"Ted si to ale vynahradiš," slíbila mu. "Nejsem chudá nevěsta a nebude ti se mnou nic chybět."

"Jenomže jsem tě poznal moc pozdě!" vzdychl. "A to je strašná škoda. V tomhle věku už mám málo potřeb a ještě mňíh nápadů, kterejma jsem tenkrát přímo hýřil. Představ si, že jsem chtěl jezdit na závodním koni! Dneska už bych si na něco takovýho netrouf! Když se mi zamotá hlava, spadnu i ze štokrlete!"

"Najdeš si radovánky přiměřené svému věku," těšila ho. "Určitě tě něco napadne!"

"Kdepak!" mávl rukou. "Já už na vylomeniny nejsem. Nacpu se dortů a jsem víceméně spokojenej."

"Víš co?" řekla. "Zajdi si teď do cukrárny a nech mě v klidu pracovat. Musím všechno důkladně promyslet, aby se z té svatby nestala nakonec fraška!"

(31)

Linda byla perfektní a podle toho také vše proběhlo. V sobotu krátce před čtrnáctou hodinou vjely do ulice dva ověncené a nablýskané vozy, které před domem halasně zahoukaly. Do jednoho z vozů nastoupila Linda v nevinně bělostném oděvu, do druhého se hrnul děda Truneček, který vypadal jako ceremoniář v krematoriu. Ze sousedních domů se potměšile šklebilo několik zvědavě přihlížejících spoluobčanů.

Posléze se auta rozejela k radnici na náměstí, kde bylo neobyčejně rušno. V městě se toho nikdy nedělo tolik, aby zvědavci mohli dát přednost jiným kratochvím, a tak volili zcela jednoznačně možnost okukovat nezvyklý svatební průvod. Nešlo však ani zdaleka o pouhé pasivní přihlížení! V hloučcích občanů se živě diskutovalo a občasné výbuchy smíchu svědčily o všeobecně dobré náladě. Vyskytli se ovšem i tací, kteří připravovaný svatební akt s humorem nepřijímali.

"Kam to ten svět spěje," hartusil důchodce Melichar, "když se i ze svátosti manželství dělá vopíčárna? Já bych takovou věc nikdy nepovolil! Měli jsme podat protestní petici a pomalovat jim dveře vápnem!"

"Moje řeč," přidala se bába Tyrpeklová. "Co může z takovýho manželství vzejít? Leda veřejný pohoršení a špatný příklad pro ostatní! Jí by měli napráskat a jeho zavřít do nějakýho ústavu!"

"Měla jste si Trunečka lépe hledět," špičkoval řezník Kočvara, "a nemusel takhle dopadnout! Každý ví, že se dostal na šikmou plochu jedině vaším přičiněním."

"To je sprostá lež!" zaječela bába. "Já jsem na něho byla přísná, ale spravedlivá! Každý musí uznat, že takový dědek se musí držet zkrátka!"

Jak by to vypadalo, kdyby rost jako dříví v lese? Co by z něj bylo? Já jsem ho vedla k pracovitosti a spořivosti, což jsou vznešené mravní ctnosti. Jak jsem na něho byla vlídná a laskavá, to vím jenom já! I tu krádež v cukrárně bych mu odpustila, kdyby šel do sebe a svého činu upřímně litoval! Ale sami vidíte, jak se rozhodl!"

"No," ušklíbl se řezník, "když se podívám na vás a na slečnu Lindu..."

"Tyhle povrchní pohledy nic neplatěj," tvrdila Tyrpeklová, "Důležitá je duše a o mně nikdo nemůže říct nic špatnýho! Nebo snad jste slyšel, že bych se někdy tahala s mužským?"

"V době, kdy to připadalo v úvahu, jsem ještě nebyl na světě," řekl Kočvara. "A krom toho jste přesporní, takže můžete hodně věcí zatlouct!"

"To já nemám zapotřebí!" zlobila se bába. "Já jsem byla velmi přísně vychovávána a za každý delikt mě táta mydlil opratěma! Díky tomu jsem se vdávala jako panna!"

"Podívejte - ty hambáři hambatý už jedou!" přerušil zajímavou diskusi Melichar. "Takovejch aut - to je přímo hejření a plejtvání benzínem! Tady člověk plete pometla za pár supů a lehká holka si vydělá majlant!"

Ozdobená auta se svatebčany dojela na náměstí a pomalu předjížděla před radnici. Kromě novomanželů a svědků

vystupovali z aut i hosté, pozvaní především spanilou nevěstinkou. Kamarádky, bratřenci se sestřenicemi i blíže neurčení známí a přátelé. Zájem obecnosti upoutal především pohledný lesní Kavan, který se k obřadu dostavil v nové, pečlivě vyžehlené lesnické uniformě.

"Ten by se k Lindě hodil!" šeptaly si přihlížející městské zpravodajky. "Figurou i kukučem! Ale to by zase musel bejt padlej na hlavu!"

To ovšem Kavan zcela rozhodně nebyl, a tak se v roli svědka cítil, jak bylo ihned patrné, naprosto znamenitě. Také všichni ostatní, včetně hlavních prominentů, měli zřejmě dobrou náladu a tak nestálo nic v cestě tomu, aby svatba zcela uspokojivě a zdařile proběhla.

Na radniční věži důstojně odbila jedenadvacátá hodina. To proto, že starobylé radniční věžní hodiny, které si svou pověstí téměř nezadaly se slavným pražským staroměstským orlojem, šly zásadně buď o sedm hodin napřed, nebo o pět hodin později. Nikoho z přítomných proto tato neobvyklá hodina nepřekvapila.

(32)

Přibližně ve čtrnáct třicet středoevropského času se děda Truneček podruhé v životě oženil. Kupodivu ho to dost vzalo, a při obřadu se dokonce chvílemi zdálo, že omdlí.

K čemu ses to propůjčil, Venouši? říkal si v duchu. Cožpak tohle se dělá? Hlavu máš bílou jako mlíko, a klidné tu budiš veřejný pohoršení! Vždyť tě za to právem odsuzujou! Jedni si myslí, že seš nesvéprávněj cvok, a druzí tě mají za bezcharakterního vypočítavce. Pravdu mají ale obě strany. Seš blázen i darebák v jedny osobě!

Ve chvíli nejhlubší krize se však ozval druhý vnitřní hlas, který prvnímu tvrdě oponoval.

Dobře děláš, Venouši, říkal mu vemlouvavě, a nemáš se za co stydět! Vždyť jde vlastně jen o akt sebezáchovy, na kterou máš plný právo! Všichni ti ubližovali, dusali po tobě a nikdo s tebou neměl špetičku soucitu. Posmívali se ti a pošklebovali se! Proč bys jim tedy teď za to neměl vypálit rybník? Ukaž jim, že jsi ještě Někdo! Takovou radost, že bys to v poslední chvíli zabalil, jim přece neuděláš! Vykroč směle do nového života, kráče dál s hrdě vztyčenou hlavou a potměšilejch řečiček si vůbec nevšímej! Ať ti mizerové puknou závisť!

Dva hlasy sváděly v dědově nitru urputný a nesmířitelný boj, takže ženich téměř vůbec nevnímal, co se s ním vlastně děje. Kdyby mu v tom rozrušení podstrčili bábu Tyrpeklovou, patrně by se s ní bez jediného mrknutí oka také sezdal. Na podobnou zlomyslnost však naštěstí nikdo nepomyslel.

Krásná a vyšňořená nevěsta byla ženichovým pravým opakem. Zářivě a sebevědomě se usmívala. Věděla dobře, co chce. V jejím nitru nebojovaly žádné hlasy. Naopak. Vládla tam naprostá harmonie.

Obřad proběhl klidně, důstojně, ba téměř vznešeně. Babí Fikejzová dojatě posmrkávala a lesní Kavan se tvářil, jako by právě složil statného šestnáctáka.

Oddávající hovořil o vznešeném poslání manželské instituce v naší socialistické vlasti, a zřejmě se při tomto projevu necítil právě nejlíp. Vzhledem k tomu, že bydlel ve stejné ulici jako Linda Vršťálová, se tomu nelze ani příliš divit.

Nicméně s daným úkolem urputně bojoval a posléze jej dovlekl až k vítěznému konci. Snoubenci si konečně vyměnili prstýnky a veřejně se políbili. Manželství bylo platně uzavřeno.

Cos to, Venouši, proved? Lkal v duchu děda, aniž by si uvědomoval, že stojí v houfu rozjásaných gratulantů. Pošlapal jsi veškerou morálku, a jestli existuje bůh na nebesích, budeš se smažit v pekle jako nějaký koblížek! Stojí ti těch pár let blahobytu za to?

Už se však nedalo nic dělat. Byl přece jen muž, a tak se musel postavit realitě tváří v tvář. Koneckonců - nechtělo se na něm zase tak příliš mnoho. Sadař Kozel si vzal vdovu s pěti dětmi a dva nevlastní synové ho tloučou, kdykoliv se přimotá z hospody domů.

"Usmívat se, prosím!" vyzýval fotograf a obíhal svatebčany v tvůrčím transu. "Ať se nám snímky pěkně vyvedou a děti mají památku na slavný den! Pan ženich popokročí laskavě trochu kupředu, ták, a ještě kousek, pravou nohu trochu vysunout, ano, ano, to je přesně ono, a teď se prosím trochu naklonit k sličné novomanželce..."

Ať se děda snažil, jak chtěl, příliš mu to nešlo. Nohy ho nějak nechtěly poslouchat. Zato jeho mladistvá choť metala kolem sebe líbeznými úsměvy nejrůznějších odstínů, zatímco on pouze rozpačitě přešlapoval a toužebně vyhlížel někoho, kdo by mu hodil záchranný pas. Nikdo se však k tomu neměl a kýžený konec velké show byl dosud v nedohlednu. Děda cítil, jak mu stoupá teplota a střídavě ho zalévá horkost a chlad. V celém těle pociťoval prapodivné mravenčení. Že by zákeřná choroba na obzoru?

Teď tě, Venouši, rozklepe zimnice, jako když jsi měl zánět středního ucha, předpovídal si, a za chvíli se jim tady parádně složíš! Vznikne z toho nebetýčná ostuda a lidi si budou mít dlouho o čem vyprávět. Ukrojil sis, kamaráde, moc velikej krajíc! Pustil ses do dobrodružství jako nějaký Sandokán a skončíš pravděpodobně někde na dně Indického oceánu. Tvá chabá tělesná kondice a nedostatek tréninku tě zcela položí na lopatky!

Dědovy obavy se naštěstí neuskutečnily. Fotograf nakonec přece jen dofotografoval a svatební hosté dogratulovali. Vše se začalo zase uklidňovat. K dědovi se přitulila Linda.

"Tak co, Venoušku?" zeptala se sladce. "Jsi s dnešním dnem spokojen?"

"Jsem přímo nadšený," přikývl děda. "Kdyby to bylo možné, tak bych si to hned ještě jednou zopakoval! Takhle jsem byl ze všeho úplně vykulený, takže jsem ani nezamával jásajícím davům!"

"Teď ale teprve přijde to nejlepší!" slibovala Linda. "Svatební hostina a na ní spousta šlehačky!"

Teprve po těchto slovech se dědovi zdálo, že horečka přece jen začíná trochu ustupovat.

(33)

Rozjaření svatební hosté čile naskákali do přistavených luxusních aut a byli odvezeni do nejlepšího, protože v tomto městě jediného, hotelu U modrého lva. Zde byl pro ně vyhrazen takzvaný Růžový salónek. Takzvaný proto, že růžový nebyl ani vzdáleně. Stěny měly barvu jitřnice ponechané tři neděle v třešnutém vedru. Řada malířských mistrů se s tím pokoušela už něco udělat, ale žádnému z nich se to nepodařilo. Odporná tmavofialová šed' s mírným odstínem do

zelená, jak to ohodnotil místní na slovo vzatý odborník, nakonec vždycky prorazila na povrch. Jinak ovšem růžový salónek zdárně prosperoval a hosté tu nikdy neztráceli chuť k jídlu. Odbýlo se zde již bezpočet svateb, promoci, abiturientských večírků i jiných významných oslav a všechny dopadly znamenitě. Nebylo proto důvodu předpokládat, že by dnešní den byl výjimkou. Právě naopak - všechno nasvědčovalo tomu, že dnes zde bude mimořádně veselo. Místo tradičního strejce, povykujícího při pouhé harmonice, přišli přítomné rozptýlit a kulturně povznést tři skuteční muzikanti - profesionálové. Linda si vždy potrpěla na úroveň. Stoly byly potaženy bělostnými ubrusy, z váziček jukaly na svět květy růžových karafiátů a číšníci byli oděni do smokingů, za něž by se nemusili stydět ani jejich proslulí kolegové z Alcronu. Jeden z nich s důstojností anglického sluhy právě přinášel sklenky s aperitivem. "Ať žijí novomanželé!" zaburácel lesní Kavan. "Hledali se, až se našli! Taková věc se musí zapít!"

S tím všichni přítomní včetně hudebníků radostně souhlasili. Linda políbila přiblíble se usmívajícího dědu na čelo a tím byla svatební hostina oficiálně odstartována.

Atmosféra byla znamenitá. Písnička střídala písničku, sklenička skleničku a chutné pokrmy nikdy nemizely ze stolů, ať se o jejich lidvidaci svatebčané jakkoli poctivě snažili. Bylo i dost sladkostí včetně oněch osudných šlehačkových větrníků, na které měl děda tak špatné vzpomínky. Ale proč vlastně špatné?

Kdybych tenkrát nesáhl na cizí majetek, byl bych patrně do nejdější smrti pouhým cukrárenským poskokem, napadlo dědu. Štval bych se, dřel do úpadu a plody mé vysilující práce by mi sebrala chamtivá bába Tyrpeklová. Takhle jsem měl trochu ostudy, ale dobřej konec všechno napravil! Ted' si tady mlsám jako nějaký hrabě a nikdo mne přitom neokřikuje. Naopak! Dávám si do trumpetu a všichni mě v tom ještě povzbuzují!

To byla také naprostá pravda. Děda zcela opovrhl masitými jidly, nad nimiž se místní gurmáni přímo rozplývali, a ládoval do sebe zcela neomaleně cukrovinky všeho druhu. Aby požitek z pojídání sladkostí pokud možno ještě umocnil, zapíjel je lahodnou griotkou, za což sklízel uznání a zasloužené ovace.

Ani Linda svého chotě nijak nezanedbávala. Ačkoliv byla hvězdou společnosti a také středem jejího zájmu, pohladila občas dědu po sporcích šedinách, nebo ho láskyplně pobídla k další konzumaci. Šlo pochopitelně o pouhou formalitu, protože Trunečkova konzumní iniciativa žádné pobízení nepotřebovala a byla právem předmětem obdivu.

Přesto všechno nebyl novomanžel, celý olempený šlehačkou a pobryndaný griotkou, stoprocentně spokojen. Ačkoliv k tomu neměl dostatečný důvod, připadal si chvílemi jako malý vesnický kluk, který se vydal za ovocem do cizí zahrady. Neopouštěl ho jakýsi nejasný a nepříjemný pocit, že ho náhle z jeho radovánek kdosi zcela surově vyruší. Ze se objeví sadař s holí, nebo dokonce s brokovnicí.

Prozatím však tomu nic nenavštědčovalo. Situace se jevila být naprosto normální a stav příjemně setrvalý. Na nějaký konflikt se nedalo ani pomyslet.

(34)

Před hotelem U modrého lva zastavilo zelené volvo. Vystoupil z něho elegantní mladý muž, jehož jinak pohledná tvář nesla i neklamně rysy podvodníka. A také jím zřejmě byl.

Muž se nejprve rozhlédl a pak rychle vstoupil do recepcce.

"Je zde svatba Lindy Vršťálové?" otázal se.

"Jistě, pane," odvětil recepční. "Račte se odebrat do Růžového salóнку. Jděte rovně touto chodbou a pak vlevo. Tam Lindu Vršťálovou, provdanou Trunečkovou, snadno najdete!"

Elegantň přikývl a vydal se udaným směrem. Po několika vteřinách stanul ve dveřích Růžového salóнку. Linda, na rozdíl od ostatních, jeho příchod okamžitě zaznamenala. Pohladila pocintaného a mlaskajícího chotě po hlavě a vyšla na chodbu.

"Co se děje?" vydechla.

"Buď klidná," usmál se elegant, "vezu radostnou zprávu. Usmálo se na tebe štěstí!"

"Samozřejmě," řekla. "Vdávám se."

"Netahal bych do byznysu soukromé záležitosti," napomenul ji. "Ale máš možnost dokázat, že jsi opravdu světová třída. Jedeme do Prahy!"

"Ted' hned?"

"To se ví, že hned! Každá minuta je drahá!"

"A co se vlastně děje?" vyzvíдалa.

Nehodlal ji dlouho napínat.

"Je tady jeden obchodní velmož ze Západu," informoval ji, "a nerad by se u nás nudil. Ukázal jsem mu fotky holek, který máme pod palcem. Prohlížel je, probíral se tím celou věčnost a nakonec si - podrž se - vybral tebe!"

"No né..."

"Musíme co nejrychleji vyrazit!"

"Na jak dlouho?"

"Vím já?" pokrčil rameny. "Den, dva, tři neděle, ... nic není vyloučeno. Záleží na tobě, jak dlouho ho budeš bavit."

"Takže se mám jít spakovat?"

"Pojedeš tak, jak jsi. Vypadáš jako královna krásy z Las Vegas a co budeš potřebovat, to dostaneš. Hlavně musíme sebou pořádně hodit, protože ten chlápek nevypadá na to, že by chtěl na holku čekat do rána. A uvědom si, že tohle je ryba, kterou už stojí za to zaseknout!"

"Tak dobrá," přikývla. "Jen se rozloučím se společností!"

"Ale ať ti to dlouho netrvá," řekl. "Čekám na tebe ve voze."

Muž odpochoďoval zpátky k recepci. Linda se vrátila do Růžového salóнку a konstatovala, že ani nebude muset moc vysvětlovat. Společnost se znamenitě bavila - jedla, pila, zpívala a někteří její členové se pokoušeli mezi stoly tančit.

Jediný lesní Kavan zpozoroval, že něco není zcela v pořádku. Linda ho v rychlosti informovala o nenadálé změně

situace.

"Bud klidná," řekl, "tady si toho, žes zmizela, nikdo nevšimne. Leda snad dědoušek!"

"Chudáček malá! Těšil se na svatební noc, a bude muset vystačit se šlehačkou!"

"Už začíná poklimbávat. Teď bych ho rozhodně nevyrušoval."

"A potom?"

"Moje starost. Nějak mu už vysvětlím, že přijdeš domů později."

"Možná dost později! Tyhle věci nejdou přesně naplánovat."

"Rozhodně ho přesvědčím, aby tě nedával hledat rozhlasem a prokázal trpělivost, která přísluší jeho pokročilému věku."

"Tak prima! Spoléhám na tebe!"

Přátelsky mu pokynula a uháněla před hotel. Zelené volvo bylo už nastartováno.

(35)

Dědovi Trunečkovi se zdálo, že ho už dlouho nikdo nepohladil. Zvedl hlavu, která se dosud téměř výhradně zabývala tácem s laskominami, a pozorně se rozhlédl. Nemohl se mýlit - jeho choť v Růžovém salónku nebyla. Nemohla ho proto ani pohlédit. To mu bylo zcela jasné.

Děda si lokl griotky, olízl si rty a napjatě čekal. Tupě si prohlížel tančící svatebčany a současně se snažil odpovědět na neodbytnou otázku, kde by asi Linda Trunečková, rozená Vršťálová, mohla tak být. Její stále se prodlužující nepřítomnost nesl velice nelibě. Zpočátku si myslel, že si pouze odskočila za nutnou lidskou záležitostí, ale s postupujícím časem to bylo stále nepravděpodobnější. Čím jasněji si to uvědomoval, tím byl nervóznější. Už se vůbec nezajímal o sladkosti, ale stále jen pokukoval po dveřích. Sličná novomanželka se v nich však neobjevovala.

"Co má tohle znamenat?" říkal si znepokojeně. "Cožpak to je nějaký chování? Když jsem se ženil poprvé, nehnula se ode mne Mařena ani na krok!"

Linda nebyla ovšem Mařena a dědova nespokojenost neustále rostla. Lesnímu Kavanovi, který sice v pití a hodování držel krok s ostatními svatebčany, ale dědu přitom nespouštěl z očí, změna dědova chování našťěstí neušla. Pohotově k němu přisedl a poplácal ho po zádech.

"Tak co, dědo?" otázal se bodře. "Všechno klape?"

To bylo právě ono, co se novomanželovi nezdálo: něco mu tu neklapalo.

"Kde mám ženu," prohlásil zamračeně. "Ať se koukám, jak koukám, nikde ji tu nevidím."

"Ani ji vidět nemůžete," vysvětloval mu Kavan, "protože tady prostě není."

"A kde je?"

"Zatímco jste si trochu schrupnul, dostala důležitou zprávu a musela nutně odcestovat."

"Od... odcestovat?" podivil se děda. "A proč mi nikdo nic neřekl?"

"Ta dobrá duše vás nechtěla budit," řekl myslivec, "a požádala mě, abych vám to vyřídil, až se probudíte."

Dědovi se to dvakrát nezamlouvalo.

"A kam jela?" vybafl.

"Do Prahy," odpověděl lesní. "Ale ne na dlouho. Jenom na několik dní."

To se dědovi líbilo ještě méně.

"Tak vida!" zabublal. "Jsme spolu pár hodin, a ona si odjede na výlet!"

"Výletem bych to nenazýval!" upozornil ho Kavan. "Spíše jde o pracovní brigádu. Pokud vím, souhlasil jste s tím, že ji v profesionálních výkonech nebudete překážet."

"Jo, to jsem souhlasil," vzdychl děda, "ale to jsem ještě netušil, že bude takhle vytížená. Že se pustí do práce i o svatební noci! A k tomu s někým úplně jiným!"

"To víte," chlácholil ho Kavan, "každé povolání má své klady i zápory. Vzal jste si umělkyni na volné noze a musíte to tak přijímat. Jelikož není ve stálém angažmá, nemůže si dovolit odmítat jednotlivá vystoupení, která se jí naskytnou. A tohle vystoupení bude mimořádně honorované. Uvidíte, že zbyde i na vás!"

"Tak ona je v Praze," zalkal děda, "a já jsem tady zůstal trčet jak ten kůl v plotě. Zoufalá samota na mne padá jak mlha na Blata!"

"Jenom to nezveličujte!" krotil ho lesní. "Co vám tady vlastně schází? Jste mezi přáteli, kolem vás je plno šlehačky, a můžete si dokonce i zatancovat."

"Nechci tancovat," řekl děda, "chci domů!"

"Domů?"

Novomanžel se vši rozhodností přikývl.

"Dám si poslední rakvičku se šlehačkou," pravil, "a poslední štamprle griotky. A pak už tu nemám co pohledávat!"

"Dobrá," souhlasil Kavan, "doprovodím vás. Půjdu s vámi!"

"Děkuju mockrát," zavrtěl hlavou děda, "ale já chci bejt sám."

"A což takhle rozloučit se s hosty?"

"Oni se už bez toho nějak obejdou. A já bez nich taky."

Danou situaci odhadl velice přesně. Svatebčané zcela spokojeně křepčili a na jednoho z hlavních protagonistů večera ani nevzdechli.

"Nerozmyslíte si to ještě?" zeptal se Kavan, "Podívejte, jak je tady veselo! A všechno je to na vaši počest!"

"Jo, je to moc hezký," souhlasil děda, "ale jsem starej člověk, kterej právě v tomhle okamžiku prahne po špetce klidu. Jdu domů!"

Otřel si ze svatebního obleku stopy šlehačky a se vši rozhodností se vydal k východu.

(36)

Noc byla klidná, tichá a přívětivá. Děda vyšel z hotelu do ulic, které i když nebyly zcela liduprázdné, přece jen byly velmi slabě frekventované. Ačkoliv nikdo nevyhlásil zákaz nočního vycházení (a ani taková absurdita nikoho nenapadla), občané řádného, slušného a spořádaného města dávali přednost vysedávání před obrazovkami televizorů, nebo někdy také horizontální poloze v měkkých postelích. Nečetné výjimky pouze potvrzovaly pravidlo.

Jednou z výjimek byl děda, který poněkud přecenil svou schopnost hladce dojít až k cíli své cesty. V Růžovém salónku si ještě zcela stoprocentně věřil a postavil se na nohy bez větších obtíží. Sotva se však ocitl na čerstvém vzduchu, začala griotka působit. Chůze ztratila na jistotě a proměnila se v těžko kontrolovatelné vrávorání.

"Venouši," zablekotal novomanžel, "zdá se, žeš to trochu přehnal. Ty, vyhlášený abstinent a solidní občan s tou nejlepší pověstí, ses nacucal jak slíva. Naštěstí je to omluvitelný, protože člověk se nežení obden! Když se rozšoupne v den vlastní svatby, může ho odsoudit nanejvýš suchar, škarohlíd a zaostalý individuum!"

Děda si to šněroval k svému novému příbytku a začínal mít docela přijatelnou náladu. Daleko lepší, než byla ta, která se ho zmocňovala v Růžovém salónku uprostřed všeobecného veselí. Nyní bujaře blekotal, rozverně gestikuloval, a pokusil se dokonce i o zpěv. Zdálo se, že v širokém dalekém okolí to nikomu nevadí.

Ale někomu to přece jen vadilo. Ze sousední uličky se vynořila ponurá postava hubeného a do značně mizerné nálady pohrouženého muže. Byl to náš dobrý známý, učitel Mašláň, jehož více než okázalou zasmušilost bylo lze omluvit tím, že se nevracel ze svatby vlastní ani cizí, ale zato z naprosto neúspěšné literární besedy. Navíc šlo o kulturní podnik, který on sám organizoval. Byl to - velmi mírně řečeno - naprostý průšvih. Známý přítel české knihy a znalec poezie učitel Mašláň pozval pražského básníka Mnata Vykrejce, aby pohovořil o svém zajímavém a vzrušujícím díle. Mnata Vykrejce se dostavil, ale posluchači nikoliv. Přesto, že učitel Mašláň sám vlastnoručně zhotovil šest velikých plakátů a vylepil přímo u vchodu do radnice poutač, viditelný už z dálky, nesetkala se jeho snaha s žádoucím ohlasem. Z celého města se dostavila pouze knihovnice Honzátková, začínající básnické embryo Poškolák a důchodce Rudeška, který se navíc domníval, že jde o přednášku ze života prvních Přemyslovců. Mnata Vykrejce byl viditelně zklamán a učitel Mašláň zahanben a přímo deprimován.

"Mistře," pravil Vykrejce, "toto je nejen políček, vyřátý do tváře moderní poezie, ale také zcela zdrcující svědectví o naprosté nekulturnosti tohoto města. Jsem zarmoucen a rozezlen zároveň. Kde je má letitá práce s hodnotnou knihou? Kde jsou její plody? Jak je možné, že dochází k tak otřesnému konci? Vskutku nechápu, že se na besedu s jedním z předních českých básníků nedostavili alespoň mí bývalí žáci, které jsem tak usilovně vychovával v recitačních kroužcích a vštěpoval jim lásku k melodické rodné mluvě! Nikoho z nich proto neomlouvám, snad jen Vršťálovou, poněvadž dnes vstoupila do svazku manželského..."

Skutečností však zůstalo, že občané dali přednost televiznímu programu nebo prozaické atmosféře místních hostinců. Mnata Vykrejce odejel v neutěšené náladě zpět do Prahy a učitel Mašláň vykročil ještě nepřívětivěji naladěn směrem k domovu. Byl proto silně popuzen, když mu cestu zkřížil jáře si propěvující opilec.

"Hle, vizitka našeho města!" zasyčel otrávený pedagog. "Typický obrázek tohoto nekulturního hnízda! Sklenice trunku je těmto výtečníkům milejší než hluboké myšlenky v řeči vázané!"

Cítil, že je jako přetopený kotel a své dojmy a hořké zklamání už nedokáže zadržet. Musí něco učinit, aby vrávorající opilec dohalekal, zastyděl se a šel do sebe. Zvýšil tedy hlas a zvolal:

"Občane, tady nejste v žádných necivilizovaných pustinách, kde by vaše odporné projevy primitivního veselí nikomu nevadily! Jste v kultuřním a starobylém středoevropském městě. Je velmi smutné, že se nedokážete bavit hodnotněji a ušlechtilěji. Jako zcela dospělý člověk máte nesporné právo svobodně si volit formu zábavy, jakou uznáváte pro sebe za vhodnou. Je však zcela bezohledné obtěžovat svými nechutnostmi ostatní občany!"

Dodeklamoval a zdrcujícím pohledem si měřil potácejícího se dědu Trunečka. Na toho ale ostrá pedagogova slova nijak zvlášť nezapůsobila. Ačkoliv sám zatím zůstal nepoznán, identifikoval stařec autora nevlídných invektiv téměř okamžitě.

"Pan učitel Mašláň!" rozpráhl náruč. "Vychovatel naší mládeže! Pojď na můj prsa, učenče, ať ti můžu z celý duše poděkovat za výchovu své krásný a milovaný ženušky! Mašláni, ty kluku ušatá, pojď se se mnou napít!"

Učitel na okamžik úplně zkameněl. Nyní již i on poznal dědu Trunečka a napadlo ho, že poněkud přestřelil. Bezradně hleděl na rozjásaného kmeta, který k němu zřejmě choval city více než přátelské.

"To je...", mumlal učitel rozpačitě, "... ovšemže máte právo se veselit v tak slavnostní den... raďte prominout... na shledanou!" Otočil se a upaloval pryč, nedbaje novomanželova povykování, ani jeho dalšího pozvání na skleničku. (37)

Učitel zmizel ve tmě maloměsta a jeho kroky dávno dozněly kdesi v přilehlých uličkách. Děda osaměl a zřejmě to na něho působilo depresivně. Přestal halekat a bujarý zpěv se změnil v pesimistické vzdychání. Protagonista večera zesmutněl. Dokonce by se dalo říci, že jeho nálada se obrátila na čtyráku. Zdálo se mu náhle, že je ten nejubožejší člověk na celém bídném světě. Zaplavil ho přívál lítosti.

"Venoušku," změnil tón, "tys to dopracoval! Cožpak tohle je úděl ženichův? Takhle prožívá novomanžel svatební noc?

To je přece do nebe volající nespravedlnost! Ženuška je bůhví kde a ty kvačíš do studeného, nevlídného a nehostinného domova! Zasloužíš si takovej krutej osud po létech usilovný dřiny a odříkání? Nezasloužíš!"

Po těchto slovech se děda Truneček žalostně rozplakal.

"Lidi jsou zlí," štkal, "a všichni se proti mně spikli!"

Posadil se na chodník a opřel se zády o šedivý čínžák. Tak ho zde zastihl službu konající příslušník Dalibor Kubáta.

"Co to má znamenat?" otázal se přísně. "Vstaňte, občane, a pokračujte v chůzi k domovu!"

"Mě nemá nikdo rád," odvětil děda nepatřičně, "a to není spravedlivý!"

Teprve nyní Dalibor dědu poznal.

"Co to tady děláte, pane Truneček?" zeptal se překvapeně. "Vy se přece máte ženit!"

"Už jsem se oženil," zavrčel sedící stařec. "Jestli chcete, tak vám ukážu snubní prstýnek."
"Nechci," řekl stroze strážmistr. "Žádné důkazy nepotřebuju. Proč ale sedíte na zemi?"
"Protože jsem smutnej..."
"Dost podivný důvod. Kdy miníte vstát?"
"Hned, jak se trochu rozveselím."
"To by mohlo trvat neúnosně dlouho," usoudil Dalibor, "a tak bude rozumnější, když vám trochu pomohu."
Podal dědovi ruku a zvedl ho.
"Děkuju," řekl kmet, "ale sedělo se mi docela dobře, díval jsem se na hvězdy!"
"Žádné nejsou."
"Možná, že žádné nejsou, ale já jsem je viděl!"
"No, přít se s vámi nebudu. Pojdte, dovedu vás domů!"
Vykročili a Dalibor musel dědu důkladně podpírat. Griotka ve starcově těle bezpečně působila a začala pronikat až do konečků prstů.
"Nemusíte tak pospíchat," řekl děda. "Žena mi nenatluče! Odejela na služební cestu."
"Cože?"
"Je dočasně mimo domov. Ale je to hezká holka, nemyslíte?"
"To je."
Děda uznale mlaskl.
"Já jsem si vždycky potrpěl na krasavice. Výjimkou byla bába Tyrpeklová, ke který jsem se ovšem nastěhoval ze zjištěných důvodů."
"Zatímco teď jste se oženil z lásky!"
"Nebudte ironické!" vyprskl děda. "Když nepřestanete, tak už s vámi dál nepudu! Nemám zapotřebí poslouchat nějaký jedovatý řeči. Linda je krásná a hodná. To nemůžete popřít!"
Dalibor to nepopřel.
"Mně, starýmu smolaři, se naskytla životní šance, prožít slunnej podzim života jako nějaké kníže pán," zpovídal se děda. "Copak by bylo rozumný takovou příležitost zahodit?"
"V tomhle vám, dědo, asi neporadím," řekl strážmistr.
"Já taky žádnou radu nepotřebuju!" vykřikl děda. "Já sem se svobodně rozhod a udělal jsem dobře! Vzal jsem si ženu, která ví, co starej člověk potřebuje. Bude mi dělat pečovatelku, postará se o mý rozvrzaný klouby a vleje mi do unavený duše novou chuť do života!"
"Ale teď je na služební cestě!"
"Velice správné. Neodkladná záležitost ji vzdálila od tepla rodinnýho krbu. Půjdete dál?"
Dorazili totiž k cíli cesty.
"Pojďte, jen pojdte!" naléhal děda. "Naleju vám panáka. Linda má v baru zahraniční drinky nevšední hodnoty! Já je ale nepiju, protože nejsou sladký."
"Děkuju za pozvání," řekl Dalibor, "ale jsem ve službě."
"To chápu," přikývl horlivě děda, "protože jsem taky zastával všelijaký důležitý funkce. Jestli se pamatujete, tak jsem taky dělal hlídače na stavbě."
(38)
Bylo poledne, když se děda Truneček probudil. Zjistil, že je sám v luxusním bytě, a usoudil, že zůstane sám asi ještě hodně dlouho. Zívl a vydal se na cestu k chladničce. S potěšením konstatoval, že zásoby jsou více než uspokojivé, a smrt hladem prozatím nepřipadá v úvahu.
"O takových delikatesách se bábě Tyrpeklový nikdy ani nesnilo!" hodnotil úroveň poživatin. "To byly samý vuřty, tlačěnka, česnekovej salám a v nejlepším případě zavináče. Kdepak uzenej losos nebo španělský mušle! K takovej dobrotám jsem se mohl propracovat jedině výhodným sňatkem! Na sklonku života si budu debužirovat jako petrolejovej král!"
Vydatně se posilnil a pak uvažoval, co s dlouhým dnem, který se před ním otevíral a nabízel tisíce různých možností.
"Musím se ukázat mezi lidma," rozhodl se, "abych veřejně demonstroval svou spokojenost. Kdybych to neudělal, mohli by si myslet, že jsem naletěl! Takovou radost teda nikomu nedopřeju!"
Rádně se před zrcadlem upravil a více než spokojen vykročil na zdravotní procházku ulicemi města. První, s kým se střetl, byla bába Tyrpeklová.
"Rukulíbám, dámo," smekl děda klobouk. "Máme krásný počasí, ale zima přej bude krutá!"
Bába na něho nenávislně pohlédla a mocně si odplivla.
"Ty starej chliváku!" zasyčela. "Myslíš, žeš na všechny vyžrál, ale povídali, že mu hráli! Ešte není všem dnům konec! Ono na tebe taky jednou dojde a potom budeš ronit hořký slzy! Přilezeš na kolenou a budeš mě eště prosit!"
"Nevím teď, co s penězi," nedal se vyrušit děda, "a tak jsem se rozhodl dát je do záložny. Úroky nejsou k zahození a jednou se můžou hodit!"
"Když už budeš v záložně, taky můžeš požádat o novomanželskou půjčku, ty vykopávko!" rejpla ho bába. "Kdybys náhodou nemoh sehnat ručitele, tak víš, kde bydlím!"
Opovrživě si ještě jednou odplivla a rázným krokem se odpoutala od usmívajícího se Trunečka, kterému toto setkání udělalo zřejmě náramně dobře. Vypjal prsa jako voják před slavnostní přehlídkou a v povznesené náladě pokračoval ve své zdravotní procházce.
"A hele, novomanžel!" ozvalo se náhle za jeho zády. "Vy jste nám vypálil rybník, dědku plesnivěj! Člověk si myslí na mladou pěknou holku, a než se naděje, vyfoukne mu ji stoletěj paprika!"

Děda se poněkud zasmušil. Jednak se vůbec nepovažoval za stoletého papriku a pak dialog s robustním řezníkem Kočvarou nepovažoval za žádný zvláštní přínos.

"A kdepak jste nechal tu vaši krasotinku?" pokračoval hromotluk. "To jste jí dal o svatební noci tak zabrat, že se ani nemůže s vámi projít? Vy jste, člověče, zřejmě ďábel a erotoman v jedny osobě!"

Tohle se dědovi líbilo ještě méně. Otočil se a s veškerou důstojností, které byl schopen, pravil:

"Pane Kočvara, takovej tón bych si vyprosil! Oba jsme ženatí muži a nemáme si co vyčítat! Já nehanobím vaši paní a vy se neotírejte o moji! A že bych mohl, ono se totiž o ní povídá všelicos!"

"Cože?!" vyjekl řezník. "O mý ženě že se něco vykládá? To bych tedy rád slyšel, co!"

"Já vám to na nos všet nebudu," odvětil důstojně děda, "protože nejsem žádná městská drbna. Ale když si nebudete sedět na uších, tak se určitě taky něco zajímavého doslechnete!"

"Hergot, dědku," supěl Kočvara. "Tohle jsou slova do prance! Já mám smysl pro hec, ale ty vaše narážky jsou trochu silný kafe! Vyklopte, co víte, nebo se neudržíte! Jednou jste řekl á, tak taky řekněte bé!"

"Ani mě nenapadne!" ušklíbl se Truneček. "A jestli chcete zbít starce nad hrobem, tedy si klidně poslužte! Ale upozorňuju vás, že mám slabý srdce a nemusím váš surovej útok přežít. U soudu by takovej případ mohli kvalifikovat jako vraždu!"

"Vy se nějak vyznáte!" škaredil se řezník. "Ale to o mý ženě jste si vymyslel! Chtěl jste mě naštvat, že jo?"

"Myslet si můžete, co chcete," řekl děda uštěpačně, "já neříkám tak, ani tak. Jdu na procházku a chci se nadejchat čerstvého vzduchu."

Kočvara zakoulel očima, zvedl pěst a zatvářil se velice výhružně. Pak si to však rozmyslel. Mávl rukou a mumlaje nesrozumitelné nadávky spěchal domů, aby tam přísně ztrestal svou nevinnou ženu.

(39)

"Vendo!" ozvalo se o něco později tiše, leč naléhavě. "Venouši, pojď sem!"

Samozřejmě důchodce Melichar. Jako obvykle seděl před domem a pletl pometla. Děda Truneček k němu vzhledl s netajeným překvapením. Věděl, že mu pilný stařec z mnoha pochopitelných i nepochopitelných důvodů nebyl příliš nakloněn. Zejména v poslední době se zdálo, že jeho antipatie vzrůstají a silně se vyhrcoují. Ale sípavý hlas se ozval znovu.

"No tak, Vendo! Nedělej ze sebe panstvo a zastav se u starýho kamaráda!"

Děda si pomyslel, že takovej kamarád mu může být klidně ukradenej, ale přece jen se u něho zastavil. Přistoupil k jeho improvizované dílně a dával pozor, aby se nezapletl do březových a vrbových prutů.

"Tak si myslím," řekl Melichar, "že jsem ti ještě negratuloval k sňatku."

"Jako by se stalo!" houkl děda. "Já jsem se neurazil."

"Ale zato ti dám svatební dar," zvedl ukazovák pracující důchodce. "Vyber si košík nebo pometlo, který se ti líbí, a je tvoje!"

"Ty mě snad chceš dojmout!" podezíral ho novomanžel. "Takhle se praštit přes kapsu!"

"Chci, abys věděl," řekl Melichar, "že tvůj čin plně schvaluju. Nejprve se mi to nezdálo, a dokonce jsem tě za to odsuzoval. Ale pak jsem své názory změnil. Měl jsi hodně dlouho smůlu, tak proč by sis teď nemohl trochu užít?"

"No právě," souhlasil děda. "O to mi jde především!"

"Já jsem si to hned myslél!" vrčel Melichar. "Na nás, dědky, se pohlíží jako na nějaký neschopný vysloužilce! Ale my přece ještě nejsme žádný odbytý veličiny a ledaco bychom ještě svedli - jen kdyby k tomu byla příležitost! No, a tys popadl čerta rovnou za rohy!"

"To bys měl trochu upřesnit," vyzval ho Truneček, "já jsem v poslední době dost nechápávej."

"To máš tak," děl Melichar, "já si tu celý dny pletu pometla a přitom myslím na všelijaký věci. Mimo jiný, taky na ženský!"

"A sakra!" hvízdal děda. "To bych do tebe neřek!"

"Řek neřek," mračil se výrobce pometel. "Je to tak. V myšlenkách hřeším tak strašlivě, že se až kolikrát stydím. Ale přitom mám děsněj vztek, že nemám příležitost hřešit se vším všudy. No, a najednou jsi tady ty a předvedeš mi, jak se taková věc dělá!"

"No dovol!" urazil se Truneček. "Taková činnost v řádně uzavřeném manželství není žádný hřešení!"

"Mně jde o to," upřesňoval své vilné myšlenky Melichar, "jestli se v tomhle směru neblamuješ. Jestli na to ve svém pokročilým věku ještě stačíš?"

"Na co?"

"Přece na intimní poměr! Ty a ona... sakra, tak se, chlape, vymáčkni!"

Děda nechápavě rozhodil ruce.

"Melichare," řekl, "tobě zřejmě přeskočilo! Ptáš se na docela samozřejmý věci. To dá rozum, že se dva lidi neberou proto, aby spolu žili jako bratr se sestrou!"

"To znamená," úpěl Melichar, "že... Vendo, nebalamutíš mě? Neděláš si ze mne blázny?"

"Z tebe, Melichare? Teď, když jsem od tebe dostal svatební dar?"

"A o svatební noci," polykal sliny Melichar, "jaký to bylo?"

"Divoký!" odvětil děda bez váhání. "Takový, že se to nedá ani vyprávět! To víš, nejsem žádnéj cucák a mám s ženskýmá spoustu zkušeností. A ona není žádnéj vyjukanej zajíček!"

"Vendo!" omdlélal pometlový král. "Ona zná všelijaký grify, že jo?"

"O tom ti, Melichare, vykládat nebudu," ukončil rázně debatu děda, "ale můžeš být ujištěnej, že tak temperamentní milenku by sis nepořídil, i kdybys rozprodal všechny své zatracený pometla!"

(40)

Linda se vrátila již za čtyři dny. Přivezla dědovi Trunečkovi tuzexovou bonboniéru a byla v báječné náladě. Jako herečka, která získala Oskara za nejlepší ženský výkon.

"Myslím, že jsem se konečně prosadila," konstatovala spokojeně, "a bude teď o mne stálý zájem za hranicemi tohoto maloměstského hnízda. Naskytla se mi příležitost a využila jsem ji!"

"To znamená," řekl děda, "že budeš jezdit často na služební cesty?"

"Snad bychom tomu mohli říkat umělecké turné," opravila ho Linda, "nebo prostě zájezd."

"Takže si tě moc neužiju," konstatoval novomanžel s povzdechem.

Jak se ukázalo, měl naprostou pravdu. Lindě jako by teď narostla křídla. Nemusela se už obávat žádných postihů ze strany úřadů, a tak se rozhodla svou osobnost plně rozvinout. Stávala se z ní dáma velkého světa a vydávala se na cesty za hranice svého bývalého teritoria stále častěji. Její ctižádost ustavičně vzrůstala. Četla kdysi zajímavé romány o slavných kurtizánách a byla v pokušení považovat se za jednu z nich. Byla samozřejmě teprve začátečnice, ale jednoho dne se musí ocitnout až na samém vrcholu!

Prozatím byla spokojena faktem, že se v Praze o ní ví. Její fotografii ukazoval manažér nyní jen těm nejvznešenějším hostům, kteří byli ochotni za chvíli potěšení dobře zaplatit v tvrdé valutě. Mnohým se Linda vskutku zalíbila a od toho byl už jen krůček k tomu, aby pro ni přijížděla limuzína z hlavního města stále častěji a umožňovala jí stále více rozvíjet nesporný talent.

Je však třeba zcela poctivě přiznat, že i její chování k životnímu partnerovi bylo brilantní. Děda Truneček si nemohl stěžovat a také ho taková bláhovost ani nenapadla. Byl doslova hýčkán a jen málokterý novomanžel se mohl honosit podobnou péčí.

"Venoušku," říkala Linda, "naše spojení je vpravdě osudové. Hlavně na sebe dávej pozor, abys mi dlouho vydržel!"

Děda Truneček se v tomto směru snažil, i když zcela zdravě zase nežil. Necvičil a nekrmil se dle předpisu dietních odborníků. Zeleninu nesnášel a ovoce bylo pro něho odpornou kyselinou. Zato si pochutnával na kaloricky velmi vydatných dortech a sladkostech všeho druhu. Do svých kulinárních zálib si nedal od nikoho mluvit. Ani od Lindy! Novomanželka však byla i v tomto směru velmi uznalá, vlídná a tolerantní. Sama brala všechny předpisy a nařízení na lehkou váhu, takže chápala, že její choť rady dietetiků plně nerespektuje. Dokonce ho v tom do jisté míry i podporovala.

"Jen si dej, Venoušku," usmívala se shovívavě, "protože život máme jen jeden. Není to sice zcela jisté, ale je třeba z tohoto předpokladu vycházet. Co si neužiješ nyní, to už asi po smrti nedohoniš! Kolik větníků sníš, tolikrát jsi člověkem!"

Takové rady děda bral, ale měl i své výhrady. Protože - marná sláva - užívání a kratochvíle nejsou jen větníky! Každý znalec života vám potvrdí, že tato oblast zahrnuje mnohem širší paletu a patří do ní i zcela jiné žánry. Například sex! A tohle byl u Trunečků veliký problém. Proč to nepřiznat: v tomto směru si děda v manželství příliš neužíval. Mladá paní byla většinou plně vytížena a po manželských povinnostech vůbec neprahla. Děda jako sexuální objekt ji pochopitelně nezajímal a nijak nevzrušoval.

"Jednou spolu pojedeme k moři," těšila ho, "a tam budu celá tvá! Teď ale musíš mít se mnou trpělivost!"

Děda by ji nejraději sežehl v plamenech své stařecké vášně, ale chápal, že vznešení zákazníci mají přednost. Spokojen však nebyl. Linda cítila, že je třeba předejít možnému konfliktu.

"Víš co, Venoušku?" děla jednoho dne mimořádně sladce. "Pojedeš se léčit! Klouby ti vržou a začínáš mít těžký dech. Z takových příznaků by se mohlo snadno vyklubat něco daleko horšího!"

"Doufám, že ne příušnice!" děsil se děda. "Tahle zatracená choroba je pohromou pro muže v pokročilém věku!"

Představ si, že při ní dochází k ztrátě potence. Můj spolužák Pazdírek se kvůli tomu před třiceti léty oběsil!"

"Tebe nic takového nepotká," chlácholila ho, "ale pozor na sebe dávat musíš! Co bys říkal takovým pěkným lázním?"

"No ne!" vydechl stařec. "Ty bys se mnou jela do lázní?"

"To ne," řekla, "protože jak víš, mám stále méně volného času. Pojedeš sám. Tři neděle si odpočineš v pěkném prostředí, poznáš nové lidi, poradíš se s doktory, budeš absolvovat léčebné procedury a celý mi tam možná pěkně omládneš!"

"A co když ti tam budu nevěrný?" zeptal se děda. "Takové případy se už mockrát staly! Dokonce i ve filmu jsem něco takového viděl. Nebo snad v televizi?"

"To by mi bylo moc líto," připustila, "ale tvé zdraví je pro mne to nejdůležitější!"

"Jenom jestli tu péči o mne nepřeháníš!" řekl. "Kdybys náhodou nečekaně ovdověla, snadno by ses provdala znovu. Sám bych o jednom zachovalém amantovi věděl!"

"Tak?"

"Nějakej Melichar. Dřepí na lavičce před barákem a plete pometla a kouká do nebe."

(41)

Děda Truneček si bez rozmyšlení vybral Karlovy Vary. Když lázně - tedy světové! O úrovni léčení toho moc nevěděl a ani se o ni moc nezajímal, ale správně předpokládal, že v takovém městě bude spousta cukráren. O té u Elefanta se přece mluví dokonce i v Praze a samozřejmě v tom nejlepším smyslu!

Linda věděla, co se sluší a patří, a vybavila dědu pro lázeňský pobyt znamenitě. Nestrpěla, aby její manžel uprostřed přepychu nějak strádal a připadal si jako méněcenný ubožák. Jinak si ovšem dovedla Trunečkovu hýření živě představit. V Karlových Varech ještě více stoupne spotřeba šlehačky, ale to bude asi tak všecko.

"Hlavně musíš dbát na svůj zevnějšek," kladla dědovi na srdce, "protože džentlmena poznáš především podle čisté košile. Člověk z lepší společnosti si také nelehá do postele v obleku a na promenádní koncert nechodí v teplácích!"

"A taky nehladí cizí psy," zafuněl děda, "nevypazuje jazyk na ostatní pacienty a nemyje si nohy v kašně s léčivou vodou!"

"Nemusíš se hned urážet," řekla Linda, "když tě upozorním na některé detaily. Jen se přiznej, že tvá osobní hygiena není vždycky právě na úrovni!"

"Jsem starý, nemocný člověk," zavrčel děda, "a nemůžu si v jednom kuse mejt uši! A že se imrvé nepřevlíkám, tím je vinen můj revmatismus. Při každém pohybu mě dloube v kloubech a plotýnky mi vyskakují z páteře jako na povel! Kostí mě pálejí, ve svalech mi cuká a kůže se napíná, jako by se o ni přetahovala dvě zdatná mužstva spartakiádních cvičenců! To není žádný lajdáctví nebo nekulturnost, ale vážný objektivní potíže!"

"Právě proto se jedeš léčit," usmála se, "a já jen doufám, že se budeš chovat jako nůbl pacient!"

"Já taky jsem nůbl pacient!" odvětil. "O tom ať laskavě nikdo nepochybuje! Takovej Melichar se pustí pometla a okamžitě ztratí sebevědomí. Já se však vyznám všude! Čtrnáct dní jsem žil ve stověžatý Praze a šest měsíců v Brně-Židenicích. To na člověku zanechá stopy, ať chce, nebo nechce!"

"Vůbec o tom nepochybuju," ujistila ho, "a jsem přesvědčena, že si poradiš i ve Varech. Ačkoliv sis kvůli tomu revmatismu mohl vybrat spíš Piešťany nebo Dudince."

"Taková dálka!" bručel děda. "To by byla má smrt. Od jistý doby nesnáším dlouhé cestování. Ony i ty Karlovy Vary jsou už pořádná štreka. Kdo ví, jestli tam vůbec dojedu!"

"S tím si nemusíš dělat starosti," uklidňovala ho. "Pojedeš autem."

"Holka, měj rozum!" vyjekl. "Snad mi nechceš zaplatit taxíka?"

Zavrtěla hlavou.

"Vyjednala jsem," informovala ho, "že tě odveze lesní Kavan. Strašně rád sedí za volantem a takový výlet mu přijde docela vhod. A já budu mít alespoň jistotu, že se ti cestou nic nestane."

Děda se dojetím až rozslzel.

"Stejně jsem se ale uměl oženit!" pochvaloval si, když se poněkud vzpamatoval. "Už jsem si od toho svého všivýho života nic nesliboval a najednou takový tero! Kterej dědek se má jako já? Jestli to bude takhle pokračovat, tak se mi nebude chtít ani umřít!"

(42)

Lesní Kavan přijel ve svém zeleném žigulíku na vteřinu přesně a sám dědovi odnesl do vozu dva objemné kufry.

"Vy to léčení berete nějak vážně!" hvízdal Kavan uznale. "Vsadím se, že si s sebou vezete i golfové hole!"

"To ne," bránil se děda. "Nepodařilo se mi dosud vetřít mezi horních deset tisíc, a tudíž tento exkluzivní sport neovládám. Hrál jsem pouze hazardní hry karetní a v Podolí jsem koulel kuželky. Mám na to moc hezký vzpomínky, ale dnes se už věnuji pouze duševní činnosti. Ponejvíce luštím křížovky s velkejma čtverečkama!"

"Máte vědomosti," lichořil mu lesní, "a značnou trpělivost."

"To já mám," přikývl děda, "protože jsem sečtělej a taky jsem svého času chodil na ryby. Bez rybářského lístku. Když mě honil porybný Dudlík, zakop jsem o kořen smuteční vrby a narazil si tři žebra. Pak už jsem radši nechal ryby rybama!"

"Dobře jste udělal," mínil dědův přepravce, "u vody dostane člověk revma dřív, než se pořádně rozkouká!"

"Já jsem ho dostal stejně," stěžoval si Truneček, "protože to tak bylo už napsáno v knihách osudu. Co je člověku souzený, tomu neujde, dělej, co dělej! Já bych tomu neušel, ani kdybych seděl celý život na ústředním topení."

"Vy věříte v osud?"

"Každý rozumnej a vzdělanej člověk v něj musí věřit," tvrdil děda, "protože jinak bysme se různě svodům a nástrahám snadno ubránili. Takhle přijdete vždycky k hotovému a můžete se už jen akorát radovat nebo nadávat. Podle toho, co vám bylo přidělený. Já jsem měl například od všeho trochu. Napřed bábu Tyrpeklovou a teď Lindu."

"Na tu si rozhodně stěžovat nemůžete!"

"To máte svatou pravdu, švarný myslivče. Podzim života se mi doopravdy vyvedl. Hlavně, že nepracuju a jím! To byla má touha odvěká a už se zdálo, že jde o pouhou fatu morgánu. Víte, co je to fata morgána?"

"Pochopitelně."

"Ono dneska to vzdělání mladejch lidí za moc nestojí. Dříve - to bylo něco jinýho. Můj nadanej brácha chodil do gymnázia, a i když ho vyhodili z kvarty pro milostný poměr s papírníci, věřil byste tomu, že ten kluk zpaměti recitoval Homéra? Dneska už ani lidi nevědí, kdo to Homér byl! Nanejvýš si myslí, že vynalezl čtverec nad přeponou pravoúhlýho trojúhelníka!"

"Máte postřeh, dědo. Ale už abychom vyrazili!"

Děda nebyl proti. Jen se slušelo rozloučit se s milovanou chotí. Linda byla téměř naměkko.

"Tak se měj moc krásně, Venoušku," přála manželovi, "a nedej se na stará kolena na flámování! Ať se mi vrátíš zdravý a svěží!"

"Pošlu ti z Karloveh Varů pohled," slíbil děda. "Přivezu ti taky karlovarský oplatky. Pokud je ovšem nezbodnu cestou!"

"Klidně je zbodni," řekla velkoryse. "Já si musím hlídat linii. Kdyby se ze mne stala obézní buchta, musela bych tě honit do práce jako bába Tyrpeklová!"

"Pánbůh mě ochraň od takový pohromy!" děsil se děda. "To raději nejz a cvič!"

Slíbila mu to a v růžové náladě doprovodila oba muže k žigulíku. Děda oplýval elánem a velkosvětským chováním. Nehrabal se do vozu, jako by to učinilo devadesát procent důchodců, ale vstoupil dovnitř s nedbalou elegancí kalifornského milionáře. Bylo až s podivem, kam se poděla jeho příslovečná nešikovnost. Lesní nastartoval motor a auto se rozjelo k lákavým a jistě i příjemným cílům.

(43)

Děda se ještě otočil a spatřil mávající Lindu. Poslal jí polibek způsobem, který odkoukal kdysi od operetních milovníků. Pak se pohodlně usadil na sedadle. Nebylo již s kým komunikovat, neboť auto zahnilo za roh. Cesta městem byla

nesporně zajímavá a děda vychutnával plně každý její metr. Nesmírně si dával záležet, aby ho ve voze nikdo nepřehlédl. Jen se pěkně podívejte! vybízeli v duchu své spoluobčany. A zapíšte si za uši, kam to děda Truneček dotáh! Pošklebovali jste se mu, bavili se na jeho účet - a on vám teď parádně vypálil rybník! Jede si jako nějaký velmož do světových lázní! A nikoliv od ROH, nýbrž za svý, protože nemá žádných finančních berliček zapotřebí. Přes vaši nevraživost a potměšilost se z něho stal důstojnej solventní zazobanec! Račte se dobře podívat! Václav Truneček, outsider tohoto města, odjíždí do Karlovy Vary! Ne že by to nutně potřeboval a závisel na tom jeho život, ale proto, že si to může dovolit! Nemá hluboko do kapsy, a když na tom bude trvat, zajede si třeba na Kanárské ostrovy! Václav Truneček je dneska někdo. To musí uznat každý!

Děda věc ovšem značně zjednodušoval. V městě, kterým projížděl, nesklízel zdaleka jen obdiv. Bába Tyrpeklová, která ho zahlédla za sklem žigulíka, na něho například vyplázla jazyk.

"Že se nestydíš, ty kůze líná!" houkla za odjíždějícím automobilem. "Kam to máme okna, když každej darmošlap může ze sebe beztrestně dělat honoraci! Takový, jako seš ty, by měli nahnat do pracovních táborů a nechat jim štípat dříví nebo hasit vápno! Prej si jede do lázní! Kdybych neměla patálie s pravopisem, tak bych tu nestydatost sepsala do novin! Nebo do televize! A klidně bych to podepsala jako pobouřená důchodkyně! Takový věci mají nebejt, to mi nikdo nevymluví. Takovej dědek nepatří do lázní, ale za katr! To dám každému písemně!"

Ještě jednou vyplázla jazyk, ačkoliv dopravní prostředek byl dávno z dohledu. Právě totiž míjel Melichara, pletoucího pometla. Ani jeho však pohled na vyfintěného Trunečka nijak nenadchl.

"Málo platný," mumlal Melichar nad březovými pruty, "na světě není žádná spravedlnost. Tady člověk dře jako nevolník a má z toho houby s octem! Jím jako vrabec a piju ještě míň. Žádným kratochvilím a untrholtům neholduju. Jsem umírněnej a za ženskéjma neběhám. A co z toho mám? Podívejme se na Vendu Trunečka! Marná sláva - ten pacholek nedělácká se dovedl narodit! Ožení se s mladou holkou a užívá si jako nějaký mladík. Je to hanba, ale může to bejt docela příjemný. Aby se posilnil na ty prostopášnosti, vysedává celé dny v cukrárně a cpe se samejma lahůdkama. No, a teď dokonce jede, mizera jeden, do lázní! Ten má tak zapotřebí léčebnou péči! Od toho flákání přece nemůže bejt nemocnej, to dá rozum! Ale kde jsou prachy, tam si člověk může dovolit všechno! I Karlovy Vary. Já se vsadím, že to tam ten všivák pořádně roztočí! Chybí mu skromnost a smysl pro pořádek, takže tam udělá ještě ostudu celému našemu městu! Bude samá ženská a kdo ví, co ještě! Hambář hambatá! To já takový štěstí nemám!"

Žigulík mezitím opustil město a zamířil hbitě ke karlovarské silnici.

"Teď už to, dědo, půjde jako po másle!" sliboval Kavan. "Než se nadějete, budete se válet v hotelu!"

"Já - a válet se?" div se neurazil děda. "To mě teda špatně znáte! Nejedu se povalovat, ale léčit a poznávat nový prostředí."

"To je naprosto v pořádku," přikývl Kavan. "Doufám jen, že nezapomenete na noční život. Vyrazit si do baru a pořádně se rozšoupnout - to je, přiznám se vám, můj sen, který se mi ještě nevyplnil."

"Mně taky ne," děl Truneček, "a myslím, že nemám čeho litovat. Flámování není nic pro mne, jelikož rád spím. Kdysi, když jsem dělal portýra v kabaretu, jsem dostal nabídku dělat šatnáře v baru U růžové piksly. Nóbl podnik - bylo tam ledacos k vidění. Já jsem však odmítl."

Věno, říkal jsem si, to by mohlo špatně dopadnout. Ráno budeš rozespalej, zaměníš panstvu kabáty a maléru se nevyhneš! Asi by to bylo tak dopadlo. Kdepak, myslivečku, já nejsem pro velikej svět stavěnej. Talent bych možná měl, ale odjakživa mi byla bližší postel než taneční parket. I tak jsem si užil ažaž!"

"V posteli?"

"V posteli i mimo ni. Jak osud chtěl."

"No," usmál se lesní. "Teď si na osud nemůžete stěžovat!"

"Taky si nestěžuju!" souhlasil děda. "Právě totiž proměňuju svou životní šanci. To je taková výjimečná příležitost, která se jednou nebo dvakrát za život naskytne každému. Jenomže lidi se jí většinou leknu a místo aby popadli štěstí za pačesy, nepochopitelně váhají a tak svou velkou šanci propasou. Než se nadějou, jsou zase uprostřed všedního života, kterej s nima mlátí ode zdi ke zdi."

"Což se vám stát nemůže."

"Nemůže, protože jsem svý životní příležitosti stanul tváří v tvář v pokročilým věku, když jsem už dostatečně rozumnej a uvážlivej. Kdybych zaváhal, byl bych dneska v blázinci nebo v domově důchodců. Ale já jsem se okamžitě rozhodnul jako generál uprostřed veliký bitvy. Proto jsem se taky vyšvihl a dožiju svůj život v naprostý spokojenosti."

(44)

Za dvě hodiny byli v Karlových Varech, kde Kavan zařídil vše potřebné. Zavedl dokonce dědu i s kufry až do jeho pokoje.

"Můžete si tu trochu odpočinout a počkat na svého spolubydělce," řekl, "nebo si zatím prohlédněte Karlovy Vary."

"Děkuju, myslivečku," děl Truneček, "za všechno, co jste učinil pro starýho člověka. Přeu vám, abyste dobře dojel a neudělal si z auta harmoniku. Ale hlavně a především: pozdravujte moji sladkou a milovanou Lindu a vyřídte jí, že s mou věrností může napevno počítat!"

"Bude nesmírně potěšena," míní Kavan, "i když vám sotva oplatí stejnou mincí. Tak, dědo, za tři neděle na shledanou!"

Odkvačil a pacient osaměl v příjemném a komfortním dvoulůžkovém pokoji. Zabral postel, která se mu zdála výhodněji položena, a pak se postavil k oknu. S výhledem byl spokojen. Díval se do tiché, postranní ulice, vedoucí ke kolonádě. Koukání ho však dlouho nebavilo.

Věno, oslovil se měkce, nepřijel jsi do lázní, abys tvrdnul v ponurý kobce a díval se na okolní svět oknem. Krom toho už jsi dlouho nepojed nic sladkýho!

Přičíslnil si několik šedivých vlasů a vyšel, jak nejdůstojněji dovedl, z hotelu. Rozhlédl se, vtiskl si do paměti jméno

léčebného objektu a zamířil do frekventovanějších částí města.

Pochoduješ po místech, kudy kráčeli kdysi věhlasní mužové tohoto světa říkal si přitom. Sám Otec vlasti Karel IV. si sem s oblibou jezdil léčit vyhřezlý plotýnky, a jelikož mu zdejší voda dělala dobře, dal lázním královskéj statut. Z feudálů se zde ještě vyznamenal Petr Veliký, kterej střílel do terče a jaksi navíc zastřelil i místního občana, kterej se bujaře radoval z carova střeleckýho umění. Velmož se totiž domníval, že si z něj rozjásanej chlapík dělá šumpnággle. Ale nejezdili sem jenom monarchové! Těch umělců co zde přebývalo! Takovej Goethe! Číst se ten chlap nedá, já už to kolikrát zkoušel, ale zato má nesmírnou uměleckou úroveň. On psal - stejně jako Drda - o čertech a na stará kolena se zamiloval do mladý holky. V tom se zase podobá víc mně než Drdovi. Až na to, že já jsem měl v té lásce víc štěstí a díky tomu si žiju jako to prase v žitě. O mně se ovšem nebude po letech nic vykládat, protože nejsem slavný. V umění jsem se zkrátka neuplatnil. A hele, už jsem na kolonádě!

Děda radostně poposkočil a vmísil se mezi dav, který zde halasně proudil a usiloval o vylepšení svého zdravotního stavu. Toalety dam i obleky pánů byly na úrovni.

Kdepak Vary! napadlo dědu. To není místo, kam by jezdili nějací šupáci! Kdyby se tady před tím vřídlem posadil Melichar a pletl pometla, tak ho v tu ránu odvezou na záchytka. Pokud tu ovšem nějakou mají! Ale proč by neměli? Přece se tady nepije jenom léčivá voda! Jenkote, mankote - kdopak je támhle ten chlápek? Toho přece znám!

Děda nasadil přátelský úsměv a chystal se oslovit povědomého muže. Včas se však zarazil. V posledním okamžiku si totiž uvědomil, že tu tvář zná z televizní obrazovky. Byl to herec Voráček, známý představitel charakterních rolí.

No, to se podívejme! kroutil hlavou děda. To se tu scházíme samý capacity! Kdo by si pomyslel, že takovej génius jako Voráček má špatný zažívání! Nebo že ho bere žlučník! Ale s tím se nedá nic dělat, v tomhle punktu je na světě spravedlnost. Zdraví má každéj akorát jedno, a když ho prohejří, nikdo mu ho nenahradí. Můj spolužák Jetel flámoval a ve čtyřiceti letech byl na kozím mlíku. Pozdě bycha honil. Měl štěstí, že ho přejel autobus, jinak by se dožil smutnejch konců. Kdo ví, jak je na tom ten Voráček. Uculuje se, ale připadá mi nějaký zelený! Aby neměl nadranc játra!

Voráček se ztratil v davu a děda začal pátrat po dalších známých tvářích. Poznal ještě televizní hlasatelku Caplíčkovou a meteorologa Drozda, který se při svých brilantních předpovědích počasí jen málokdy zmýlil o víc než o patnáct stupňů. U několika dalších lázeňských hostů si už děda nebyl podobou zcela jist a nevěděl přesně, kam by je měl zařadit. Zato si ale všiml, že lidé kolem něho hovoří různými jazyky.

To je namouduši jako v Babylóně! podivoval se. Takovejch cizozemců na jedny ulici! Škoda, že nerozumím, o čem si mezi sebou vykládají. A taky mě mrzí, že jim nemůžu povědět tu zajímavou historku o Petru Velikým, kterou jsem si přečetl v nedělní příloze novin! Ale co se dá dělat, teď už nedostatky ve vzdělání nedoženu!

Pak dědu napadlo, že by měl ochutnat vodu z léčivého pramene. Vzápětí však tento impuls se vší rozhodností zavrhl. Je to odporně slaný, ušklíbl se, a navíc projímavý. Takovej sebevražednej experimentům se podrobovat nebudu! Tyhle minerální vody jsou horší než oukrop báby Tyrpeklový!

Sotva odmítl slané, dostal okamžitě chuť na sladké. A uvědomil si, že právě stojí před luxusní cukrárnou, s níž se ta Doliňáková v jejich městě nedá vůbec srovnávat. Mlsně se olízl a vstoupil dovnitř, aby poprvé ochutnal slastí, které mu může lázeňské místo poskytnout.

(45)

Když se děda vrátil do hotelu, byl již jeho spolubydlicí na pokoji. Přísně vyhlízející suchý čahoun na přichozího pohlédl, dle svého názoru vlídně, a pravil:

"Mojmír Bolehlav, důchodce. Diagnóza: vleký zánět žlučníku."

"To vás lituju," řekl děda, "žlučník je prevít. Já jsem Truneček."

"A nemoc?"

"Od každý trochu. Ale jsem otlučený od života, že sotva stojím na nohou."

"V tom případě si raději sedněte," poradil mu čahoun. "Nepřijeli jsme do lázní, abychom si své potíže ještě zhoršili."

"Taky si myslím," posadil se děda. "Nejvíc ze všeho mě dojde, když v lázních někdo umře. Zaplatí, chudák, za léčení hříšný peníze a pak ho přivezou domů bradou vzhůru!"

"Někdy si to ovšem takový člověk zavíná sám," domníval se Mojmír Bolehlav, "protože zanedbává procedury a věnuje se zálibám, které s léčbou vůbec nesouvisí. Slyšel jsem, že se vyskytují i individua, jež vyhledávají fyzicky náročné radovánky, potulují se po tanečních zábavách a navazují známosti s osobami opačného pohlaví."

"Taky se mi něco takovýho doneslo," přikývl děda, "ale nás dvou se podobný zvrácenosti asi netýkaj. Co se mne týče, přišel jsem si do Karlových Varů upevnit zdraví."

"Já rovněž," děl spolubydlicí, "už proto, že jsem v lázních poprvé."

"Asi jste byl až dosud zdravý jako řípa!" mínil děda.

"Tak to se tedy velice mylíte!" zvedl ukazovák Bolehlav. "Nikdy jsem se netěšil pevnému zdraví a žlučník mě týrá již dobrých třicet let. Nemohl jsem se však vzdálit z domova."

Děda udiveně potřásl hlavou.

"To je tak," vysvětloval čahoun, "byl jsem až do loňského podzimu ženat. Měl jsem hezkou, elegantní ženu, která se jmenovala Markéta. Markéta Bolehlavová. Opustit ji - to by znamenalo uvést do pokušení její mravní zásady a trestuhodně zkoušet její věrnost."

"Milostivá byla zřejmě příliš temperamentní!" hádal děda. "Znal jsem celou řadu podobnejch případů."

"Markéta nebyla temperamentní," odmítl dědovu domněnku Bolehlav, "a nikdy jsem u ní nespátřil ani náznak nějaké koketérie. Musím se přiznat, že vina byla na mé straně. Přes dvacet let jsem se léčil u psychiatra Berušky na chorobnou žárlivost. Marně!"

"Podívejme se!" zasl děda. "Kdo by si pomyslel, že jsou na světě taky takový divný nemoci!"

"A již celou řadu století, milý pane!" poučil ho Boleslav. "Nebo snad neznáte tu klasickou Shakespearovu hru o

Othellovi, mouřenínů benátském? Tento - jinak charakterní a ušlechtilý člověk - uškrtil svou manželku pro pouhé podezření z nevěry."

"A kolik za to vyfásoval?" zajímalo dědu. "Provaz nebo doživotí?"

"To už ve hře nestojí," zklamal ho čahoun. "To není žádná soudnička, ale drama se závažným mravním posláním. Jeho obsah je hluboce pravdivý a já jsem si sám na sobě ověřil, že žárlivost může v člověku roznítit agresivitu nebývalé intenzity!"

"Já si zase myslím," soudil děda, "že k tomu, aby chlap uškrtil ženskou, ani nepotřebuje žárlit. Mne dovedla nebožka tak rozčítit..."

"Nebožka?" zamumlal Bolehlav. "Takže vy jste také vdovec."

"Ani nápad!" bránil se Truneček. "Jakejpak vdovec? Novomanžel!"

Bolehlav zalpal po dechu, ale děda už tahal z kapsy Lindinu fotografii.

"Tady se podívejte," pravil. "Tohle je má zákonitá manželka. Za dva měsíce jí bude třiaadvacet."

"Proboha!" vyvalil oči čahoun a zatvářil se, jako by se právě o něho pokoušel opět žlučnickový záchvat. "Co jste to, člověče, udělal?"

Děda zůstal ledově klidný.

"Milej pane," řekl, "láska si nedá poroučet a kvete v každém věku. Řada velikanů se oženila ještě na smrtelný posteli. A jak si polepšili!"

"To je absurdní," mračil se Bolehlav, "a odporuje to zdravému rozumu. Ta dívka by klidně mohla být vaší vnučkou!"

"Kdyby jí byla," uvažoval děda, "zřejmě by na mne nebyla tak hodná. Pošklebovala by se po mně a vyhazovala mě z baráku. Vadil bych jí tak, že by mi nemohla přijít na jméno. Ale Linda, milej pane, to je docela něco jiného! To není ženská, nýbrž anděl! Ta se ve mně vidí a přijímá mě zbytek života, jak jenom může."

Mojmír Bolehlav se zatvářil nedůvěřivě.

"Vy zřejmě na všechno nahlížíte z hlediska běžné praxe," pokračoval děda s převahou, "a lidský vztahy hodnotíte podle toho, co vidíte kolem sebe na ulici. Jenomže mezi lidmi se může stát ledacos. Víme přece, že kráska se zamilovala do šeredného zvířete, tak proč vás udivuje, když si mladá, hezká holka vezme dědka?"

"Mne to neudivuje, ale šokuje," zavrčel Bolehlav, "protože to je nepatřičné. A nechodte na mne s kráskou a zvířetem, protože to je pohádka. Nakonec byste mi tady mohl vykládat o perníkové chaloupce. Ale vraťme se, prosím, k podstatě problému!"

(46)

Mojmír Bolehlav se nemohl vzpamatovat a ustavičně kladl dědovi nové kontrolní otázky. Jeho duševní rovnováha byla značně narušena. Prohlížel si dědu ze všech stran a stále nemohl najít důvod, jímž by tento staroch upoutal a okouznil půvabné, mladistvé stvoření.

"Zřejmě jste hodně bohatý," usoudil posléze.

"Já?" vykřikl děda potěšeně. "To se vám teda povedlo! Do svatby jsem žil v tom nejmizernějším podnájmu, jaké si vůbec dokážete představit. Výše mého důchodu totiž není zdaleka astronomická. Necelejch jedenáct stovek. Nuzoval jsem a vytloukal akorát klín klínem. Líhal jsem na tvrdém, ušmudlaném kanapi. Nebejt my milovaný Lindy, kdo ví, jak bych dopadl!"

"Ale to přece není možné!" zanaříkal Bolehlav. "Vy, to jest očividné, nejste žádný génius, který by okouzlit citlivou dívku silou svého pronikavého ducha! Nechci vás podceňovat, ale nezdá se mi, že byste patřil k intelektuálním špičkám! Slova volíte prostá a máte dokonce sklony i k vulgarismům."

"Zato mám dobrý srdce," upozornil ho děda, "a je na mne spolehnutí. To je v dnešní době devíza!"

"Možná," mumlal Bolehlav, "ale ani to není pro mne patřičně vysvětlení. Navíc se mi zdá, že si ze mne děláte legraci!"

"Já - a legraci?" zalkal Truneček. "Takový špatnosti vůbec nejsem schopnej. Kdy já jsem se naposled zasmál! Mně se zdá, že v obecné škole, když Kadlus nastavil Vitouškovi nohu a ten si, chudák, vyrazil o lavici dva zuby. Jináč už se v mém životě nic veselýho nepříhodilo. Já měl smutnej život, pane Boleslav!"

"Bolehlav!"

"No vidíte. Tak my budeme bydlet na jednom pokoji. Nevadí vám, že v noci chrápu?"

Mojmír Bolehlav se zaškaredil.

"Nic příjemného," řekl, "divím se, že vám to vaše mladistvá choť trpí!"

"Protože mě miluje!" triumfoval děda. "A láska, jak známo, překlene mnohá úskalí. Ostatně - my se v noci mnoho nenaspíme. Já jsem totiž děsně vášnivej!"

Bolehlav se zamračil: "Ve vašich letech?"

"Teprve teď jsem tomu přišel na chuť!" tvrdil děda. "A taky to náležitě vychutnávám. Strašně lituju chlapy, který už jsou po šedesátce vyřízený! Doufám, že vy mezi ně nepatříte!"

Bolehlav se zamračil ještě víc.

"To není otázka chtění nebo schopností," procedil mezi zuby, "ale především morálky. Nedávno jsem ovdověl. Cožpak se hodí, abych tak záhy..."

"Hodí, nehodí," pravil děda. "Ve vašem věku nesmíte moc váhat. Liknavost je smrtelný hřích. Já vám nechci mluvit do soukromých věcí, ale jestli si na tomhle světě chcete ještě trochu užít, tak se nesmíte uzavírat do vzpomínek!"

(47)

Mojmír Bolehlav byl vzrušen do té míry, že nepopřál dědovi ani klidný spánek. Dříve než mohl novomanžel začít spokojeně chrápat, spustil:

"Ještě něco mi musíte, pane Truneček, vysvětlit! Máte mladou ženu, no prosím! Snad k vám chová i nějaké ušlechtilé city. Zdá se mi to málo pravděpodobné, ale prosím - nemohu to zcela vyloučit. Jenomže - jak je tomu u vás? Cožpak je

normální odjet od takové žínky na delší dobu do lázní? To vůbec nepochybujete o její věrnosti?"

"Pochybuju, nepochybuju," obrátil se na posteli děda. "To není vůbec podstatný. Já jsem tady a ona tam. Její chování nemůžu přece ovlivnit a tudíž na ně nemyslím."

"Ale cožpak to jde?" vyjekl Bolehlav. "Já jsem kvůli tomuto problému trpěl celý život jako zvíře!"

"Jste holt jiná povaha," protahoval se na posteli děda. "A hlavně máte nedostatek mužského sebevědomí. Chlap, který si váží sám sebe a ví o svých kvalitách, si nemůže myslet, že mu ženská při první příležitosti nasadí parohy!"

"To je pouze vydedukovaná konstrukce," zlobil se Bolehlav, "která může uspokojit povrchní nadutce a nafoukance. Reálně uvažující muž je naproti tomu ustavičně smýkán nejistotou. Žena je křehké stvoření, a nelze jí proto slepě důvěřovat. Nikdy nevíte, čeho je schopna, a nikdy také nemůžete předvídat, k čemu se právě chystá."

"No tak vidíte!" zavrčel děda. "Takovej je život a vy to nezměníte!"

"Ale copak je možné k tomu mlčet a pouze nečinně přihlížet?" zazmítal sebou žárlivý čahoun. "Lze od charakterního člověka očekávat, že se uchýlí do bezmocné pasivity a nepokusí se ani v nejmenším nějak ovlivnit daný stav věcí? Já prostě něco takového nedokážu! Po celou dobu svého relativně šťastného manželství jsem byl neustále ve střehu. Jak jsem se od své ženy vzdálil, už mě napadaly ty nejstrašnější myšlenky. Ve svých představách jsem ji vídal v těch nejchoulostivějších situacích. Vzlykala rozkoši v ohnivém milencově objetí a páchala ty nejotřesnější nestydatosti! Trpěl jsem, skřípal zuby a tloukl hlavou o stěnu, abych ta hrůzná vidění alespoň na chvíli zaplašil. Marně! Erotické představy, v nichž má žena hrála nezastupitelnou úlohu, se ustavičně vracely, a její pobuřující vilnost triumfovala a neustále mi defilovala před očima. Obvykle jsem to dlouho nevydržel. Prchal jsem ze zaměstnání, ze služební cesty i odjinud, abych ji při provozování těchto nepřistojností překvapil. Nikdy se mi to však nepodařilo. Má podezření se nikdy neukázala být opodstatněná. Přesto jsem ve svém úsilí nepolevoval. Říkal jsem si, že jsem neuspěl pouze díky manželčině svrchované rafinovanosti a její výjimečné schopnosti zatajit své temné sklony."

"No nazdar!" zívá děda. "Soužití s váma muselo být hotovou rozkoší!"

"Vystupňoval jsem tuto svou aktivitu tak, že jsem se nakonec zhroutil," pokračoval Bolehlav, "a dostal se do péče známého psychiatra Berušky. Ten mé manželství analyzoval tak znamenitě, že jsem ho upřímně obdivoval. Ale pomoci mi nemohl. Žárlivost byla ve mně tak zakořeněna, že vlastně spoluvytvářela mou osobnost. Kdybych přestal žárlit, nebyl bych to už já!"

"A co vaše žena?" zeptal se děda. "Ta se nezhroutila?"

"Celkem devětkrát," řekl smutně žárlivec. "Šestkrát se pokusila o sebevraždu. Přesto jsem přesvědčen, že mě vroucně milovala. A myslím, že plným právem! Vždyť jsem se chtěl pouze ujistit o její ctnosti a pevném morálním profilu!"

"A co kdybyste ji byl s někým načapal?" zajímalo dědu. "Co byste jí udělal? Zabil byste ji?"

Bolehlav usilovně přemítal.

"Tím si právě nejsem jist," vzdychl nakonec, "protože nejsem právě násilnický typ. Nezabiju ani králíka, natožpak vlastní manželku. Mám spíše obavy, že bych v tomto směru naprosto selhal. Zřejmě bych se rozplakal."

Děda byl očividně zklaman.

"Tak proč jste vlastně tu šaškárnu provozoval?" osopil se na atypického Othella. "Cožpak to takhle mělo nějaký smysl? Brečet jste mohl i bez dopadení pachatele!"

Bolehlav zlostně blýskl očima.

"Vám je to patrně k smíchu," zavrčel, "ale jednou poznáte, že jsem měl pravdu. Když muž nestřeží věrnost své ženy jako oko v hlavě, obvykle na to doplatí. Vy jste zřejmě rozený flegmatik a se závažnými problémy si nijak nelámete hlavu. Namlouváte si, že se vám nic nemůže stát. Ale to jste na velkém omylu, pane! Já bych vám to nepřál, ale jednoho dne se může přihodit, že vám ta vaše třiatřicetiletá krasotinka bude nevěrná! A potom si vypláчете oči!"

(48)

Mojmír Bolehlav nepatřil k lidem, kteří v sobě dovedou udržet nějaké tajemství. Spíše naopak. Ve svém okolí doma byl považován za vyloženou drbnu. Zejména od chvíle, kdy ovdověl, věnoval roznášení senzačních zpráv značnou část svého nepřilíh drahocenného času. Proto se nelze divit tomu, že během jediného dne seznámil několik desítek, ne-li přímo set, lehkých i těžších pacientů ústavu s nerovným manželstvím dědy Trunečka.

"Opravdu to nemohu pochopit," říkal každému, "protože můj spolubydlící není žádný demonický typ, boháč, ani oslnivý intelektuál. Něco však v sobě musí mít, protože ta jeho dívka je vyložená krasavice!"

Zasluhou pana Bolehlava se stal děda populární karlovarskou osobností a kdekdo spěchal, aby si ho prohlédl.

Zejména dámy překypovaly zvědavostí. Okukovaly ho a dohadovaly se, čím asi tento omšelý staroch dovedl okouzlit mladou atraktivní ženu. Co se asi skrývá za tím nenápadným zevnějškem a unylou šedí jeho projevu? Že by tento muž byl utajenou sexuální sopkou, jejíž děsivá exploze zničí celé okolí? Nebo snad divokou, rozvodněnou řekou, která smete vše, co se jí postaví do cesty? Dědouchek na to sice vůbec nevypadal, ale kdo ví?

Mojmír Bolehlav přitom ovšem taky nepřišel zkrátka. I on se stal důležitým a vyhledávaným mužem. Byl o případu informován z první ruky a jeho mínění se přejímalo téměř jako četba literatury faktu. Zato děda Truneček neměl o ničem ani ponětí. Samozřejmě mohl ledaco vytušit, ale nebyl právě duše příliš citlivá. Ve svém životě přežil už tolik ostud a projevů nemístného zájmu, že se mu téměř všechno zdálo normální. Nyní ho také nic neznepokojovalo a cítil se velice dobře. Prohlídky i první procedury absolvoval bez zvláštního vzrušení. Jen občas pohlédl netrpělivě na hodinky, aby posoudil, kdy už se dostane do cukrárny.

A právě v takové chvíli, kdy už jeho tužba měla přejít v blaženou skutečnost, se k němu přičítal vzrušený Bolehlav.

"Příteli," vyhrkl, "sedím u stolu s dvěma roztomilými dámami. Obě jsou vzdělané a šarantní vdovy a obě by vás rády poznaly!"

"Mne?" podivil se děda. "Jsem starší, ošklivější a ještě k tomu ženatý. Nepleťte si mne snad s nějakým hercem?"

To Bolehlav rozhodně popřel.

"Vyprávěl jsem jim o vás," přiznal se, "a zřejmě jsem vás vyličil tak, že to vzbudilo jejich zvědavost."

"Ale pane Bolehlave," mračil se děda, "co mi to děláte? Já tadyhle bažím po špetce klidu a vy za mnou přijdete s nějakýma bábama!"

Nicméně se dal přemluvit a následoval svého spolubydliče ke stolu v rohu jídelny. Byl představen dámám, které si přízvisko báby rozhodně nezasloužily. Ženy v nejlepších letech a náležitě udržované nesly jména Soudková a Filiónová. Paní Soudková byla širší než delší, ale kupodivu jí to slušelo. Navíc se nepochybně líbila Mojmiru Bolehlavovi, jemuž zřejmě ani trochu nevadilo, že dámu převyšuje o dvě až tři hlavy. Zato paní Filiónová byla souměrná, decentní a všestranně přitažlivá. Dalo by se dokonce říci i sexy. Měla kouzelný úsměv, vlastní zuby a její veliké hnědé oči si živě a se zájmem prohlížely okolní svět. Dědovi se okamžitě zalíbila.

(49)

Paní Filiónová byla vdovou po podplukovníkovi. Pozнала se s ním před třiceti lety na Petříně. Tehdy však byl ještě v hodnosti poručíka. Mezi mladými lidmi vzplála velká láska, která vyvrcholila svatbou a dlouholetým manželským soužitím. Žádné štěstí však netrval věčně a podplukovník Filión zesnul před necelým rokem na opakovaný infarkt myokardu. Dojatě posmrkávající paní Filiónová dávala přítomným kolovat jeho fotografii.

"Byl to hodný člověk," tvrdila, "a choval exotické plazy. Po jeho smrti jsem je věnovala do školního terária v Invalidově ulici."

"To já se hadů bojím," oťrásl se děda, "ať jsou exotický, nebo ne. Ze zvířat mám rád akorát psa a papouška."

"A co kočky?" otázala se potměšile tučná paní Soudková.

Děda pochopitelně tuto náarážku nepochopil.

"Kočky jsou falešný," řekl rozhodně, "a v noci dělají rámus. Nejhorší ze všeho je, když tahají myši do bytu!"

"My jsme měli myši plná vivária," vzpomínala paní Filiónová. "většinou těch bílých. Myši jsou totiž pochoutkou exotických plazů."

"Ona takovou myš sezobne i slepice," mínil děda, "a nemusí být ani exotická. Ale co je mi do toho - já si dám raději rakvičku se šlehačkou!"

"Sladké provokuje žlučník k zvýšené činnosti," upozornil káravě Bolehlav, "a mohou z toho pojit dalekosáhlé komplikace a patálie. Já jsem byl jednou na pouti s nezletilým synovcem a pozřel jsem tam něco tureckého medu. Záchvat, který potom následoval, bych nepřál ani největšímu svému nepříteli!"

"Já jsem měla největší záchvat po srněm na smetaně," vzpomínala paní Soudková. "To už jsem myslela, že je po mně!"

"Já nesnáším smaženiny," prozradila na sebe paní Filiónová, "ale jinak se neodříkám ničeho. Mohu jíst sladké, kyselé i navinulé."

"Důležité je být ustavičně ve střehu," radil Bolehlav, "a pozorně sledovat, co nám vlastně škodí. Můj představený doktor Korbunas byl například alergický na ředkvičky."

"Bez ředkviček se klidně obejdu," chlubil se děda, "ty v mém životě nehrajou žádnou roli."

"A co ženy?" uchichtla se paní Soudková. "Bez těch byste se taky obešel?"

"Kdyby mi je lékař zakázal, nemohl bych nic dělat," odpověděl děda. "Doktory já poslouchám, protože nejsem sebevrah a věda je věda."

V naší ulici bydlel alkoholik Slanec a ten měl takovou cirrhosu jater, že dočista zčernal. Vypadal jako student z rozvojové země po padesáti letech. Doktor Paderlík mu říkal: Pane Slanec, už ani slzu alkoholu! Jinak si dejte tisknout parte! Ale kdepak Ferda Slanec! Pil dál a po láhvi myslivecký dostal delirium tremens. Viděl myši, žáby, pavouky a všechny možné zástupce z říše hmyzu, až mu z toho nakonec puklo srdce. Doktor Paderlík měl pravdu a budejť by taky ne, když studoval takový léta na Karlovy univerzitě!"

"I doktoři se mohou mýlit!" upozornil ho Bolehlav. "Jejich diagnózy nemusí být vždy přesné. Je-li třeba, doložím svůj názor četnými faktickými příklady."

A také doložil. Přidala se paní Soudková a po ní i paní Filiónová. Dostanou-li se čtyři lážeští pacienti do debaty o chorobách, není naděje, že nějak brzy skončí. Děda si s hrůzou uvědomil, že jeho pravidelný zlatý hřeb programu, návštěva cukrárny, je vážně ohrožen.

(50)

Paní Filiónová se ovšem dědovi mimořádně zalíbila. To byl také jediný důvod, proč se dal posléze přemluvit k návštěvě společenské místnosti, kde vyhrávala k tanci kapela Vulkán. Samozřejmě měl jako ženatý člověk odolat, ale neučinil to. Ačkoliv by se slušelo, aby si v pokoji četl hodnotné knihy, nebo snad s ostatními pacienty sledoval televizní program, souhlasil s návštěvou čehosi, co se nápadně podobalo bujně tancovačce. Mojmir Bolehlav, který mohl oči nechat na paní Soudkové, horlivě rozptyloval poslední dědovy zábrany.

"Čistému vše čisté," upravoval si před zrcadlem kravatu, "a návštěva tanečního večírku není žádným zločinem."

"Vy jste vdovec," zahučel děda, "a nemáte vůči nikomu závazky. Ale kdyby věděla má Linda, že se chystám strávit večer tak hanebným způsobem, určitě by si vyplakala oči!"

"To je tak citlivá?"

"Co vám mám vykládat! Je to něžněj skleníkovéj kvítek, kterej je třeba chránit před jakýmkoli ofouknutím! Když jsem opouštěl domov, říkala mi: Venoušku, spoléhám na tvůj pevný charakter! Věnuj se léčbě svých neduhů, ale pamatuj, že máš doma věrnou, milující ženu! Víím, že v lázních budeš mít spoustu příležitostí k navázání známostí, ale doufám, že všem pokušením odoláš! To mi kladla Linda na srdce a já, místo abych se modlil před jejím obrázkem, jdu na starý kolena trdlovat!"

"Nedopouštíte se ničeho špatného," chlácholil ho Bolehlav. "Nejdeme přece do nevěstince, ale do společenské místnosti. Budou tam samí slušní lidé a zábava proběhne na vysoké úrovni. Zárukou toho jsou i naše vážené společnosti. Paní Soudková je vdovou po vedoucím zahradnictví."

"To je toho," řekl děda. "Paní Filiónová měla podplukovníka. Dovedete si vůbec představit, co je to za šarži?"
"Nebyl jsem na vojně," přiznal se Bolehlav, "a tak mi v tomto směru chybí správný odhad. Myslím však, že už bychom měli vyrazit. Nemůžeme dámy nechat čekat!"
"Dámám čekání nikdy neuškodí," rozhodl děda, "a my se k nim nesmíme hrnout jako nějaký pubertáči. Jsme zkušený a světem protřelí pardálové. Podle toho se musíme taky chovat!"
Nicméně Mojmír Bolehlav byl jako na jehlách, stále se česal a upravoval si oděv. Děda se nad ním posléze smíloval.
"Pojďte," houkl, "nebo vás z tý nervozity vezme žlučový záchvat a já budu mít dvě ženské na krku. To už by na mne bylo přece jen trochu moc!"

(51)

Večer se opravdu vydařil. Dlouhý Bolehlav uchvátil volný stůl nedaleko parketu a jako kvočna k němu přivedl ostatní.
"To je báječné!" jákala paní Soudková. "Vybral jste, pane Bolehlave, to nejhezčí místo v sále!"
Mojmír Bolehlav byl potěšen a mumlal, že se v takové situaci vyzná. Býval kvalitářem, a tudíž se od nikoho nedá ošidit. Dědovi bylo celkem jedno, kde sedí, ale zato ho zaujaly dvě pozoruhodné věci. Za prvé: číšník roznášel kromě pokrmů a nápojů také bohatě zdobené moučníky. Dokonce si bylo možno objednat i Sacherův dort se šlehačkou! Druhým potěšujícím zjištěním bylo, že paní Filiónová ve večerní toaletě je ještě půvabnější a přitažlivější, než byla před několika málo hodinami.

"Milostivá paní," vysekl jí děda poklonu, "vy račte bejt jako filmová hvězda a váš oslnivý půvab způsobí, že budu za chvíli jako ten Jan Žižka z Trocnova."

"Lichotíte mi, pane Trunečku," usmála se paní Filiónová, "ale přesto mě to od vás těší, protože vy se v ženách vyznáte!"

"Ještě víc se vyznám v dortech," pochlubil se děda, "a kdyby v televizi vyhlásili soutěž ve znalosti cukrářských výrobků, tak bych se od hodiny přihlásil. Táhle například nese pingl malakov. Moučník světový úrovně. Můžu vás pozvat?"

"Myslíte, že si mohu dovolit zhřešit?" zeptala se koketně. "Mám třičtvrtě kila navíc!"

"O tom bych vůbec nemluvil," uklidňoval ji, "hlavně, když vám chutná. Ve světě jsou rozličný zhoubný choroby, ale dvě z nich jsou nejstrašnější - nespavost a nechutenství."

Přemluvil ji velice snadno a zavolal číšníka, u něhož udělal mohutnou objednávku. Bolehlav s paní Soudkovou se nepřidali. Volili jídla méně nápadná, ale také méně nebezpečná.

"Ono se říká," vykládal děda, "že po sladkém člověk přijde o chrup, ale to je pustej tlach. Já ve svém pokročilém věku mám ještě čtyři vlastní zuby, jeden hezčí než druhý. Tyrpeklová sladký nebaštila a měla dásně jako vymetený."

"Kdo je to Tyrpeklová?" zajímalo paní Filiónovou.

"Jistá dáma z vysoký společnosti," vysvětloval děda, "o který bych se tady moc nerad bavil!"

"Ublížila vám?"

"Mně ženy ubližovaly celý život!"

"Ale nezanevřel jste na ně," vydechla, "dokonce prý jste se oženil s mladou dívkou!"

Nyní napnula uši i paní Soudková.

"Rozumnej člověk nekouká, kdo je starší a kdo mladší," rozumoval děda, "ale hledá spřízněnou duši. Jakmile nejsou společný zájmy, není naděje na kloudný soužití. Když má jeden rád sladký a druhý kyselý, to pak jsou konflikty na denním pořádku."

Chtěl pokračovat, ale naštěstí číšník právě přinášel talíře s dorty. Děda se olízl jako vlčák nad biftekem.

"Milostivá paní," pravil slavnostně, "račte si štrejchnout! Jsme ve světových lázních a tady to neberou na hůl. To já poznám na první pohled."

"Není nad to," děla paní Filiónová, "když má člověk to štěstí, že může stolovat se znalcem."

"Každý rozumí něčemu jinému," řekl skromně děda. "Někdo dortům a jiné zase známám. Takovej lidem říkáme filatelisti. My, na rozdíl od nich, máme tu nevýhodu, že si dorty nemůžeme lepit do sešitů. Na druhý straně oni zase na ty známky jenom koukají a na jejich zblajznutí nemůžou ani pomyslet!"

"Také by to byl hřích," ozval se Mojmír Bolehlav, "pozřít modrého Mauritia, který má cenu několika miliónů dolarů! Nezdá se vám?"

(52)

Orchestr Vulkán bylo unylé trio, jehož produkce přítomným nicméně vyhovovala. Návštěvníci společenské místnosti patřili většinou k starší, opotřebovanější a životem usmýkanější generaci, která dávala přednost plačtivým šlágrům před hlučnými a rasantními hity současnosti. Ploužení po parketu bylo také pro pacienty daleko zdravější než rytmické pohopsávání a kříšení bývalé zdatnosti.

"Smím prosit?" uklonil se Mojmír Bolehlav před paní Soudkovou.

Baculatá dáma se šťastně usmála a vrhla se dlouhánovi do náruče. Schoulila svou naondulovanou hlavu těsně nad jeho solar a začala tančit ještě dříve, než dorazili k parketu.

Děda s paní Filiónovou osaměli. Dojídali dorty a usmívali se jeden na druhého. Paní Filiónová s úspěchem předstírala, že je unášena tklivými tóny hudby.

"Hezky hrají," zašeptala. "Nezdá se vám?"

"Copak o to," řekl děda, "šťávu to má. Já mám rád, když muzika umí člověka chytnout za srdce."

"Ano!" souhlasila. "To je ten správný výraz. Hudba musí působit na cit. Já jsem v tomto směru velice vnímavá."

"Já taky!" přikývl děda. "A to už od ranýho dětství. Jako malej kluk jsem při písni Osířelo dítě vždycky začal brečet a nebyl jsem k utišení. Jednou dokonce ke mně museli zavolat doktora!"

"Mne zase dojímala Kačena divoká," svěřovala se paní Filiónová. "To, jak ji střelec střelil do boka a ona na potoce

zanechala děti, které nedělají škody, plují po voděnce a napijí se vody, mi mohlo přímo utrhnout srdce!"

"Jste citlivá bytost," pochválil ji děda. "To taková Tyrpeklová živáčka nepolituje!"

"Mému muži bohužel hudba nic neříkala," stěžovala si dáma, "ačkoliv jinak jsme si výtečně rozuměli. Hráli jsme spolu člověče, nezlob se, halmu a z karetních her Veselou vojnu. V umělecké sféře se však manžel nevyznal. Když v televizi dávali Hudbu z respiria, šel obvykle krmit hady."

"Já jsem jednou viděl fakíra, kterej pískal kobře na pišťalu," vzpomněl si děda, "ale pak se ukázalo, že to je podvodník a pochází z Pelhřimova."

"Co vy jste všechno viděl!" obdivovala ho paní Filiónová. "Vás je opravdu radost poslouchat. A co vaše paní? Také miluje hudbu?"

"Copak o to!" přikývl děda. "Na hudbu je jako dělaná. V jednom kuse mi lítá po operách nebo po koncertech. Ta vám zná kdejakou symfonii a nedávno si založila album slavných dirigentů."

"Ušlechtilá žena!" vzdychla paní Filiónová. "A je prý velice mladá!"

"To se nedá popřít," souhlasil děda. "Je to skoro ještě dítě. Nevinný a nezkušený."

Paní Filiónová se chystala k další otázce, ale to se již vraceli ke stolu rozjaření tanečníci Mojmír Bolehlav a paní Soudková.

"Bylo to kouzelné!" tvrdila rozjásaná kulička. "Již dlouho jsem si tak pěkně nezatančila!"

"Já rovněž ne!" přidal se dlouhán. "A že jsem býval nějaký tanečník! S nebožkou jsme se vracívali z veselí až za ranního kuropění."

"A co vy, pane Trunečku," děla paní Filiónová, "vy netančíte?"

"Od té doby, co mi začaly vrzat kolena, jsem s těmahle radovánkami přestal. Člověk si musí umět říct šmytec, i když ho to baví sebevíc. Jinak se jen veřejně zesměšňuje. Kdybych se pustil do tancování, připadal bych si, jako když jdu s klukama cvrkat kuličky."

"To snad je přehnané!" mračil se Bolehlav. "Když vám připadalo normální oženit se s mladou dívkou, proč byste měl zábrany pohybově vyjádřit svou radost ze života?"

"Jak víte, že mám ze života nějakou radost?" zeptal se děda dotčeně. "Já se náhodou v jednom kuse soužím a prožívám hořký chvíle, který neberou konce! Tak proč bych měl, prosím vás, hopsat?"

"A kdybych si chtěla s vámi zatančit já," pípala paní Filiónová, "to byste mi taky dal košem?"

Děda na svou sousedku překvapeně pohlédl.

"Něco takovýho bych si, milostivá paní, nikdy nedovolil. Kdyby to bylo vaše přání, utancoval bych se třeba k smrti!"

"Je to moje přání," zašeptala, "a uděláte mi radost, když mě nenecháte sedět na židli!"

Orchestr Vulkán právě začal hrát tklivý slowfox. Děda si olízl z prstů šlehačku a pak s veškerou obřadností požádal paní Filiónovou o tanec.

(53)

Byl to nesmírně vydařený večer. Děda za sebou vlácel paní Filiónovou po parketu jako pytel chrástí, ale ona zřejmě měla pocit, že se vznáší v nadoblačných výšinách. Moc se toho v životě nenatancovala. Podplukovník Filión byl znamenitým herpetologem, který odchoval mnoho desítek paznijků trnitých, ale na tanec ho nikdo neužil. Neměl hudební sluch, necítil rytmus, a tak si trdlování, jak tanci s oblibou říkal, raději odepřel. Poškozena tím byla pochopitelně jeho žena, která se do náruče křepčících kavalírů dostala jen při májových veselících, nebo když jejího muže v armádě povyšovali. To ovšem nebylo tak často.

Děda Truneček patřil k tanečníkům ve výslužbě, kteří už dávno zapomněli na chvíle, kdy kralovali parketu. Nicméně se nyní upřímně snažil a paní Filiónová mu byla za to vděčná.

"Tančíte skvěle!" tvrdila a myslela to vážně. "Vedete mne opravdu suverénně!"

Dlužno říci, že děda se alespoň suverénně tvářil. Jakkoliv škobrtal, potácel se a přešlapoval s vypětím všech sil, jeho tvář nedávala najevo sebemenší rozpaky.

"Milostivá paní," děl zadýchaně, "vy se vznášíte jako obláček. Kdybych vás nedržel tak usilovně, určitě byste mi ulétěla!"

"Vy lichotníku!" zapýřila se. "A neříkejte mi milostivá paní! Jmenuji se Blažena!"

"Paní Bláza!"

"Třeba. A jestli vám to nebude proti mysli, mohu vám říkat Vášo."

Dědovi to proti mysli nebylo. Spíše by se dalo říci, že se mu to docela líbilo. Svou radost okamžitě demonstroval lepším tanečním projevem. Baletil teď jako na přeborech společenského tance. Narovnal se v zádech, zvedl hlavu a počínal si jako zkušený lev parketu.

"Blázo!" mumlal. "Teď v tomhle okamžiku bych chtěl umřít!"

"Ale Vášo!" pípala. "Proč byste umíral?"

"Protože člověk má umřít ve vrcholným okamžiku svého života," vysvětloval. "Třeba když spatří Neapol, nebo něco podobného. Umřít po dlouhodobém zánětu trojklaného nervu nebo zabloudit v lese, to je hotová mizérie. Ale prožít něco fantastického a hned nato bejt klepnutej pepkou, to je nádhera!"

"A vy prožíváte něco fantastického?"

"To bych řekl! Vy ne?"

"Já taky, Vášo!"

Paní Filiónová okouzleně zírala na dědu a koulela svými velikými očima jako na objednávku. Škoda, že orchestr Vulkán právě dokončil čtyřicet let starý slowfox. Tanečníci odcházeli ke svým stolům.

"Tohle by chtělo ještě jeden malakov," předl děda, odvádějící svou tanečnici z parketu, "nemyslíte?"

Neoponovala. Byla ochotna sníst cokoliv.

(54)

Pacienti leželi na svých postelích, ale na spaní nebylo ani pomyslení. Dojmů bylo příliš a nezaplašilo je ani blížící se ráno.

"Prožívám něco neopakovatelného," svěřoval se dědovi Mojmir Bolehav. "Jsem z toho celý zmatený. Když zesnula má drahá nebožka, byl jsem přesvědčen - a to skálopevně -, že můj vztah k opačnému pohlaví je definitivně završen. Smířil jsem se s tím, že zbytek života dožiji jako samotář a vdovec. Vzhledem k předchozím zkušenostem by to zřejmě bylo docela rozumné. Jak jsem vám říkal, trpěl jsem celá desetiletí chorobnou žárlivostí. Trápil jsem svou milovanou ženu a týral i sám sebe. Na opakování takového martýria jsem raději proto ani nepomyslel."

"To se vám celkem nedivím," odvětil děda. "Já jsem se jednou omylem posadil na rozžhavený kamna a nechtěl bych si to zopáknout za nic na světě!"

"Jenomže já jsem svůj názor změnil!"

"Ale!" podivil se děda. "Cože tak najednou?"

"Vůbec ne najednou," protestoval Bolehav, "ale postupně a velice pozvolna. Jistě jste uhodl, kdo je toho příčinou!"

"Vůbec ne," lhal děda. "Nic jsem nepozoroval."

"Je to paní Soudková!"

"Podívejme se!"

"Ta dáma se mi jeví jako klidná, ušlechtilá bytost," vykládal Bolehav, "které je možno důvěřovat. Nehýří temperamentem a nemění své záliby z minuty na minutu. Jsem jí zřejmě sympatický. A ještě jedno je důležité: vždycky se mi líbily baculaté dámy drobného vzrůstu."

"To ona je," přikývl děda. "Ale co ta vaše žárlivost?"

"Teď už by to nemusel být tak těžko řešitelný problém," řekl Bolehav, "protože jsem důchodce. Ani paní Soudková není v pracovním poměru. Z těchto faktů vyplývá, že bychom mohli být takřka ustavičně pohromadě. Všechno bychom dělali společně, takže by jeden druhému nemizel z očí. Domácí práce, nákupy, procházky i návštěvy kulturních podniků - to vše bychom realizovali ve dvou. Tím pádem by žárlivost zcela odpadla."

"Myslíte?" ušklíbl se děda. "A co kdyby vás, dejme tomu, rozbolel zub? Odešel byste k lékaři a paní tak poskytl šanci k nevěře."

"Vyloučeno!" vykřikl vítězně čahoun. "Mám kompletní umělý chrup! Návštěva zubaře nepřichází vůbec v úvahu."

"A co když budete mít jiný problémy?" rejal dál děda. "Taková prostata například..."

"Človče, nestrašte! Toho se bojím víc než čert kříže!"

"No vidíte. A co uděláte, když se tyhle věci nevyhnete?"

"Půjdu na vyšetření a žena mě doprovodí do čekárny. Tam bude v naprostém bezpečí před pokusem."

"To je možný," připustil děda, "ale vyvstanou jiný problémy. Doktor v ordinaci vás bude cévkovat. Není vyloučený, že se vaše vyšetření neobejde bez cystoskopie. Co potom, vážený pane? Začnete rvát, volat o pomoc a brát jméno boží nadarmo. Vaše žena v čekárně to uslyší a buď omdlí, nebo si vás přestane vážit pro vaši zbabělost. Vaše vzájemný vztahy budou narušený. Kdepak, příteli, tohle bych nedělal. Když jde chlap k doktorovi, má ženská zůstat doma!"

"Myslíte?"

"To je hotová věc. Mužskej se nemá před ženskou nikdy složit. Jak začne brečet a dá se ošetřovat, je s láskou konec. Ženská mu buď uteče, nebo se z ní stane zdravotní sestra a začne s mužem jednat jako s kojencem."

Bolehav se usilovně zamyslel.

"Mně se zdá," pravil potom, "že mi závidíte!"

"Já vám?" podivil se děda upřímně. "Paní Soudková mě vůbec nezajímá!"

"Ale paní Filiónová ano!"

"A co má paní Filiónová společného s vaší zatracenou žárlivostí?"

"Nejde o mou žárlivost," řekl Bolehav, "ale o to, že můj vztah k paní Soudkové není beznadějný. Oba jsme zcela bez závazků. Jestliže se domluvíme, nic nemůže stát v cestě našemu sňatku."

"No a?"

"Vy jste si začal s paní Filiónovou," vmetl mu do tváře čahoun, "ale jde jen o zcela bezperspektivní lázeňský flirt! Jste ženáč a musíte se vrátit k manželce. Třeba už vás to trochu mrzí!"

"Proč by mě to mělo mrzet?" vrčel děda. "Přece jste viděl její fotografii!"

"Fotografie není všecko!" řekl Bolehav. "Třeba ta mladá dívka už na vás vůbec nemyslí! Sejde z očí, sejde z mysli. Vy jste se tady zakoukal do paní Filiónové, proč by si ona nemohla najít přítele doma?"

"Takhle uvažuje jen starej žárlivec," hekl děda, "ktejř musí bejt obden u psychiatra. Ale já..."

"V každém případě jste se ocitl ve vážné morální krizi," soudil Bolehav, "a není vám z toho nejlíp. Ano, pane Trunečku, je to tak! Jste mezi dvěma ženami a to není žádná legrace! Tady už přijde ke slovu vaše svědomí."

"To si můžete strčit za klobouk!"

"Cynismem problém ze světa nesprovedíte!" rozhodl Bolehav. "Vy si ještě, milý pane, užijete! Jak já to vidím, odnese to nakonec ubohá a bezbranná paní Filiónová!"

(55)

Děda Truneček a paní Filiónová se sešli v cukrárně u Elefanta. Pro dědu bylo toto prostředí ještě přitažlivější než rajská zahrada a jeho partnerka se ráda přizpůsobila. Děda se znalecky rozhlédl po nabízeném sortimentu a s gustem vybral nejatraktivnější kousky.

"Ale Vášo," vzdychla paní Filiónová. "Tohle přece nemohu sníst! Vždyť bych za chvíli vypadala jako paní Soudková!"

"Něco takovýho vám, Blázo, rozhodně nehrozí!" uklidňoval ji děda. "Vy jste dočista jinak stavěná. To už jsou takový záhady, nad kterejma mudrujou věhlasný učenci celého světa. Někdo má sklony k tloustnutí a jinej ne. Já bych moh

zbaštit kýbl šlehačky a nepříbydu ani o deko!"

"To je obdivuhodné!" zaslá dáma. "A co vaše paní? Je rovněž taková štíhlá?"

"Jako bič," odvětil děda. "Ale sladký nemá ráda. V tom si, bohužel, nerozumíme!"

"Hlavně, že si rozumíte v tom ostatním!"

"To jsem neřek!"

Paní Filiónová vykulila své výrazné oči.

"Máte snad v manželství nějaké problémy?"

"No," zakousl se děda do chlebičku se šlehačkou, "já mám, jak víte, ženu velice mladou. A hezkou, to se musí nechat. Jenomže každé líc má svůj rub. Jsme přece jen rozdílný generace. Já měl rád Járu Pospíšila a ona je cvok do moderní muziky, z který mi naskakuje kopřivka. To je potom těžký se o něčem kloudným bavit."

"A proč jste se tedy brali?"

"Protože ona byla v krizi," dojedl děda chlebiček a pustil se do rakvičky. "Prožila svou první velkou lásku a ta jí nevyšla. Milovala parašutistu, kterému se neotevřel padák. Aby zapomněla, namluvila si malíře. Ten jí sliboval manželství, ale pak si vzal modelku, která zdědila po babičce vilu v Jevanech. Po těch smutnejch zkušenostech Linda dočista zanevřela na mladý kluky a začala hledat v životě nějakou solidní jistotu."

"Chudák děvče!"

"Pak poznala mne a já jsem jí imponoval svým širokým rozhledem. Mám přece jen nějaký zkušenosti a vyznám se ve spoustě věcí. Dovedu promluvit o tom i onom. To takový mladý holce v krizi může imponovat."

"Takové vlastnosti imponují ženě vždycky, Vášo!" dodala okouzleně paní Filiónová.

"Zkrátka a dobře," pokračoval děda tentokrát nad větrníkem, "Linda se do mne zamilovala. S pláčem mi to oznámila a já jsem se ocítl ve složité situaci. Věděl jsem, že manželství s mladou dívkou s sebou přinese rozličný problémy. Na druhý straně mi však bylo jasné, že Linda by další zklamání už neunesla. Prožila toho na své mládí ažaž. Co kdyby se zrovna teď rozhodla vzít si život? Já už jsem taková povaha, že bych si to do nejdelší smrti vyčítal!"

"Jste ušlechtilý člověk, Vášo," ohodnotila ho paní Filiónová, "a máte srdce na pravém místě!"

"Copak o to," řekl děda, "dobrák jsem takovej, že na mně může každé štípat dříví. Taky k tomu velice často dochází. Ale abych dopověděl tu historii mého druhého manželství. Po dlouhým uvažování a rozebírání situace ze všech stran jsem si Lindu přece jen vzal. Já to duševně moc pomohlo a vydrápala se brzy ze všech svých komplexů. Přestala bejt smutná a začala se zase zajímat o spoustu věcí. A v tom je právě ten zatracený háček! V ty chvíli, kdy ze sebe mou zásluhou setřásla pouta své tragické minulosti, jsme si přestávali rozumět. Začaly se projevovat tyhle generační rozdíly. Naše manželství zčistajasna dostávalo trhliny."

"To se jistě zase spraví," mínila paní Filiónová.

"Proto jsem taky odejel do lázní!" vysvětloval děda. "Abychom si oba mohli v klidu vše důkladně rozebrat a promyslet. Já jsem ovšem připravený na všechno. Linda je mladá a krásná. Může se stát, že pozná mladíka, do kterého se opravdu vášnivě zamiluje."

"A vy?" otázala se s úzkostí dáma.

"Šel bych jim z cesty," odvětil statečně děda, "protože já už jsem své vykonal. Nemusím si nic vyčítat. Vrátil bych se do své ponurý samoty, pokud bych ovšem nenašel spřízněnou duši, která by mě do těch odlehlejších končin chtěla následovat."

"Vášo!"

"Chtěla byste, Blážo?"

Paní Filiónová opojeně přikývla.

"Ale nesmíme se ukvapit, Vášo," řekla poté. "V žádném případě nedovolím, abyste té ubohé dívce seabeméně ublížil!"

Tak tohle asi bude ten stříbrný vítr, o kterým psal Vančura nebo kdo! říkal si vzrušeně děda Truneček. No jo, to je zřejmě ono! Slyším všechny zvony světa, a kdybych se nestyděl, tak se roztancuju přímo na kolonádě!

(56)

Děda Truneček se doopravdy zamiloval. Jeho staré, ale nikoliv ještě zcela vetché srdce uchvátila opojná vdova Bláža Filiónová. Den ze dne se mu zdála krásnější, přitažlivější a žádoucnější. Bohužel také nepřístupnější.

Neboť, málo platné, paní Filiónová byla žena pevného charakteru. Rozhodně si nepřijela do lázní lehkomylnně užít a rozdávat svou přízeň, jak se komu zamane. Její morální zásady byly obdivuhodně pevné. Byla vdovou a nepopírala, že se chce znovu provdat. Původně pomýšlela na to, že si dá inzerát do Svobodného Slova, ale proč to nepřiznat: přirozenějšímu řešení by dala přednost. Za tím účelem přijela také do Karlových Varů. Ne za flirtem, ale za vážnou známostí se starým mládencem, vdovcem nebo konečně i s rozvedeným - ovšem pokud by nebyl rozveden z vlastní viny! Rozhodně však odmítala zaplést se s ženáčem a nepěkně si tak zkomplikovat život. Děda Truneček se jí líbil, proč ne. Chodila s ním do cukráren i restaurací a dvakrát navštívili i biograf. Ale to bylo všechno. Žádné důvěrnosti Vášovi nedovolila, protože nepatřila k lehkomylnným ženštinám a dobře věděla, co se sluší a patří. Nechtíc tak ale natahovala dědu na pořádný skřípec.

Tak jsem si říkal, napadalo dědu stále častěji, že můj sňatek s Lindou je životní šance, kterou nesmím propást. Ale nezmylil jsem se? Nečekala ta šance jako hrom na mne až tady - v Karlových Varech? Bláža Filiónová - to by byl životní partner jako jedna malina! Není to stará bába, ale pohledná dáma v nejlepších letech. Obličej má příjemný, postavu souměrnou, nohy rovný jako baletka. A ta povaha! Je milá, hovorná, ale má taky své zásady. Žádná flundra! Po takový ženský jsem toužil celý život, ale osud mi ji nedopřál. Cožpak si tu příležitost nechám uniknout i teď?

Děda se vzrušením celý rozklepal.

Bláža by si mě vzala, ale to není jen tak, říkal si. Člověk, kterej chce vstoupit do svazku manželského, nesmí bejt ženatej. Takový jsou zákony. Jenže já ženatej jsem a svou zákonitou ženu jsem si vzal dobrovolně na radnici před referentem

Košťálem. To nemůžu popřít. Kdybych to s Blázou myslel vážně, musel bych se s Lindou rozvést. To je jasný!

Děda přemýšlel, až se mu protáčely panenky.

"Na Lindu by to byl podraz," hučel, "a určitě by si to za svou dobrotu nezasloužila. Kde bych byl bez ní? Možná v blázinci, možná zpátky u báby Tyrpeklový. To teď už nelze bezpečně říct. Linda mě zvedla z bláta a umožnila mi zbaštit víc šlehačky, než jsem mohl pozřít za celý svůj dosavadní život. Ale - řekněme si upřímně - je šlehačka všechno? Jak to tak vypadá, není! Linda mi nemůže poskytnout to, co bych obdržel od Bláži Filiónový. To je teda bez debaty! Proč se vracím k podstatě problému: ublížil bych své zákonitě ženě, kdybych se s ní nechal rozvést? Moc asi ne. Takového plesnivého dědka, jako jsem já, najde vždycky! Kdyby na to přišlo, mohl bych jí dohodit starýho Melichara, kterej má navíc domek a šedesát tisíc na knížce. Krom toho nemlsá a žije střídavým, ukázněným životem. Já bych byl volnej a Linda by taky nepřišla zkrátka."

Děda se spokojeně zasmál.

"No jo," téměř okamžitě se však zase zasmušil. "Byl by rozvod konečný východisko? Co by řekla Bláza, až by se dozvěděla, že jsem chuděj jako ta kostelní myš? Že jsem si ve Varech debužiroval za Lindiny peníze? Nebyla by zklamaná? Nehnala by mě do práce jako bába Tyrpeklová?"

Děda cítil, že na takto položené otázky nelze prozatím uspokojivě odpovědět.

(57)

Mojmír Bolehlav s paní Soudkovou se definitivně domluvili. Nic jim nebránilo v tom, aby jejich vzájemné zalíbení skončilo tak, jak se sluší a patří. Sňatkem.

"Blahořečím svému vnuknutí odjet na léčení do Karlových Varů," hlaholil čahoun. "Kdybych jel jinam, nikdy bych se s Jarmilkou nesetkal. A do konce života bych nepoznal, co je to opravdové štěstí!"

"To je teda fakt," souhlasil děda. "Kdybyste jel do Mariánek, poznal byste nějakou dlouhou a hubenou, s kterou byste byl nešťastnej."

"Prál bych vám stejné štěstí, jako mám já," řekl Bolehlav. "Soudím však, že to není možné. Jarmilky alespoň říkala, že si paní Filiónová od známosti s vámi mnoho neslibuje."

"Tak?"

"Uvažuje o seznamovacím inzerátu, který si dá do novin!"

Tahle aktivita se dědovi příliš nelíbila. Proč mu paní Bláza nedůvěřuje? K nějakým pochybnostem jí přece nezavdal nejmenší příčinu. Proto také při první příležitosti o několik hodin později v cukrárně zaútočil.

"Paní Blázo," oslovil milovanou bytostí, "naš pobyt v lázních se blíží ke konci. Řeknu vám ale rovnou, že by mě moc mrzelo, kdybych vás měl přestat vidat!"

"Jste ženatý člověk, Vášo," připomenula mu paní Filiónová, "a já si na vás nemohu činit žádné nároky. Budu na naše schůzky ráda vzpomínat, ale vy se vrátíte ke své mladé a půvabné ženě."

"Nevrátím," pravil děda. "Vlastně vrátím, ale jen proto, abych jí nalil čistý víno! Řeknu jí, že jsem se do vás zamiloval, a tudíž..."

"Vášo!" napomenula ho. "Přece víte, jak je citlivá a jaká zklamání ji už v životě postihla! To byste byl schopen jí tak těžce ublížit?"

"Ale ona by to jistě pochopila!" tvrdil děda. "Když bych jí podrobně vyličil, co a jak..."

"Mohla by to psychicky odnést!" obávala se. "Mne ten její osud opravdu hluboce dojal. Jeden milenec se jí zabije v letadle, druhý ji opustí kvůli vile a teď by měla ještě zažít i manželský rozvrat! Ne, Vášo, něco takového bych si nemohla vzít na svědomí!"

"Ale..."

"Zamyslete se nad tím sám a určitě mi dáte za pravdu. Uznáte, že nemůžeme vlastní štěstí budovat na cizím neštěstí. Moc jsem o tom přemýšlela a dospěla jsem k názoru, že my dva si nejsme souzeni!"

"Blázo!"

"Já vím, je to bolestné, Vášo. Ale věřte, že to pro mne není o nic lehčí, než pro vás!"

V téhle chvíli by si děda s velikou rozkoší pořádně nafackoval. Proč si proboha vymyslel ty pitomé historky s letcem a malířem? K čemu byly dobré? Nebýt jich...

Ale nedá se nic dělat - bude třeba vymyslet nějakou novou a účinnou fintu! Milovaná paní Filiónová ji musí spolknout i s navijákem!

(58)

Příštího dne se děda dostavil na schůzku očividně rozrušen. "Blázo," vyhrkl, "telefonoval mi kamarád."

"Kamarád?"

"Z dětství. Někáký Melichar. Je v důchodu a plete poměta."

"To je jistě zajímavá práce."

"Je. Ale on mi nevolal kvůli pomětlům. Spíš kvůli mé ženě."

"Snad se té chudince nic nestalo?"

"Jak se to veme. Spustila se s jedním člověkem. Je to učitel a jmenuje se Mašláň."

Paní Filiónová se zarazila.

"Poslyšte, Vášo - je to pravda? Je ten váš Melichar spolehlivý a pravdomluvný člověk?"

"Za Melichara dám ruku do ohně!" řekl bez rozpaků děda. "Tak čestného člověka by měli ukazovat v televizi jako vzor, aby naše zvlčilá mládež měla před očima řádný světlý příklad!"

"Jste tedy stoprocentně přesvědčen o nevěře své ženy?"

"Jako bych ji na tyhle vlastní oči viděl s tím smilným učitelem přímo v posteli!"

"A co hodláte podniknout?" zeptala se.

Děda nadmul prsa jako sokol.

"To, co by udělal každej hrdej chlap," řekl. "Rozvedu se!"

"Neukvapujte se, Vášo," domlouvala mu. "Snad vaše žena skutečně podlehla tomu pedagogovi - ale je to tak nepochopitelné? Zkuste se vmyslet do jejího postavení! Je mladá, krásná, temperamentní a najednou zůstala sama. Vy, její zástita, jste odejel. Dostala se do nějaké krize, propadla okamžitému zmatku a hledala u někoho útočiště. To se přece stává!"

"Polehčující okolnosti tady bejt můžou," připustil děda, "ale mý city byly krutě pošlapaný a to já nedokážu jen tak překousnout! My, Trunečkové, jsme takový zásadový povahy! Když nám někdo sáhne na čest, tak už s ním další řeči nevedem. To se nedá nic dělat!"

"Myslíte tedy doopravdy na rozvod?"

"Jo. To myslím. To je hotová věc!"

Paní Filiónová vážně pokývala hlavou.

"Je těžké vaši reakci posuzovat," řekla, "ale jsem si jista, že podplukovník Filión by mi nevěru rovněž neprominul."

"Byl to správněj chlap!"

"To jistě."

Děda delší dobu nepromluvil, ale bylo vidět, že se k něčemu vážnému chystá.

"To znamená," pravil konečně, "že budu rozvedenej."

"Ano. Jistě."

"Bejt rozvedenej není dneska žádná hanba. Kór když si to člověk sám nezaviní."

"Souhlasím s vámi, Vášo."

"Když se to vezme kolem a kolem, budu vlastně zase svobodnej."

"Pochopitelně."

"A vy jste taky svobodná, Blážo!"

Paní Filiónová přikývla.

"Takže kdybyste nebyla zásadně proti tomu," pokračoval vzrušeně děda, "moh bych se o vás ve vší počestnosti ucházet."

"Na to je ještě dost času, Vášo," řekla. "Prozatím jste ještě ženatý!"

(59)

Dědovy naděje zdánlivě vzrostly. Paní Filiónová byla teď mnohem srdečnější a bylo zřejmé, že i ji možnost rozvodu značně povzbudila. Byla spokojena zejména s tím, že rozvrat mezi manžely ani v nejmenším nezavinila. Když ale děda celou situaci rozmyšlel, nebylo mu nijak lehčeji. Problémy nemizely, ale rozrůstaly se, bujely a měnily se v neprostopný prales. Iniciátor intriky si polepšil jen zdánlivě.

Dejme tomu, říkal si nešťastně, že se mu podaří bez problémů rozvít. Ani to však není jistý, protože Linda do mne dost nainvestovala a nebude mě chtít nechat jen tak odletět. Připusťme ale, že se mi to podaří. Budu volnej a ženění schopnej. Co potom?

Dědovi se zámžily oči, neboť si uvědomoval dosah takového činu. Bude ještě pro Blážu Filiónovou dostatečně zajímavým a atraktivním partnerem?

Kdepak, Venouši, nebuděš! odpovídal si se smyslem pro realitu. A to proto, že z lázeňského granda, kterej hejří po cukrárnách, se zase stane chudej dědek s nízkým duchodem. A ještě k tomu bez bytu!

Vyhlídky vskutku neradostné.

"Kdybych měl aspoň pár tisíc na knížce," toužil, "jako má ten mizera Melichar! Ale já, trulant, jsem všechno odevzdával bábě Tyrpeklový. Ta má teď mý krvavě vydělaný korunky na výherní vkladní knížce. Ale z báby Tyrpeklový prachy nevyklepu, i kdybych se odvážil použít násilí!"

Děda si lámal hlavu a hledal stále nová a nová řešení. Bylo to stejné obtížné jako vystoupit na Mount Everest nebo přeplavat kanál La Manche. Nějak si však poradit musí! Nemůže přece předstoupit před milovanou Blážu Filiónovou a říci jí: "Tady mě máš, drahá, a pověs si mě na krk. Jsem chudej jako kostelní myš, bez střechy nad hlavou, ale zato mlsnej jak těhotná koza!" S takovou by asi sotva něco pořídil.

Pesimisticky sklopil hlavu, vtom mu však v ní bleskl nápad.

"Melichar!" téměř vykřikl. "Ten pilný, zazobaný stařec má spoustu vilných choutek, které nemůže ukojit. Závidí mi Lindu, a jak jsem upozoroval, docela rád by se mnou měnil! No - a proč teda ne? Moh bych mu ve vší diskrétnosti Lindu odprodat!"

V dědově šedivé hlavě se postupně rodil smělý plán.

Kdybych za Melicharem zašel, kombinoval, a naznačil mu, že bych se za určitý odstupný s Lindou rozešel, určitě by neodmítl. Myslí teď na sex víc než na pletení pomatel a taková nabídka by mu nabeton přišla vhod. S Melicharem bych se dohodl natotata. Naše úmluva by ovšem musela zůstat v naprostý tajnosti, aby se Linda nic nedozvěděla. Strašně nerad bych se dotknul její hrdosti. Ne že by na Melicharovi nutně prodělala: dědek jako dědek, ale přece jen by jí takovej handl moh bejt drobátko proti mysli! A už tady máme další problém: jak přesvědčím Lindu, aby se provdala zrovna za Melichara? Co když zná dědka, kterej jí bude vyhovovat víc? To by byla učiněná katastrofa! Vyfasoval bych od Melichara prachy, a on by se nadočkal naplnění svejch tužeb. Jak toho pacholka znám, určitě by mě žaloval a kdo ví, jestli bych neskončil v kriminále!

Této neradostné vyhlídce se děda notně zalekl, neviděl však žádnou jinou možnost.

Miluju Blážu Filiónovou? otázel se sám sebe a ihned si také odpověděl: Miluju! Víc, než zřitelnici svýho oka a skoro tak jako rakvičku se šlehačkou! Jestli to jednou rozjedu, tak se to musí povést. Melichar bude klopat a já stanu před Blážou jako zámožnej člověk. Řeknu jí: Tady mě máš, má lásko, a neváhej mi věnovat svou přízeň! Ty máš byt a já jsem si zase

nastřádal korunku ke korunce. Není to mnoho, ale spolu s našimi důchody nám to postačí k spokojenému životu! Takový nabídce Bláza určitě neodolá!

Při této představě se děda radostně usmál.

(60)

Tři neděle uplynuly jako voda v říčce Teplé se slepými pstruhy a lázeňští hosté, zotavení a většinou v podstatně lepší kondici, než v jaké přijeli, se chystali Karlovy Vary opustit. Mojmír Bolehlav očividně omládl a metal sebevědomé úsměvy na všechny strany. S paní Soudkovou dohodli již všechno, včetně data svatby. S tak úspěšným léčením ani jeden z nich nepočítal.

Na dědu Trunečka však všechno teprve čekalo. I když stále usilovně plánoval, kombinoval a především snil, s konkrétní lákavou nabídkou před Blázu Filiónovou předstoupit nemohl. Proto nyní kráčel na poslední karlovarskou schůzku se značnými rozpaky. Jeho suverénní tlachavost se silně vytrácela.

Musím být nutně veřejněj a přesvědčivěj! umíňoval si. Jinak můžou nastat krizový tejdny. Mezitím, co budu ze starýho Melichara lámat prachy, mohla by si paní Bláza dát inzerát do Svobodnýho Slova. To by mohlo být moc nepříjemný. Což kdyby se jí ozval nějaký stavitel, řídící, nebo dokonce komerční inženýr v důchodu? S takovejma šaržema já se přece srovnávat nemůžu!

Sešel se s paní Filiónovou jako obvykle v cukrárně. Byli vážní a dorty jim v ústech hořkly.

"Vášo," vzdychla partnerka, "opravdu si myslíš, že se nevidíme naposledy? Je tady přece tolik nevyřešených problémů!"

"Všechny je vyřeším!" tvrdil děda překotně. "Tam se svět pohne, kam se síla napře! Když jde o to něco závažného podniknout, jsem muž na pravém místě. Rozvedu se v rekordním čase a vysvobodím tě z tvý samoty! Budu jen tvůj a na jinou ženskou se do nejdlejší smrti nepodívám. Odolám, i kdyby přede mnou na kolenou klečela spanilá osmnáctka a vyhrožovala sebevraždou!"

Tahle představa se mu docela zamlouvala.

"Ale Vášo," pípla dáma a utřela si kapesníčkem kousek šlehačky, která jí utkvěla na bradě. "Uvažoval jsi také o tom, kde budeme bydlet?"

"Uvažoval!" přikývl děda. "U tebe! Jak budu volný, nastěhuju se k tobě. Říkalas přece, že máš po tom Filiónovi pěknou vilku se zahrádkou. A dokonce u lesa. Kdo ví, jestli v takovým lese nerostou i houby!"

"Rostou," řekla. "Ale co uděláme se starou paní?"

Děda otevřel překvapeně ústa.

"S jakou starou paní?" podivil se. "O žádný babě se tady nemluví!"

"Opravdu ne?" divila se paní Bláza. "Myslela jsem, že o ní víš. Paní Barbora Filiónová je matkou mého zesnulého manžela. Je jí čtyřiaosmdesát let, ale navzdory tomu je velice čiperná a panovačná. Navíc si myslí, že podplukovník Filión byl dokonalý člověk a já jsem povinna truchlit po něm až do smrti. Nedovedu si představit, že bych do domu přivedla jiného muže a obešlo se to bez tragického konfliktu."

"A sakra!" zavrčel děda. "Baba je zdravá?"

"Jako řípa. Její maminka tady byla do sedmádevadesáti."

"To jsou pěkný vyhlídky! A nelze se jí zbavit?"

"Nelze. Vlastně jí patří část vilky. Kdybych naléhala, aby se odstěhovala k druhému synovi na Moravu, musela bych jí vyplatit podíl."

"Kolik by to dělalo?"

"Šedesát tisíc,"

"A ty je nemáš?" podivil se děda. "To jste si toho s podplukovníkem moc nenašetřili! Kdyby nedával všechno do hadů, mohli jste mít na knížce slušný peníze!"

"Jenže nemáme."

Děda chvíli usilovně přemítal.

"Blázo," řekl potom, "šedesát tisíc jsou slušný peníze, ale já je seženu. I kdybych je měl z toho dědka vytlout!"

"Z jakého dědka?"

"Z jednoho, kterej mi je dlužnej. Vypůjčil si ode mne na modřínovou selskou jizbu a nechce se mu teď vracet. Musím ho, pacholka, pořádně zmačknout. Udělám to hned, jak se vrátím domů."

"A potom?"

"Jakmile vysolí prachy, rozjedu se za tebou. Vykouříme tu starou rašpli z našeho domečku tak, že poběží na Moravu třeba pěšky! A já zažádám okamžitě o rozvod. Lindu vlastně ani nemusím vidět!"

"To by nešlo, Vášo!"

"Pročpak ne? Ten můj plán je přímo geniální. Zdá se mi, že nemá ani tu nejmenší trhlínu!"

"Přesto si myslím, že všechno má proběhnout mnohem decentněji," mínila paní Filiónová, "rozhodně nechci tchyni rozrušit tak, aby dostala hysterický záchvat."

"Ses moc útlocitná!" zlobil se děda. "Cožpak má někdo právo strašit na světě čtyřiaosmdesát let a ještě si poroučet?"

"Je to matka mého muže," řekla paní Bláza, "a já si nepřeji, aby trpěla. Zvlášť když to jde zařídit mnohem jemněji. Pokud si troufáš sehnat ty peníze..."

"Jako by už tady byly!"

"Budiž. V tom případě se sejdeme v Praze, kde mi je předáš. Já se vrátím domů sama a odvezu starou paní k notáři. Ten převede po zaplacení podílu i zbývající část vilky na mne. Pak zavolám plukovníku Filiónovi do Prostějova..."

"Sakra, to jsou šarže!" hvízdal Truneček. "Nemáte v rodině taky nějakýho generála?"

"Bohužel nikoliv," zklamala ho paní Bláza, "ale plukovník je velice seriózní člověk a již několikrát vyslovil přání mít

maminku u sebe. Takže pokud se budeš několik dní držet v pozadí, žádné komplikace nevzniknou. Převzeme starou dámu do Prostějova, aniž by mě z něčeho podezírala. No - a pak už se můžeš přestěhovat ke mně!"

"Konečně!"

"Nemusí to trvat dlouho," utěšovala ho, "možná jen několik dní. Až budeš bydlet u mne, zažádáš o rozvod. Věřím, že tvá žena všechno pochopí. Kdyby neměla jednat na úrovni..."

"O Lindu se bát nemusíš," řekl Truneček. "To je vznešená dáma velkého světa. Kdyby ji moh člověk mít sám pro sebe..."

"Vášo...!"

"Promiň, Blaženko, to mi jen tak ujela huba. Linda je pro mne mladá a já chci vést důstojnej a spořádanej život, jak se na vzdělanýho kmeta sluší! Ty jsi jediná ženská, vedle který se budu cítit šťastnej! Jde jenom o to, aby nám to všechno dokonale klaplo!"

(61)

"Tak co, dědo?" otázal se bodře lesní Kavan, který si přijel pro novomanžela Trunečka do Karlových Varů. "Jak jste se tady rozšoup? Choval jste se slušně? Nenadělal jste v interhotelu dluhy? A jak se těšíte domů?"

"To víte, švarnej myslivečku," odvětil děda, "všude dobře - doma nejlíp. Člověk, zejména na starý kolena, prahne po teplu rodinnýho krbu."

Kavan ukládal dědova zavazadla do vozu a škodolibě se usmíval.

"No," pravil, "bábi Fikejzová se už na vás těší."

"Jak to Fikejzová?"

"Bude se o vás teď trochu starat. Nemůžete růst jako to dříví v lese!"

"Mám přece ženu!"

Kavan se chápatě usmál.

"Pochopitelně!" souhlasil. "Dokonce mladou a krásnou. Celé město vám ji závidí. Kdyby někdo uspořádal soutěž o titul královny krásy, asi by ji bez konkurence vyhrála!"

"Tak vidíte!"

"Jenomže vaše žena, dědo," řekl Kavan, "je také velká umělkyně. Nemůže trvale zakrknět na malém městě. Proto si sjednala dlouhodobé umělecké zájezdy, které budou finančně velice výnosné."

"Co se mne týče," vrčel děda, "já bych se klidně uskrovnil. K čemu potřebuju majlant?"

"To víte, mládi je dravější a náročnější," culil se lesní. "S tím už asi nic nepořídíte!"

"Taky si myslím," svěsil hlavu děda. "A co je vlastně s Lindou? Kam jela? Doufám, že ne na konec světa!"

"Prozatím je v Brně," informoval ho Kavan, "asi tak na šest neděl až tři měsíce. Bude záležet na úspěchu vystoupení. Další turné jsou ovšem na obzoru."

Děda Truneček s povzdechem nastoupil do vozu.

"No vida," řekl, "tak ona má takový smělý cíle! A na chudáka chotě ani ne vzdechne!"

"Že tak můžete mluvit, dědo!" okřikl ho Kavan. "Copak už to, že jsem pro vás přijel, nesvědčí o naprostém opaku? A až se vrátíte domů, zjistíte, že byt je v nejlepším pořádku. Včera a předevčírem bábi Fikejzová gruntovala!"

"Bábi Fikejzová!" hučel děda. "To jsem moh rovnou zůstat u báby Tyrpeklový."

"Když už o ní mluvíte," usmíval se lesní, "musím vám sdělit novinu. Tyrpeklová má podnájemníka."

"No ne!" užasl Truneček. "Kdo je ten sebevrah?"

"Melichar."

"Ne! Ten, co plete pometla?"

"Už je dopletl," informoval ho Kavan, "protože se stal obětí požáru. Myslel kdoví na co a odhodil nedopalek do březového proutí."

"Myslel na ženský!" vykřikl vzrušené děda. "On byl poslední dobou vilnej a dychtil po sexuálních požitcích!"

"To je možné," připustil Kavan. "Jisté je jen to, že proutí se vznalo a vznikl docela obstojný požár. Od proutí chytla i chalupa, a než přijeli požárníci, byla v neobyvatelném stavu."

"Kdo chce kam, pomozme mu tam," vrčel děda. "Kdyby ten chlípák myslel na práci..."

"Melichara odstěhovali do hotelového pokoje, ale byl tam velice nespokojen," pokračoval lesní. "Už po dvou dnech si odnesl zavazadla k paní Tyrpeklové."

"Dobře mu tak!"

"Košťata a košíky ovšem plést nesmí. Má to přísně zakázáno od národního výboru. Dokud nebude mít dílnu zabezpečenou proti ohni..."

"Na tu se nevzmůže!" radoval se děda. "Já vám říkám, že Melichar dopometloval!"

"To je velice pravděpodobné," souhlasil Kavan. "Už proto, že mu paní Tyrpeklová shání vedlejší zaměstnání. Soudí, že by pan Melichar mohl případně hlídat na stavbě."

"To jo! To by mohl!" mmul si ruce děda. "Taky by to měl zkusit s roznášením novin!"

"No, to už není naše věc," soudil Kavan. "My máme vlastních starostí ažaž. Nemyslíte?"

"To máme!" souhlasil děda. "Jsme ale zocelený lázeňskou léčbou, a tak si s nima nějak poradíme!" Auto se rozejelo k domovu.

(62)

Děda Truneček si neměl na co stěžovat. Žil v čistotě a hmotném dostatku a byl i absolutním pánem svého času. V řadách důchodců se krčila spousta těch, kteří mu upřímně záviděli a on je v tom ochotně podporoval. Chodil po městě pečlivě upraven a s nosem nahoru.

"Tady vidíte," říkali někteří závistivci, "jak je svět nespravedlivej. Flink a nedělák Truneček si žije jako nějaký velmož a

nikdo mu to nedovede zatrhnout! To je potom veškerá politická výchova marná! Výchovné televizní seriály jsou nanic!"

I starý Melichar zastával podobné názory. Když dědu potkal, hořce pravil: "Ty ses, Vendo, uměl narodit! Já na starý kolena začnu věřit na horoskopy!"

"Podívej, Melichare," odvětil děda, "ted' už na tom vůbec nesejde. O ideologii ses měl starat dřív, než ses nastěhoval k bábě Tyrpeklový!"

"Na tom něco je," připustil Melichar, "ale cožpak se dalo něco jiného dělat? Už jsi někdy viděl ten fofr, když chytne sto padesát košťat, třicet košťů a obytný stavení? Já jsem byl, kamaráde, v šoku a oni mě nastěhovali do hotelového pokoje, pod jehož okny od čtvrtý hodiny ranní tůrovaly autobusy! Cožpak je v lidských silách něco podobného vydržet?"

"To nedovedu posoudit," řekl děda, "ale proč ses trochu nebránil? Tyrpeklová - to je ta nejhorší alternativa ze všech možnejch!"

"Tenkrát jsem to tak neviděl," přiznal se Melichar, "protože se tvářila líbezně a slibovala mi hory doly. Ted' vidím, že jí šlo o my úspory, který mám na vkladních knížkách!"

"A dáš jí je?"

"Nikdy! To ti, Venco, můžu slíbit při svatým Janu Husovi!"

"To jsem rád, Melichare," děl děda. "Ani nevíš, jak ej kámen mi spad ze srdce."

Melichar horlivě přikývl.

"Ale kdybys chtěl," řekl, "dal bych je tobě!"

"Mně?" užasl děda. "Proč bys takovou pitomost dělal?"

"To není pitomost," děl bývalý výrobce pometel, "ale solidní obchod. Kdybys na něj přistoupil, dal bych se vidět!"

"Mluv, Melichare, napínáš mě!"

"Podívej, Venco," spustil Melichar, "Ty ses oženil a máš z toho spoustu výhod. Mně už je všechno jasný. Ta tvoje potřebuje dědka, kterej by kryl to její podnikání."

"No dovol..."

"Nepřerušuj mě a poslouchej! Promejšlel jsem to kolik nocí a dospěl jsem k názoru, že nejsem o nic horší než ty. Tak proč bych zrovna já měl bydlet na kanapi u Tyrpeklový a shánět nějaký vedlejší zaměstnání?"

"Osud, Melichare! Osud!"

"Houby osud! Poslyš, Venco, co ti nabízím: Dám ti padesát tisíc ze svejch úspor, když mi tu svou Lindu postoupíš!"

"Hrome! Jak to, člověče, myslíš?"

"Když se s ní rozvedeš a naznačíš jí, že by si mohla vzít mě!"

"To myslíš vážně?"

"Jo. Kdyby na to přišlo, dal bych i šedesát!"

"A to se nestydiš, Melichare?" zhrzil se děda Truneček. "Bydlíš u poctivý, pracovitý vdovy, a máš zálusk na mladou, vdanou paničku? Jak tě taková špatnost vůbec mohla napadnout? Kdybys nebyl starej kamarád, tak bych si před tebou odpliv! Kdepak, milánku, přepočítal ses! Pro mne i pro Lindu je manželství posvátná záležitost! Musíš to zkusit jinde!"

"Venco!" sípal Melichar. "Já to myslím vážně! Věcho se vzdám a tobě budu do nejdelší smrti vděčnej!"

Truneček se zastavil.

"A víš ty, Melichare," řekl, "že sexuální požitky můžou uškodit srdci? Zvláště, když nepatří dvacetiletému mladíkovi!"

"To je mi úplně jedno!" křičel Melichar, zpít předčasnými vášnivými vyhlídkami. "Rozum může jít do háje! Já chci Lindu, a když mi trochu pomůžeš, budu se před tebou plazit jako červ!"

Truneček se ušklíbl.

"Ten požár s tebou ale pořádně zamával," konstatoval suše. "Kdo by si pomyslel, že tvou ctnou osobností takhle zacloumá..."

(63)

Bylo to nesmírně vzrušující. Děda měl v prkenici šedesát tisíc a sebevědomě si to vyšlapoval po královské cestě.

"Praha je všech Čechů ráj," pohvizdoval si, "ať žije báj kaj laj!" Nevěděl sice, co to je báj, kaj, laj, ale nijak ho to nedeprimovalo. Nepochyboval, že na tom byli podobně i četní obdivovatelé Prahy před ním. Jeho nálada byla ne-li znamenitá, tedy přinejmenším silně vzrušená, i když červíček pochybností v nitru přece jen hlodal. Co když si to Bláža Filiónová rozmyslela a na schůzku k Zelené žábě nepřijde?

Jeho obavy však byly zcela zbytečné. Paní Filiónová se k převzetí peněz dostavila s přesností, která byla hodná královny.

"Vášo," špitla, "přináším radostné zprávy. Spojila jsem se s plukovníkem Filiónem a ten mou iniciativu přijal velmi radostně. Zřejmě mu matčin podíl přijde velice vhod. Chce akci provést co nejrychleji, takže se ke mně můžeš nastěhovat během zcela krátké doby!"

"To rád slyším," přikývl děda, "protože po tobě toužím celý dny a noci. Hlavně noci."

"To jsi tak temperamentní?" otázala se paní Bláža. "Mám z toho totiž jisté obavy. Když jsi dovedl uspokojit mladou dívku, jsi na tom zřejmě velice dobře. Zato já už jsem těmto zábavám dost odvykla. Podplukovník Filión nebyl příliš vášnivý ani jako poručík a s každou další vyšší šarží zájem o vyžití v sexuální sféře ještě ztrácel. Když dostal podplukovníka, tak už se téměř výlučně věnoval plazům."

"Ono jde o to," hádal Truneček, "jestli mu ti hadi nějak neodsávali jeho mužnou sílu. Říká se, že když člověk přilne k nějakému živočichovi nebo rostlině, přechází pak některý vlastnosti z jednoho na druhého."

"Tohle je možné?" divila se dáma. "A je to vědecky dokázané?"

"To bych řek!" nafoukl se děda. "Píšou o tom i v magazínech. Chorej Indián obejme kmen mohutný sekvoje a v tu ránu do něj prýští obrovská síla. Ale může to bejt i obráceně!"

"Já jsem neměla manželovi ty hady povolovat," mínila paní Bláža. "Opravdu se mi teď zdá, že přejímal jejich temperament. Dokonce měl i v létě úplně studené nohy!"

"Já se jen divím," děl děda, "že na to nepřišel sám. Když už chtěl chovat něco živýho, měl si vybrat kohouty. To by mu určitě pomohlo!"

"Teď už to nenapravíme," řekla paní Filiónová, "a tobě pěstování kohoutů nedovolím! Chlap jako ty nemá takovou věc zapotřebí!"

(64)

"Už aby tady byla paní Linda!" vzdychla si babí Fikejzová. "Já se pořád snažím, abyste vypadal jako ze škatulky, ale člověk vás neuhlídá. Čím to je, že jste pořád samej flek od šlehačky?"

"My, šlehačkoví notorici, už jiný nebudem," rozhodl děda, "protože my ty orgie prožíváme. To jdou všechny ohledy a strachy stranou. Když spatříme na talíři větrník, vrháme se na něj jako rys ostrovid na kolouška."

"Vám zkrátka větrník nahrazuje ženskou!" odhalila jeho temné pudy Fikejzová. "Vybíjíte svou potlačovanou vášeň na bezbranných cukrářských výrobcích!"

"A na čem ji mám vybijet?" otázal se Truneček. "Jak račte vidět, má zákonitá manželka je v trapu! Nechá toužícího manžela v pustým bytě a odsoudí ho k bezúhonnému životu! To se potom nedivte, že si takto potrefenej člověk hledá nějaký náhradní ventil! Ono by to ale mohlo taky bejt všechno daleko horší! Což kdybych holdoval alkoholu a vracel se denně domů silně podroušen? Doma bych kopal do nábytku a házel boty na benátský zrcadlo!"

"To byste si tak mohl zkusit!" okřikla ho Fikejzová. "Za všechnu dobrotu, který se vám dostalo! Vy si toho ani nedovedete vážit! Oženil jste se s andělem, který vás zahrnuje všemi možnými slastmi!"

"To je teda fakt," souhlasil děda. "Takovej Melichar je na tom podstatně hůř!"

"Nejen Melichar!" upozornila ho babí. "Dneska vůbec nevíte, na jakou ženskou kde narazíte. Mužský jsou důvěřivý troubové, s kterejma fikaná sňatková podvodnice sehraje takovou partii, že se jim o ní zdá až do konce života!"

"Sňatková podvodnice?" žasl děda. "Něco takovýho ještě existuje? V rozvinutý socialistický společnosti?"

"Aby ne!" mávla rukou. "Než jste se vrátil z cukrárny, přečetla jsem si o jedný mimořádně povedený takový dámičce v Signálu. Podívejte, hledá ji federální kriminální ústředna po celým území naší republiky! Vypadá docela slušně a důvěryhodně, jenomže to je pouhá fasáda. Ve skutečnosti jezdí po světových lázních od Piešťan až po Mariánky a tahá z mužských prachy, většinou na zařízení rodinného hnízdečka. Jen si tu mrchu pěkně prohlédněte!"

Strčila dědovi do ruky časopis a stařec to málem nepřežil. Těžce klesl do fotelu a vyjeveně zíral na zdařilou fotografii Bláži Filiónové. Příjemně se usmívala, ale pod jejím portrétem stálo černé na bílém: "Sňatková podvodnice Alena Přesušilová, vydávající se též za Blaženu Filiónovou, Andělu Zahájskou, Květu Šindelovou či Svatavu Trncovou, je hledána pro rozsáhlé podvody, kterých se dopustila v řadě lázeňských měst. Jejimi obětmi byli většinou zámožní vdovci, kteří toužili začít nový život. Alena Přesušilová je celkem připravila o částku převyšující značně půl miliónu korun. Další postižení se pravděpodobně ještě přihlásí..."

Dál již děda číst nemohl. Rovnalo by se to sebevraždě, a tak raději upustil časopis na koberec.

"Pane Truneček!" vykřikla poděšeně babí Fikejzová. "Snad se vám z toho neudělalo špatně?"

"A víte, že jo, paní Fikejzová!" zalkal děda. "Já jsem slušnej a poctivej čloyěk a taková špatnost mnou vždycky dokáže zacloumat! Chudák dědeček se zamiluje, maluje si budoucnost růžovejma barvama, a najednou dospěje k takovejmu otřesnejm koncům!"

"No, vám se to naštěstí stát nemůže!" těšila ho Fikejzová. "Na naši zlatou Lindu je stoprocentní spolehnutí!"

(65)

Děda Truneček se z nenadálého šoku sice nevzpamatoval okamžitě, ale přece jen značně rychleji, než by se dalo očekávat. Nejprve se musel vyrovnat se zradou Bláži Filiónové a s tím, že mu nebude dopřáno harmonického soužití s ní v malebné vilce u lesa.

"Chtěl jsem moc štěstí najednou," vzdychal, "a chytila se mě pejcha! Nestačilo mi, že jsem byl hmotně zajištěnej a všemožně obskakovanej. Místo abych si toho vážil, zamiloval jsem se jako nějaký puberták! Viděl jsem se v Blaže jako kdysi v Andule Polívkový, co si posléze vzala pokrývače Michnu. Andule jsem ovšem nedal šedesát tisíc, kde bych je taky bejval vzal! Ty jsem akorát jednou koupil vyšívaný kapesníčky, a to ještě v obchodě s použitým zbožím. A ona za mne dvakrát zaplatila kolotoč. Ani nevím, jak ta holka dopadla, ale říká se, že Michna po dvou infarktech spravuje bábám šicí stroje. No, proč ne, on byl vždycky kutil a jednou o posvěcení vyhrál závody v pytlích, za což dostal světle zelený lízátko. Ale co to je proti zradě Bláži Filiónové! Měla tak poctivý oči, že bych jí světil bez nejmenšího podezření ne šedesát tisíc, ale třeba i celý milión. Problém by byl jen v tom, jak dostat milión od Melichara. S tím dědkem si stejně asi užiju! Blážo, Blážo, tys mi to zavařila! Kdoví, jestli jsem ti vůbec byl alespoň kapánek sympatickej! Taková vzácná žena - a dá se na sňatkový podvodnictví! Jak my jsme si mohli krásně žít a vyprávět si všelijaký historky! Ty bys pekla borůvkový koláče s tvarohovejma buchtama a já bych tě nosil na rukouch! Teď je teda definitivně všemu konec. Pojedeš do Luhačovic nebo do Bardějova, a nakonec tě stejně čapnou a skončíš v lapáku. A já možná taky, protože jsem vylákal z kamaráda celoživotní úspory. Blážo, tohle jsi mi opravdu neměla dělat!"

Děda si setřel z tváře slzu a pokračoval v meditaci: Cožpak nám asi přinesou příští dnové? O Blaže samozřejmě ani neceknu. Jenomže Melichar zřejmě bude požadovat buď šedesát tisíc, nebo Lindu. Za daný situace bych mu raději vrátil ty jeho usmolený prachy. Kdybych je ovšem měl! To jsem moc zvědavěj, jak se k tomuto ožehavému problému postaví Linda! Nejrozzumnější asi bude, když ji řeknu: Drahá manželko, poslalas mě do Karlovy Varů, kde se odjakživa scházelo horních deset tisíc. Podlehl jsem tam svodům tohoto hříšného města a propadl zcela karbanu a hazardním hrám. Prohnání zločinci mě obehrali o šedesát tisíc a já jsem byl nucenej tento čestnej dluh zaplatit.

Džentlmen jako já se totiž nikdy nezbavuje sám před sebou odpovědnosti. Udělal jsem chybu, provinil jsem se, ale co se dá dělat! Rozhodni sama, jestli mi finančně vypomůžeš! Bude to velká zkouška její lásky, ale je zcela možný, že v ní obstojí. Co je to pro ni šedesát tisíc? Vydělává si v konvertabilní měně a zrovna teď se jí prachy jenjen sypou! Třeba můj provinění velkoryse přejde a mávne nad ním rukou. Takové řešení by dědovi plně vyhovovalo, a v této chvíli mu dokonce připadalo velmi pravděpodobné. Sebevědomě se tedy usmál a vyrazil energicky do cukrárny na rakvičky se šlehačkou.

(66)

Bába Tyrpeklová měla detektivní talent a Melichar nebyl dost ostražitý. Tak se stalo, že jednoho slunného odpoledne lakotná ženština zaburácela: "Ty sis vybral z vkladní knížky šedesát tisíc! Nezapírej, důkazy jsem našla na záchodě za odchlípnutou dlaždičkou!"

"No a co?" zamumlal Melichar. "Jsou to snad moje prachy, nebo ne?"

"Jak se to vezme," řekla bába. "Dokud žiješ, jsou tvoje. Ale kdyby ti prasknul žaludeční vřed, mohla bych z toho mít užitek. Proto mě zajímá, kam se ten obnos poděl. Jestli mi to hned nevyklopíš, můžeš se stěhovat zpátky do hotelu!"

"Půjčil jsem je kamarádovi," zavrčel neochotně Melichar.

"Na úroky?"

"Bez."

"Pitomče! Cožpak tohle se dělá? A kterému kamarádovi jsi těch šedesát tisíc půjčil?"

"Vencovi Trunečkovi. Na aut'ák."

Tentokrát to s Tyrpeklovou doopravdy málem seklo. Že se tak nestalo, byla pro Melichara nesmírná škoda, protože bába naškudlila už přes dvě stě tisíc a vkladní knížku měla na dně sádelňáku, zamaskovanou sušenými švestkami. Ale co se dá dělat, bába to přežila! Chvilí chrčela a koulela očima, potom se však konečně zmohla na artikulovanou větu: "Ten plesnivěj dědek potřebuje auto! Dal ti alespoň úpis?"

"Nedal. Jsme starý kamarádi."

Tyrpeklová se znovu rozječila. Volila tak ohavná slova, že je mi hanba je v této hodnotné a seriózní knize opakovat.

"A ven!" zavřeštěla nakonec. "My dva jsme spolu skoncovali! To ses pořád chlubil, jak seš majetnej, a sliboval jsi, že až dostaneš prachy od pojišťovny za ten vyhořelej barák, tak mi koupíš novou zástěru! To bych se tak dočkala!"

Vypadni, protože se na tebe nemůžu ani podívat! Třeba si ten sklerotik Truneček koupí auto s přívěsem a nechá tě v něm přespat!"

"Jen abys nelitovala!" varoval ji Melichar. "Za ten barák dostanu řídu peněz!"

"Mne neoblafneš!" supěla bába. "Nemysli si, že jsem se neinformovala! Dostaneš dvacet třicet tisíc a to je tak na materiál a na pivo pro zedníky!"

"Nic opravovat nebudu," řekl Melichar. "Peníze uložím a ten vyhořelej barák lacino prodám. Budu mít majetek a ještě si zažádám, abych směl plést pod hlavičkou národního výboru pometla!"

"Pleť si je třeba pod Českou národní radou," ušklíbala se Tyrpeklová.

"Mne tvůj další vývoj vůbec nezajímá. Leda že bys přinesl od Trunečka zpátky těch šedesát tisíc!"

(67)

Děda Truneček seděl jako obvykle v cukrárně, když tam vpadl vyjevený Melichar.

"Venco, je zle," hlásil. "Bába odhalila, že jsem si vyzvedl těch šedesát klacků, a vyhazuje mě z baráku!"

"Posaď se, Melichare," vybědl ho děda, "a dej si se mnou větrník! Doliňákoví se dneska opravdu povedly."

"Já na mlsoty nemám ani pomyšlení," skuhral Melichar. "Musíš mi okamžitě ty prachy vrátit!"

"To nelze!"

"Jak to, že nelze? Co jsi, ty bídáku, s nima proved?"

"Investoval jsem je. Samozřejmě v tvým zájmu. Byl jsem v Praze za Lindou a předal jí je."

"Tak to jsem teda namydlenej!"

"Houby namydlenej! Seš v pořadí. Linda si tě buď vezme, nebo ti vrátí prachy, který si ponechala jako zálohu."

"Počkat!" vykřikl Melichar. "Ty mě, Venco, nestydatě balamutiš! Ty prachy jsi přece chtěl pro sebe jako odstupný!"

Kdybys je dal Lindě, tak bys z toho ujednání nic neměl!"

"Tomu ty, Melichare, vůbec nerozumíš! Finanční transakce jsou pro tebe španělskou vesnicí! Zakrňel jsi u pometa a teď už to asi nedohoníš!"

"Chci svejch šedesát tisíc!"

"To by moh říct každej. Napřed se chováš jako sexuální maniak, cpeš mi peníze horem dolem, a když začnu pracovat v tvým zájmu, chceš je zase zpátky. Jestli si myslíš, že tohle je kulantní jednání, tak jsi ve světě bloumal úplně zbytečně!" "Snad to není kulantní," připustil Melichar, "ale jistý je, že jsem ubohej a zdecimovanej člověk, kterej se nemá kam vrtnout a kam hlavu složit! Co mám, Venco, dělat? Přece nemůžu spát na ulici!"

"K tomu taky není důvod," uklidňoval ho Truneček. "Otoman báby Tyrpeklový není jediný útočiště pod sluncem. Já nepatřím k lidem, který nechají kamaráda v bryndě! Nastěhuješ se ke mně a pak se uvidí. Jak víš, mám slušnej, zařízenej kvartýr, v kterým se dva dědci snadno srovnaj."

"No jo," škytl Melichar, "ale což až se vrátí Linda?"

"Bude o nás metat los," řekl děda, "nebo spolu svedeme souboj na život a na smrt. To se ještě uvidí! Teď zblajzni ten větrník a pak tě půjdeme přestěhovat!"

(68)

"No, to se dali dohromady pěkný dva vagabundi!" křičela bába Tyrpeklová. "Jeden lepší než druhý! Vy dva ještě uděláte tolik ostudy, že se bude celý město za vás červenat!"

Lidé vykukovali z oken a očividně se dobře bavili. Melichar si odplivoval a všelijak se ošíval, ale děda Truneček se

tvářil, jako by se ho to vůbec netýkalo.

"Melichare, vemuž se přece!" šeptal. "Psi štekají, ale karavana jede dál!"

"Tak mi aspoň pomoz s těma kuframa!" nařikal Melichar. "Nebo se ztrhnu a skončím ve špitále!"

Jeho prosba zůstala však nevyslyšena. Děda Truneček zkrátka na práci moc nebyl a koneckonců - vlastních kufrů už se natahal víc než dost.

"Nebreč, Melichare," radil, "a chovej se jako bejvalej voják! Za chvíli si u mne řádně odpočineš!"

Tak si to alespoň představoval. Jenomže když oba dědci konečně dorazili k vytčenému cíli, čekalo je krajně nemilé překvapení. Cestu jim zastoupil sám kapitán Kareš.

"Mám pro vás nepříjemnou zprávu, která se týká vaší manželky," řekl Trunečkovi.

"Lindy?" vyhrkl děda. "Snad nezesnula v rozpuku svého mládí? Pane věbé, jestli jsem vdovcem, tak mi to říkejte hodně pomalu, protože mi v lázních zjistili šelesty na srdci!"

"Vaše žena nezemřela," děl kapitán, "ale nedovoleně opustila svou socialistickou vlast. Naší povinností je emigrantčin byt řádně zajistit a znemožnit, aby zde kdokoli čimkoliv nějak manipuloval. Ostatně, jde o byt v osobním vlastnictví, napsaný na třetí osobu."

"Jak to?" zaječel děda. "Je to přece taky můj byt! Všechno tady patří mně! Tenhle majetek mi nemůžete upřít. Co já jsem se nastaral, nahospodařil, napracoval..."

"Podléháte nemístným iluzím, pane Truneček," řekl přísně Kareš, "a hodláte nás vodit za nos, jak je ostatně vašim notoricky známým zvykem. Vaše manželství trvalo příliš krátce, abyste si mohl činit jakékoliv právní nároky na byt a jeho inventář. Obdržíte pouze to, co jste sem prokazatelně přinesl. A o tom je perfektně informována občanka Tyrpeklová, která nás jistě ochotně seznámí s pravým stavem věcí. Vás si potom pozveme k výslechu, abychom zjistili, jestli na útěku své ženy nenesete nějaký podíl."

"Nesu!" zlobil se děda. "V náručí jsem ji přenes přes hranice a pak jsem se proplížil zpátky!"

"Odpovídejte, až budete tázán," poradil mu kapitán, "a nás teď nechtě pracovat. Složte si do kufru své věci a opusťte byt, který musíme dle platných předpisů zaplombovat."

"A kde budu spát?" otázal se Truneček pateticky. "A kde bude spát Melichar? Právě jsem ho totiž vzal do podnájmu, vid', Melichare! No tak sakra, chlape, dosvědč to!"

Melichar zoufale upustil kufrы a bublal jako špetka vody v prázdném potrubí. Viděl situaci velmi černě a měl naprostou pravdu.

"Dnes můžete přespat v hotelu," řekl kapitán příkře, "a o ostatním bude rozhodnuto později."

"Vašku!" zaúpěl Melichar, kterému se konečně vrátila řeč. "Co budeme dělat? Ježíšmarjá, co budeme dělat?"

Děda na něj pohlédl s netajeným opovržením.

"Co budeš dělat ty, Melichare," řekl posléze, "to opravdu nevím. Co se týče mne, odcházím na náměstí, kde se úplně nahej vykoupu v barokní kašně!"